

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУН ҲУЖЖАТЛАРИ ТҮПЛАМИ

42-сон
(958)
2020 йил
26 октябрь

Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари түплами беш бўлимдан иборат:

биринчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси қонунлари ва Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари эълон қилинади;

иккинчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармон ва қарорлари эълон қилинади;

учинчи бўлимда Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари эълон қилинади;

тўртинчи бўлимда Ўзбекистон Республикаси Конституциявий судининг қарорлари эълон қилинади;

бешинчи бўлимда вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларининг Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигига давлат рўйхатидан ўтказилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлари эълон қилинади.

МУНДАРИЖА

Биринчи бўлим

461. «Аҳоли бандлиги тўғрисида» Ўзбекистон Республикасининг 2020 йил 20 октябрдаги ЎРҚ-642-сон Қонуни

Иккинчи бўлим

462. «Мамлакатимизда ўзбек тилини янада ривожлантириш ва тил сиёсатини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 20 октябрдаги ПФ-6084-сон Фармони

463. «Экспорт фаолиятини молиявий қўллаб-қувватлашни янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 21 октябрдаги ПФ-6091-сон Фармони

464. «Фавқулодда вазиятлардан жабр кўрган фуқароларни ижтимоий ҳимоя қилишнинг қўшимча чоралари тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 22 октябрдаги ПҚ-4871-сон қарори

Бешинчи бўлим

465. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг 2020 йил 14 октябрдаги 4-сон «Қаттиқ майший чиқинди полигонларини лойиҳалаштириш ва улардан фойдаланиш бўйича йўрикномага ўзгартирishлар киритиш ҳақида»ги қарори (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 20 октябряда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3197-1)
466. Ўзбекистон Республикаси Давлат солик қўмитасининг 2020 йил 30 сентябрдаги 2020-38-сон «Солик хисоботининг шаклларини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарорга қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қарори (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 20 октябряда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3221-1)
467. Ўзбекистон Республикаси адлия вазирининг 2020 йил 21 октябрдаги 233-мх-сон «Давлат нотариал идораларида жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларини навбатма-навбат қайд этиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги буйруқка ўзгартирish ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги буйруғи (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 21 октябряда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2646-1)
468. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг 2020 йил 19 сентябрдаги 61-ққ-сон, Ташқи ишлар вазирлигининг 2020 йил 15 сентябрдаги 56-сон «Ўзбекистон Республикаси фуқаролигини ўқотишни расмийлаштириш масалаларига оид хужжатларни тайёрлаш тартиби тўғрисидаги йўрикномага ўзгартирishлар киритиш ҳақида»ги қарори (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 22 октябряда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2909-2)
469. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг 2020 йил 8 сентябрдаги 16/9-сон «Тижорат банкларида касса ишини ташкил этиш, нақд пул ва бошқа қимматликларни инкасация қилишга доир йўрикномага ўзгартирish ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қарори (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 22 октябряда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3028-4)
470. Ўзбекистон Республикаси жисмоний тарбия ва спорт вазирининг 2020 йил 10 октябрдаги 10-мх-сон «Спорт-таълим муассасаларининг тренер-ўқитувчилари ва йўрикчи-услубчиларига малака тоифаларини бериш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарорни ўз кучини ўқотган деб топиш тўғрисида»ги буйруғи (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 23 октябряда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2953-1)

Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг норматив-хуқуқий хужжатларини давлат рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисидаги маълумот

БИРИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИННИГ ҚОНУНИ

461 Аҳоли бандлиги тўғрисида*

Конунчилик палатаси томонидан
2020 йил 28 апрелда қабул қилинган

Сенат томонидан 2020 йил 7 августда
маъқулланган

1-боб. Умумий қоидалар

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади

Ушбу Қонуннинг мақсади аҳоли бандлиги соҳасидаги муносабатларни тартибга солишдан иборат.

2-модда. Аҳоли бандлиги тўғрисидаги қонун ҳужжатлари

Аҳоли бандлиги тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ушбу Қонун ва бошка қонун ҳужжатларидан иборатdir.

Агар Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномасида Ўзбекистон Республикасининг аҳоли бандлиги тўғрисидаги қонун ҳужжатларида назарда тутилганидан бошқача қоидалар белгиланган бўлса, халқаро шартнома қоидалари қўлланилади.

Ушбу Қонуннинг амал қилиши Ўзбекистон Республикаси фуқароларига, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида доимий яшовчи чет эллик фуқароларга ва фуқаролиги бўлмаган шахсларга, шунингдек мазкур Қонуннинг 17-бобига мувофиқ меҳнат фаолиятига жалб этиладиган чет эллик фуқароларга нисбатан татбиқ этилади.

3-модда. Асосий тушунчалар

Ушбу Қонунда қўйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

аҳолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифалари — ижтимоий ҳимояга муҳтоҷ бўлган ва иш топишда қийналаётган ҳамда меҳнат бозорида тенг шароитларда рақобатлаша олмайдиган шахслар;

банд бўлмаган аҳоли (банд бўлмаган шахслар) — ҳақ тўланадиган ишга ёки иш ҳақи (меҳнат даромади) келтирадиган машғулотга эга бўлмаган шахслар;

«Бандлик хизмати» ахборот тизими — Ўзбекистон Республика-

---

* Ушбу Қонун «Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 20 октябрда эълон қилинган.

си Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг меҳнат органларига мурожаат этган жисмоний ва юридик шахсларга кўрсатилган хизматларни ҳисобга олиш учун мўлжалланган электрон ахборот тизими;

Бўш (вакант) иш ўринлари миллий базаси — Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг «Ягона миллий меҳнат тизими» идоралароро дастурий-аппарат комплексига кирувчи бўш (вакант) иш ўринлари тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олган маълумотларнинг ахборот базаси;

иҳсизлик — меҳнат бозорида талабга эга бўлмаган меҳнатга лаёқатли ишчи кучининг мавжудлиги;

иҳсизлик нафақаси — иҳсиз шахсларни давлат томонидан кафолатланган тарзда пул шаклида қўллаб-куватлаш тури;

иш ўринларини захирага қўйиш — аҳолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифаларини ишга жойлаштириш учун ташкилот (иш берувчи) томонидан иш ўринларини ажратиш;

иш ўринларини ташкил этишга доир давлат буюртмаси — иш берувчиларга иш қидираётган шахсларни ва иҳсиз шахсларни ишга жойлаштириш учун талаб этиладиган ташкилий-техник шартларга мувофиқ, муайян сондаги иш ўринларини ташкил этиш учун бериладиган буюртма;

иш ўринларининг энг кам сони — аҳолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифаларини ишга жойлаштириш учун ташкилот ходимларининг рўйхатдаги ўртacha сонига нисбатан туманлар (шахарлар) ҳокимларининг қарорлари билан фоизларда белгиланадиган иш ўринларининг энг кам сони;

иш қидираётган шахс — ишга жойлашишда кўмак олиш учун маҳаллий меҳнат органларига мурожаат қилган ва у ерда иш қидираётган шахс сифатида рўйхатга олинган шахс;

Касбий малака ва билимларни ривожлантириш миллий тизими — меҳнат бозорининг малакали ходимларга бўлган ҳақиқий эҳтиёжлари ҳамда малакали ишчи кучига оид таклифлар таълим ва касбга ўқитиш тизими томонидан мақбул тарзда келишиб олинишини таъминловчи хукукий ва институционал жиҳатдан тартибга солиш механизмлари йиғиндиси;

касбий стандарт — малака ва билимнинг даражасига, меҳнатнинг мазмунига, сифатига ва шарт-шароитларига доир талабларни белгилайдиган, асосий меҳнат вазифалари тавсифини ва уларни бажариш шартларини ўз ичига олган стандарт;

малака — ходимнинг ёки иш изловчининг тегишли касб (мутахассислик) бўйича унга меҳнат вазифаларини сифатли бажариш имконини берадиган тайёргарлик даражаси, унинг билим, маҳорат ва кўнимкамлар савияси;

малакани баҳолаш — ходим ёки иш изловчи малакасининг касбий стандарт талабларига мувофиқлигини тасдиқлаш тартиб-таомили;

мақбул келадиган иш — фуқаро бажаришга қодир бўлган, фуқаронинг олган маълумоти йўналиши ва ихтисослигига, малакасига, касбий тайёргарлигига, иш тажрибасига, соғлигининг ҳолатига кўра мос келадиган, яшаш жойини ўзgartаришини назарда тутмайдиган, унинг доимий яшаш

жойидан унчалик узоқ бўлмаган ҳамда меҳнатга ҳақ тўлашнинг белгиланган энг кам миқдоридан кам бўлмаган иш ҳақини кафолатлайдиган иш;

меҳнат органлари — Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, шунингдек Қорақалпоғистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шахар бандлик бош бошқармалари (бундан буён матнда худудий меҳнат органлари деб юритилади), туманлар (шаҳарлар) аҳоли бандлигига кўмаклашиш марказлари (бундан буён матнда маҳаллий меҳнат органлари деб юритилади);

меҳнат ресурслари — меҳнатга лаёқатли ёшдаги, меҳнатга лаёқатли аҳоли ҳамда банд бўлган, меҳнатга лаёқатли ёшдан кичик ва катта шахслар;

меҳнат ресурслари баланси — меҳнат ресурсларининг сонини ва таркибини, шунингдек уларнинг банд бўлган, банд бўлмаган ва иктиносидий жиҳатдан фаол бўлмаган аҳолига тақсимланишини акс эттирувчи кўрсаткичлар тизими;

пенсияолди ёши — шахснинг давлат томонидан белгиланган пенсияга чиқиш ёшидан икки йил олдинги ёшга тўлиши;

ҳақ тўланадиган жамоат ишлари — буюртмачилар-иш берувчилар — маҳаллий давлат ҳокимияти органлари, вазирликлар, идоралар, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, тадбиркорлик субъектлари, бошқа ташкилотлар томонидан ташкил этиладиган, қоида тариқасида, дастлабки касбий тайёргарликни талаб қилмайдиган, ижтимоий фойдали йўналишга эга бўлган ҳамда иш қидираётган шахсларнинг ва ишсиз шахсларнинг вақтинча бандлигини таъминлаш учун маҳаллий меҳнат органлари томонидан бериладиган ишга жойлаштиришга доир йўлланмалар бўйича бажариладиган вақтинчалик меҳнат фаолияти турлари;

«Ягона миллий меҳнат тизими» идоралараро дастурий-аппарат комплекси — меҳнат бозори ва бандлик, меҳнат ресурслари баланси, ташкил этилаётган иш ўринлари ҳақидаги холис, мунтазам янгилаб бориладиган маълумотлар базасини ўз ичига олган, иш берувчилар ва ходимларга меҳнат муносабатларини электрон шаклда расмийлаштириш, ишга жойлашишнинг шахсга доир тарихи, бўш (вакант) иш ўринлари, ходимларнинг сон ва сифат таркиби тўғрисидаги маълумотларни шакллантириш ҳамда сақлаш учун майдонча тақдим этадиган электрон ахборот тизими.

4-модда. Бандлик

Бандлик фуқароларнинг қонун ҳужжатларида тақиқланмаган, ўз шахсий ва ижтимоий эҳтиёжларини қаноатлантириш билан боғлиқ бўлган, уларга иш ҳақи (меҳнат даромади) келтирадиган фаолиятидир.

Фуқароларга ўзининг ишлаб чиқаришга ва ижодий меҳнатга доир қобиляйтларидан фойдаланиш ҳамда қонун ҳужжатларида тақиқланмаган, шу жумладан ҳақ тўланадиган ишни бажариш билан боғлиқ бўлмаган ҳар қандай фаолиятни амалга ошириш бўйича мутлақ хуқуқ тегишлидир.

Куйидаги фуқаролар банд деб хисобланади:

мехнат шартномаси бўйича ҳақ эвазига тўлиқ ёки тўлиқсиз иш вақти шартлари асосида ишлаётган ёхуд касаначилик билан шуғулланётган, шунингдек ҳақ тўланадиган бошқа ишга, шу жумладан вақтинчалик ишга эга бўлган фуқаролар;

касаллиги, таътилда бўлиши, касбга тайёрлашда, қайта тайёрлашда ёки малака оширишда эканлиги, ишлаб чиқариш тўхтатиб турилганлиги муносабати билан, шунингдек қонун хужжатларига мувофиқ вақтинча иш жойида бўлмаган ходимнинг иш ўрни сақланиб қоладиган бошқа ҳолларда вақтинча иш жойида бўлмаган фуқаролар;

ҳақ тўланадиган лавозимга сайланган ёки тайинланган фуқаролар;

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги, Миллий гвардияси, Давлат хавфсизлик хизмати тизимида, божхона органларида ва бошқа ҳарбий хизмат назарда тутилган идораларда хизматни ўтаётган фуқаролар;

ўзини иш билан мустақил равишда таъминлаётган фуқаролар, шу жумладан хунармандлар, оиласиий корхоналарнинг иштирокчилари, дехқон хўжаликларининг, ишлаб чиқариш кооперативларининг аъзолари, фермер хўжаликларининг аъзолари, ўзини ўзи банд қилган шахслар сифатида рўйхатга олинган шахслар, якка тартибдаги тадбиркорлар, шунингдек хизматлар кўрсатиш (ишларни бажариш) бўйича, шу жумладан фуқаровий-хукукий тусдаги шартномалар бўйича шахсий меҳнати билан иштирок этишга асосланган фаолиятни амалга оширувчи бошқа шахслар;

Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтинчалик меҳнат фаолиятини амалга ошираётган фуқаролар;

ўз фаолиятини қонун хужжатларига мувофиқ амалга ошираётган давлат нотижорат ташкилотларида, шу жумладан диний ташкилотларда ишлаётган фуқаролар.

5-модда. Аҳоли бандлиги соҳасидаги асосий принциплар

Аҳоли бандлиги соҳасидаги асосий принциплар қўйидагилардан иборат: бандлик турини танлашнинг ихтиёрийлиги ва эркинлиги;

аҳоли бандлигини давлат томонидан қўллаб-куватлаш ва рағбатлантириш;

камситишга йўл қўйилмаслиги;

шаффоффлик ва очиқлик;

иҳсизликдан ҳимоя қилиш ва ишга жойлашишда, касбга тайёрлашдан, қайта тайёрлашдан ҳамда малака оширишдан ўтишда кўмаклашиш;

Ўзбекистон Республикасидан ташқарида меҳнат фаолияти билан шуғуланиш, мустақил иш излаш ва ишга жойлашиш учун хукуқни таъминлаш;

касб эгаллаш ва ишга киришдаги, меҳнат қилиш ва бандликни таъминлаш шароитларида, меҳнатга ҳақ тўлашдаги, хизмат погоналари бўйича кўтарилишдаги имкониятлар тенглигининг кафолати;

мажбурий меҳнатни тақиқлаш, яъни бирон-бир жазо қўллаш таҳди迪 билан иш бажаришга мажбурлашни тақиқлаш.

2-боб. Аҳоли бандлиги соҳасини тартибга солиш

6-модда. Аҳоли бандлиги соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари

Аҳоли бандлиги соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишлари қўйидагилардан иборат:

иш ўринлари ташкил этилишини рафбатлантириш ва аҳоли бандлигига кўмаклашиш, шу жумладан иш ўринларини ташкил этишга доир давлат буюртмасини ҳамда иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга тайёрлашга, қайта тайёрлашга ҳамда уларнинг малакасини оширишга доир давлат буюртмасини шакллантириш орқали кўмаклашиш;

ишсиз шахсларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш ва ижтимоий химоя қилиш, ишсизликни камайтириш чораларини кўриш, аҳолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифаларини ишга жойлаштиришга кўмаклашиш;

ёшларни, айниқса қишлоқ жойлардаги ёшларни, умумий ўрта ва ўрта маҳсус таълим ташкилотлари, касб-хунар мактаблари, касб-хунар коллежлари, техникумлар, олий таълим муассасалари битирувчиларини ишга жойлаштиришни таъминлаш бўйича чораларни амалга ошириш;

аҳоли бандлиги соҳасида замонавий касбий стандартларни жорий этиш, меҳнатни нормалаштириш ҳамда меҳнатга ҳақ тўлаш механизmlарини тақомиллаштириш;

аҳоли бандлиги соҳасида аёллар ва эркаклар учун тенг хуқуклар ҳамда имкониятларни таъминлаш;

ишга жойлаштириш жараёнларига илфор ахборот технологияларини жорий этиш, аҳолининг ишга жойлашишига кўмаклашиш бўйича хизматлар бозорида замонавий инфратузилмани ва ракобат мухитини яратиш;

Ўзбекистон Республикаси фуқароларига Ўзбекистон Республикасидан ташқарида ишга жойлашишида кўмаклашиш, Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтинчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш даврида уларнинг хуқуқий ва ижтимоий жиҳатдан химоя қилинишини таъминлаш.

7-модда. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг аҳоли бандлиги соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

аҳоли бандлиги соҳасида ягона давлат сиёсати амалга оширилишини таъминлайди;

аҳоли бандлиги соҳасидаги давлат дастурларини тасдиқлайди ва уларнинг амалга оширилишини таъминлайди;

аҳоли бандлигига кўмаклашиш, шунингдек ишга жойлашишга муҳтож шахсларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизими самарали ишлашини таъминлаш бўйича чоралар кўради;

аҳоли даромадларининг ўсишини таъминлайдиган муносиб, унумли ва маҳсулдор бандликни рафбатлантириш бўйича чораларни амалга оширади;

ишга жойлаштиришнинг илфор шаклларини жорий этиш бўйича дав-

лат бошқаруви органларининг, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларининг ишини мувофиқлашириди;

моддий рағбатлантириш механизmlарини ва меҳнат шароитларини яхшилаш чораларини кўради;

аҳоли бандлиги соҳасида халқаро ҳамкорликни амалга оширади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

8-модда. Аҳоли бандлиги соҳасидаги ваколатли давлат органи

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги аҳоли бандлиги соҳасидаги ваколатли давлат органидир.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги:

аҳоли бандлиги соҳасидаги ягона давлат сиёсатини амалга оширади;

аҳоли бандлиги соҳасидаги давлат дастурларини ва бошқа дастурларни ишлаб чиқади ҳамда амалга оширади;

аҳоли бандлиги соҳасида давлат бошқаруви органларининг ва бошқа ташкилотларнинг фаолиятини ҳамда ҳамкорлигини мувофиқлашириди;

иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни ишга жойлаштириш, шунингдек аҳолини ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиш жараёнлари мониторингини амалга оширади;

тармоқлар ва худудлар кесимида иш ўринларини ташкил этишга доир ҳар йилги давлат буюртмасини шакллантириди;

иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга тайёрлашга, қайта тайёрлашга ҳамда уларнинг малакасини оширишга доир ҳар йилги давлат буюртмасини шакллантириди;

фуқароларга Ўзбекистон Республикасидан ташқарида ишга жойлашишида қўмаклашиш, Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтинчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш даврида уларнинг ҳукуқий ва ижтимоий жиҳатдан ҳимоя қилинишини, шунингдек Ўзбекистон Республикасига қайтиб келганидан кейин реинтеграция қилинишини таъминлаш бўйича чораларни амалга оширади;

аҳоли бандлиги масалалари юзасидан маҳаллий давлат ҳокимияти органларига ва маҳаллий меҳнат органларига услубий ҳамда амалий ёрдам кўрсатади;

ишга жойлашишга муҳтож бўлган шахсларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини такомиллаштириди;

ишга жойлаштириш жараёнларига илғор ахборот технологияларини жорий этади, «Ягона миллий меҳнат тизими» идоралараро дастурий-аппарат комплексининг ишларини таъминлайди;

аҳоли бандлигига қўмаклашиш бўйича хизматлар бозорида замонавий инфратузилмани ва рақобат мухитини яратади;

Тасдиқланган малакага эга бўлган шахсларнинг миллий реестрини, Касбий стандартларнинг миллий регистрини, Меҳнатни муҳофаза қилиш

соҳасидаги хизматлар бозори профессионал иштирокчиларининг ягона реестрини, Аккредитация қилинган малакани баҳолаш марказларининг регистрини шакллантиради ҳамда юритади;

аҳоли бандлиги тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талабларига риоя этилиши устидан назоратни амалга оширади;

аҳоли бандлиги соҳасида ҳалқаро ҳамкорликни амалга оширади.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

9-модда. Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳузуридаги Ташқи меҳнат миграцияси агентлигининг аҳоли бандлиги соҳасидаги ваколатлари

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳузуридаги Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги (бундан буён матнда Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги деб юритилади):

меҳнат мигрантларини жалб қилиш учун ўз мамлакатининг ваколатли органларида расман рўйхатга олинган ёки аккредитациядан ўтказилган чет эл иш берувчилари билан битимлар тузади;

Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтинчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун фуқароларни ўюшган ҳолда ишга қабул қилиш бўйича хизматлар кўрсатиш учун чет эл иш берувчилари билан шартномалар тузади;

Ўзбекистон Республикаси фуқароларини Ўзбекистон Республикасидан ташқарида ишга жойлаштириш шарт-шароитлари мониторинги ва назоратини амалга оширади;

меҳнат мигрантлари ишга жойлаштириладиган давлатда уларга ходимларнинг тегишли тоифаси учун белгиланган иш ҳақидан кам бўлмаган даражада иш ҳақини таъминлаш нормаларига риоя этилиши устидан назоратни амалга оширади;

ишга жойлаштириладиган давлатда белгиланган муносиб яшаш ва ишлаш шарт-шароитларини таъминлаш нормаларига риоя этилиши юзасидан мониторингни амалга оширади.

Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

10-модда. Худудий ва маҳаллий меҳнат органларининг аҳоли бандлиги соҳасидаги ваколатлари

Худудий меҳнат органлари:

тегишли худудда давлат бошқаруви органларининг ва бошқа ташкилотларнинг аҳоли бандлиги соҳасидаги фаолиятини ҳамда ҳамкорлигини мувофиқлаштиради;

аҳоли бандлигига кўмаклашишга доир худудий дастурларнинг бажарилиши юзасидан мониторингни, иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахс-

ларни ишга жойлаштириш, шунингдек аҳолини ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиш жараёнлари мониторингини амалга оширади;

тегишли худудда тармоқлар ва туманлар (шахарлар) кесимида иш ўринларини ташкил этишга доир ҳар йилги давлат буюртмасини шакллантиради;

тегишли худудда иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишга доир ҳар йилги давлат буюртмасини шакллантиради;

аҳоли бандлиги масалалари юзасидан маҳаллий давлат ҳокимияти органларига ва маҳаллий меҳнат органларига услубий ҳамда амалий ёрдам кўрсатади;

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги тузилмасига кирадиган ишсиз шахсларни ва банд бўлмаган аҳолини касбхунарга ўқитиш марказларига, «Ишга марҳамат» мономарказларига (бундан бўён матнда касбга ўқитиш марказлари деб юритилади), бошқа ўқув муассасаларига, ташкилотларга, шу жумладан белгиланган тартибда аккредитация қилинган нодавлат касб-хунар таълими марказларига (бундан бўён матнда касб-хунар таълими муассасалари деб юритилади) қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда грантлар ажратади;

тегишли худудда аҳоли бандлиги тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талабларига риоя этилиши устидан назоратни амалга оширади.

Маҳаллий меҳнат органлари:

иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни ишга жойлаштириш, шунингдек аҳолини ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиш юзасидан чоралар кўради;

иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини ошириш учун касбга ўқитиш марказлари (касб-хунар таълими муассасалари) билан тўғридан-тўғри шартномалар тузади;

иш қидираётган шахсларни рўйхатга олади, уларни ишсиз шахслар деб эътироф этиш тўғрисида қарор қабул қиласди, уларга ёрдам кўрсатади, ишсиз шахсларга ишсизлик нафақаларини тайинлайди ҳамда тўлайди;

аҳоли бандлигига кўмаклашишга доир худудий дастурларни ишлаб чиқиш ва амалга оширишда иштирок этади, уларнинг бажарилиши юзасидан мониторингни амалга оширади;

ташкилотлар учун иш ўринларининг энг кам сонини белгилаш тўғрисида таклифлар ишлаб чиқади ва маҳаллий давлат ҳокимияти органларига кўриб чиқиш учун киритади, шунингдек аҳолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифаларидан бўлган шахсларни захирага қўйиладиган иш ўринларига ишга жойлаштириш учун ташкилотларга юборади;

иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни ҳақ тўланадиган жамоат ишларига белгиланган тартибда юборади;

юридик ва жисмоний шахсларга қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда субсидиялар тайинлайди;

касбга ўқитиш марказларига (касб-хунар таълими муассасаларига) қонун

хужжатларида белгиланган тартибда грантлар ажратиш учун талабномалар шакллантиради;

комплекс ижтимоий-иктисодий ривожлантириш бўйича секторлар билан аҳоли бандлиги соҳасида ҳамкорлик қиласди;

иш ўринларини ташкил этишга доир давлат буюртмаси бажарилиши мониторингини амалга оширади;

тегишли ҳудудда иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини оширишга доир ҳар йилги давлат буюртмасини шакллантиришда иштирок этади;

коворкинг-марказларининг ва маҳаллий меҳнат органлари ҳузуридаги «Меҳнат гузари» ишсиз аҳоли бандлигига кўмаклашиш маҳалла марказларининг фаолиятини мувофиқлаштиради;

туманлар (шаҳарлар) ҳокимларининг иш ўринларининг энг кам сонини белгилаш бўйича қарорлари бажарилиши устидан назоратни амалга оширади.

11-модда. Давлат бошқаруви органларининг аҳоли бандлиги соҳасидаги ваколатлари

Давлат бошқаруви органлари:

меҳнат бозорини ривожлантиришни, аҳоли бандлигини таъминлайдиган тузилмавий, молиявий, кредит, инвестицияга оид ва солик сиёсатини амалга оширишга доир чора-тадбирларни ишлаб чиқади;

меҳнат бозори ва аҳоли бандлигига оид таҳлилий тадқиқотларни, прогнозлашни, бу соҳадаги давлат статистика хисобини ва хисоботини амалга оширади;

аҳоли бандлиги соҳасидаги тармоқ дастурларини, янги ишлаб чиқариш қувватларини ва иш ўринларини ташкил этиш бўйича инвестиция лойиҳаларини ишлаб чиқади ҳамда амалга оширади;

тегишли давлат кафолатларини, шунингдек фуқароларнинг аҳоли бандлиги соҳасидаги ҳукуклари ва конуний манфаатларининг химоя қилинишини таъминлайди;

кўшимча иш ўринлари ташкил этилишига, меҳнат шароитлари яхшиланишига кўмаклашади;

белгиланган тартибда касбий стандартларни ва малака талабларини ишлаб чиқади ҳамда кейинчалик рўйхатдан ўтказиш учун киритади.

Давлат бошқаруви органлари қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

12-модда. Маҳаллий ижро ҳокимияти органларининг аҳоли бандлиги соҳасидаги ваколатлари

Маҳаллий ижро ҳокимияти органлари:

тегишли ҳудудда аҳоли бандлиги соҳасидаги давлат сиёсатининг асосий йўналишларини амалга оширади;

аҳоли бандлигига кўмаклашишга доир ҳудудий дастурларни, янги ишлаб чиқариш қувватларини ва иш ўринларини ташкил этишга доир ҳудуд

дий инвестиция лойихаларини ишлаб чиқади ҳамда уларнинг бажарилишини таъминлайди;

иш ўринлари ташкил этилишини ва ахоли бандлигининг ўсишини рағбатлантириш, ишсизлик даражасини камайтириш, ахолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифаларини ишга жойлаштириш бўйича чора-тадбирларни амалга оширади;

ахоли бандлигига кўмаклашишга доир дастурлар прогноз параметрларининг бажарилишини таъминлайди;

янги иш ўринлари ташкил этилишини рағбатлантириш бўйича худудий жамғармалар фаолиятини бошқаришни амалга оширади, шу жумладан тадбиркорлик субъектларини қўллаб-куватлаш учун тижорат банкларида кредит линияларини очиш чораларини кўради;

ахолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифаларини ишга жойлаштириш учун давлат-хусусий шериклик шартлари асосида ташкилотларни ташкил этади;

оилавий тадбиркорликни, хунармандчиликни, шахсий томорқа хўжалик-ларидаги қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришларини, касаначиликни ривожлантиришга кўмаклашади;

умумий ўрта ва ўрта маҳсус таълим ташкилотлари, касб-хунар мактаблари, касб-хунар коллежлари, техникумлар, олий таълим муассасалари битирувчилари бандлигини таъминлаш бўйича чоралар кўради;

энг кам иш ўринлари сонини белгилайди;

мехнат бозорини барқарорлаштиришга, шу жумладан ходимларнинг оммавий равишда ишдан озод этилишининг олдини олишга, устувор ривожлантириш худудларини аниқлашга кўмаклашадиган тадбирларни ишлаб чиқади ва амалга оширади.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари қонун хужжатларига мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин.

13-модда. Иш берувчиларнинг ахоли бандлиги соҳасидаги давлат сиёсатини амалга оширишда иштирок этиши

Ўзбекистон Республикасида иш берувчилар ахоли бандлиги соҳасидаги давлат сиёсатини амалга оширишда қўйидагилар орқали иштирок этади:

иш ўринларини захирага қўйиш ҳамда ахолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифаларини захирага қўйилган иш ўринларига ишга жойлаштириш;

бўш (вакант) иш ўринлари мавжудлиги тўғрисидаги маълумотларни ҳар ойда, шунингдек ходимларнинг ишдан бўлғуси озод этилиши тўғрисидаги ахборотни ҳар бир ходимни кўрсатган ҳолда, улар ишдан озод этилишидан камида икки ой олдин ҳудудий меҳнат органларига тақдим этиш;

мехнат муносабатларини тартибга солувчи шартномалар ва келишувлар шартларини бажариш;

ходимларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишни ташкил этиш учун шароитлар яратиш;

Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасига ижтимоий соликни тўлаш орқали молиявий ажратмалар ажратиш;

аҳоли бандлигига кўмаклашишга доир дастурларни амалга оширишда иштирок этиш;

иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни ҳақ тўланадиган жамоат ишларига уларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш учун маблағларнинг ўрнини Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳузуридаги Жамоат ишлари жамғармаси ҳисобидан тўлиқ ёки қисман қоплаган ҳолда жалб этиш.

Бўш (вакант) иш ўринлари мавжудлиги тўғрисидаги маълумотлар иш берувчи томонидан маҳаллий меҳнат органига ҳар бир хисбот ойининг охиридаги ҳолатга кўра электрон тарзда ёки қофозда тақдим этилади. Бўш (вакант) иш ўринлари мавжудлиги тўғрисидаги маълумотлар Бўш (вакант) иш ўринлари миллий базасига киритилади. Маълумотлар қофозда тақдим этилганда, улар иш берувчининг ваколатли мансабдор шахси томонидан имзоланади.

Ходимларнинг ишдан бўлғуси озод этилиши тўғрисидаги ахборотда ишдан озод этиладиган ходимларнинг шахсий рўйхати ишдан озод этиладиган ҳар бир ходимнинг касби, мутахассислиги, малакаси ва меҳнатига ҳақ тўлаш миқдори, шунингдек ходимларни озод этишни амалга ошириш мўлжалланган муддатлар мажбурий тартибда кўрсатилади.

Иш берувчиларнинг аҳолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифалари учун иш ўринларининг белгиланган энг кам миқдоридан ортиқ қўшимча иш ўринларини ташкил этиш, шунингдек уларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишга доир харажатлари Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағлари, Коракалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳузуридаги янги иш ўринларини ташкил этишни рафбатлантириш ҳудудий жамғармаларининг маблағлари ҳамда конун хужжатларида тақиқланмаган бошқа маблағлар ҳисобидан компенсация қилинади.

Аҳолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифалари учун ташкил этилган ёки захирага қўйилган иш ўринларини қисқартириш ёки тугатиш касаба уюшмалари ёхуд ходимларнинг бошқа вакиллик органлари билан келишилган ҳолда амалга оширилади.

14-модда. Хусусий бандлик агентликларининг аҳоли бандлигига кўмаклашишда иштирок этиши

Хусусий бандлик агентликлари иш қидираётган шахсларга ва ишсиз шахсларга иш танлаш ҳамда ишга жойлаштириш, иш берувчиларга кадрларни танлаш бўйича хизматлар кўрсатади, шунингдек ишга жойлаштириш соҳасида ахборот ва маслаҳат хизматларини тақдим этади.

Хусусий бандлик агентликлари қўйидаги хизмат турларини кўрсатади:

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида иш қидираётган шахслар ва ишсиз шахслар учун иш танлаш;

иш берувчилар учун кадрлар танлаш;

Ўзбекистон Республикасидан ташқарида иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни ишга жойлаштириш;

ишга жойлаштириш соҳасида ахборот ва маслаҳат хизматлари.

Хусусий бандлик агентликларининг фаолияти «Хусусий бандлик агентликлари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни билан тартибга солинади.

15-модда. Ишга жойлаштириш бўйича агентлар

Ишга жойлаштириш бўйича агентлар аҳолининг ишга жойлашишига кўмаклашишга доир ишларни маҳаллий меҳнат органлари билан тузилган шартномалар асосида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда бажарувчи жисмоний шахслардир.

Ишга жойлаштириш бўйича агентларга аҳолини ишга жойлаштиришга кўмаклашганлик учун Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағлари хисобидан Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан белгиланадиган тартибда ҳамда миқдорларда рағбатлантирувчи хусусиятга эга тўловлар амалга оширилади.

16-модда. Аутстаффинг хизматлари

Аутстаффинг иш берувчи томонидан ўз ходимларини уларнинг розилиги билан бошқа юридик шахсларга ушбу ходимлар томонидан иш берувчи ва унинг ходими ўртасида тузилган меҳнат шартномаларида, шунингдек жамоа келишувларида белгиланган меҳнат вазифаларини бажариш учун вақтинчалик юбориш йўли билан кўрсатиладиган хизматлар туридир.

Аутстаффинг хизматлари иш берувчи ва бошқа юридик шахс ўртасида тузилган шартнома асосида кўрсатилади.

Ходимлар аутстаффинг хизматлари кўрсатиш тўғрисидаги шартномага мувофиқ меҳнат вазифаларини улар иш берувчи томонидан қайси юридик шахсга юборилган бўлса, ўша юридик шахснинг манфаатларини кўзлаб, унинг бошқаруви ва назорати остида амалга оширади. Ходимлар меҳнатига ҳақ тўлаш иш берувчи томонидан амалга оширилади.

Ўзбекистон Республикаси худудида рўйхатдан ўтган юридик шахслар аутстаффинг хизматлари кўрсатиш ҳуқуқига эга. Иш берувчи томонидан ўз ходимларини улар меҳнат вазифаларини Ўзбекистон Республикасидан ташқарида бажариш учун юбориш билан боғлиқ аутстаффинг хизматлари кўрсатилишига йўл қўйилмайди.

Аутстаффинг хизматлари кўрсатиш тартиби ва аутстаффинг хизматлари кўрсатиш тўғрисидаги шартномалар бўйича бажарилишига йўл қўйилмайдиган ишлар турларининг рўйхати Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

17-модда. Касаба уюшмаларининг, улар бирлашмаларининг аҳоли бандлигини таъминлашда иштирок этиши

Касаба уюшмалари, уларнинг бирлашмалари аҳоли бандлиги соҳасида ги давлат дастурларини ишлаб чиқишида иштирок этиш, бандликни таъминлаш бўйича, шу жумладан янги иш ўринларини ташкил этиш ва мавжуд-

ларини сақлаб қолиш, ташкилотлар фаолиятини яхшилаш, ходимларнинг оммавий равища ишдан бўшатилишининг олдини олиш бўйича чора-тадбирларни таклиф этиш ҳуқуқига эга.

Иш берувчи камида икки олдин тегишли касаба уюшмасига ёки ходимларнинг манфаатларини ифодаловчи касаба уюшмалари бирлашмасига ходимлар оммавий равища ишдан бўшатилиши мумкинлиги ҳақида ахборот тақдим этади ва ишдан бўшатиш оқибатларини юмшатишга қаратилган маслаҳатлашувлар ўтказади.

Касаба уюшмалари, уларнинг бирлашмалари иш берувчининг ходимларни оммавий равища ишдан бўшатилиш ҳақидаги қарорини олти ойгача бўлган муддатга тўхтатиб туриш тўғрисидаги таклифни маҳаллий давлат ҳокимияти органларига кўриб чиқиш учун киритиш ҳуқуқига эга.

Жамоа шартномасида ёки келишувда назарда тутилган ҳолларда, тегишли касаба уюшмасининг ёки бошланғич касаба уюшмаси ташкилотининг олдиндан берилган розилигисиз меҳнат шартномасини иш берувчининг ташабуси билан тугатишга, агар қонун хужжатларида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, йўл қўйилмайди.

Касаба уюшмалари, уларнинг бирлашмалари аҳолини иш билан таъминлаш соҳасидаги бошқа тадбирларда ҳам «Касаба уюшмалари тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ иштирок этиши мумкин.

18-модда. Ходимларни оммавий равища ишдан бўшатиш

Ходимларнинг умуний сони юз кишидан ортиқ бўлган ташкилотлардан рўйхатдаги ходимлар ўртacha сонининг ўн ва ундан ортиқ фоизи ишдан бўшатилиши ходимларни оммавий равища ишдан бўшатиш деб ҳисобланади.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ходимларни оммавий равища ишдан бўшатиш тўғрисидаги қарорларни маҳаллий меҳнат органларининг тақдимномалари бўйича ёки мустакил равища олти ойгача муддатга тўхтатиб туриши мумкин, бунда бир вақтнинг ўзида ушбу кечиктириш туфайли кўрилган зарар ташкилотларга қисман ёки тўлиқ компенсация қилинади.

Маҳаллий меҳнат органлари ишдан оммавий равища ишдан бўшатиласлаётган ходимларга ишга жойлашиш ва бандликни таъминлашда, шу жумладан бепул касбга тайёрлашга, қайта тайёрлашга ва малака оширишга юбориш орқали кўмаклашади.

З-боб. Субсидиялар, грантлар, кредит линиялари

19-модда. Субсидиялар

Субсидия бандликни рағбатлантириш ва тадбиркорликка жалб этиш учун Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасининг маблағлари ҳисобидан кўрсатиладиган молиявий кўмакдир.

Субсидиялар:

иш берувчиларга маҳаллий меҳнат органларининг йўлланмаси бўйича ишга қабул қилинган ходимларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ёки уларнинг малакасини оширишга доир харажатларнинг ўрнини қоплаш учун;

тадбиркорлик фаолиятини бошлишни хоҳловчи иш қидираётган шахсларга ва ишсиз шахсларга якка тартибдаги тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтиш, кичик корхоналар ва микрофирмаларни давлат рўйхатидан ўтказиш, шу жумладан штамплар ва муҳрлар олиш, электрон раками имзо олиш, тадбиркорликка ўқиш харажатларини тўлаш ва кредитни олиш чофида суғурта полиси ҳақини тўлаш учун;

аҳолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифаларидан бўлган шахсларни иш ўринларининг белгиланган энг кам сонидан ортиқ миқдорда ишга қабул қилган ташкилотларга;

жисмоний шахсларга енгил конструкцияли иссиқхоналар қуриш, уруғиклар, кўчатлар, сугориш воситалари олиш учун ажратилади.

Субсидияларни тақдим этиш тартиби қонун ҳужжатлари билан белгиланади.

20-модда. Грантлар

Грант иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш учун Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасининг маблағлари ҳисобидан ажратиладиган пул маблағлари ва моддий ресурслардир.

Грантлар касбга ўқитиш марказларига (касб-хунар таълими муассасаларига) қуйидагиларни молиялаштириш учун ажратилади:

иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни, айниқса, меҳнат миграциясидан қайтиб келган фуқароларни, кам таъминланган оиласардан бўлган хотин-қизларни касбга тайёрлаш харажатларини;

касбга ўқитиш марказларида (касб-хунар таълими муассасаларида) фермер хўжаликларининг раҳбарлари ва ходимларини, дехқон хўжаликлигининг раҳбарлари ва аъзоларини, томорқа ер участкалари эгаларини агротехнологиялар, боғдорчилик, сабзавотчилик, чорвачилик, паррандачилик, балиқчилик ва асаларичилик соҳасида касбга тайёрлашни, қайта тайёрлашни ҳамда уларнинг малакасини оширишни.

Грантлар фуқароларни Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтинчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун уюшган ҳолда ишга қабул қилиш доирасида фуқароларни тадбиркорлик кўнинмалари, хорижий тиллар ва касбга ўқитиш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш учун касбга ўқитиш марказларига (касб-хунар таълими муассасаларига), шунингдек ишлаб чиқаришнинг ўзида ўқитиш учун ташкилот ҳамда «уста-шогирд» мактабларига ҳам ажратилади.

Грант ажратилиши учун талабнома меҳнат бозорининг эҳтиёжлари ҳисобга олинган ҳолда, маҳаллий меҳнат органлари томонидан шакллантирилади ва худудий меҳнат органларига кўриб чиқиш учун юборилади. Талабномага касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ёки малака оширишдан ўтишини хоҳловчи шахсларнинг рўйхати илова қилинади.

Грант асосида касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малака оширишни касбга ўқитиш марказлари (касб-хунар таълими муассасалари) амалга ошириши мумкин.

Касбга тайёрлашни, қайта тайёрлашни ва малака оширишни молиялаштириш худудий меҳнат органлари ҳамда касбга ўқитиши марказлари (касбхунар таълими муассасалари) ўртасида тузилган шартномалар асосида амалга оширилади.

21-модда. Кредит линиялари

Кредит линиялари тижорат банкига тадбиркорлик субъектларини кредитлаш учун фақат мақсадли асосда, кредит суммасини банкнинг балансида акс эттирган ҳолда ажратиладиган маблағлардир.

Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасининг маблағлари ҳисобидан кредит линиялари тижорат банкларида кейинчалик улар томонидан янги иш ўринлари ташкил этилишини назарда тутивчи лойиҳаларни амалга оширишга микрокредитлар ажратиш учун очилади.

Корақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгashi, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларни хузуридаги янги иш ўринлари ташкил этилишини рағбатлантириш худудий жамғармалари ҳисобидан кредит линиялари тижорат банкларида қўйидагилар учун:

тадбиркорлик субъектларининг барқарор иш ўринлари ташкил этилишини, айниқса кишлоп жойларда ташкил этилишини назарда тутивчи фаолиятини кредит билан қўллаб-қувватлаш;

мехнат ресурслари ортиқ даражада бўлган худудларда давлат-хусусий шериклик шартлари асосида янги иш ўринлари ташкил этилишини назарда тутивчи корхоналар ташкил этиб, худудий жамғармаларнинг ташкил этилган корхоналардаги улушини кейинчалик хусусий шерикларга реализация килиш;

Корақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгashi раисининг, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг карорларига биноан янги иш ўринларини ташкил этишга ҳамда ахоли бандлигини таъминлашга қаратилган бошқа тадбирларни амалга ошириш учун очилади.

4-боб. Иш ўринларини ташкил этишга доир давлат буюртмаси

22-модда. Иш ўринларини ташкил этишга доир давлат буюртмасини шакллантириш

Иш ўринларини ташкил этишга доир давлат буюртмаси Ўзбекистон Республикасининг инвестиция дастурига, худудларни комплекс ривожлантиришга доир дастурларга ва модернизация килишга доир тармоқ дастурларига (бундан бўён матнда ривожлантириш дастурлари деб юритилади) киритилган лойиҳаларни амалга ошириш учун зарур бўлган иш ўринлари сонининг давлат бошқаруви органлари ва бошқа ташкилотлар томонидан тайёрланган прогнози асосида шакллантирилади.

Келгуси йил учун иш ўринларини ташкил этишга доир давлат буюртмаси ривожлантиришга доир дастурларнинг аниқ ўйналтирилган қисмига

киритилган лойиҳаларни амалга ошириш учун, шунингдек ишсиз шахсларнинг ва банд бўлмаган шахсларнинг ишга жойлаштирилишини таъминлаш учун меҳнат ресурсларини жалб этиш эҳтиёжларидан келиб чиқсан ҳолда шакллантирилади.

Иш ўринларини ташкил этишга доир давлат буюртмаси ривожланиш дастурларига киритилган лойиҳаларни амалга ошириш доирасида молиялаштириш манбалари билан таъминланиши, шу жумладан Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети, бюджетдан ташқари жамғармалар маблағлари, жалб этилган чет эл инвестициялари, тижорат банкларининг кредитлари, ташкилотларнинг ўз маблағлари ва қонун хужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар хисобидан таъминланиши керак.

23-модда. Иш ўринларини ташкил этишга доир давлат буюртмасини шакллантириш тартиби

Ташкилотлар ривожлантириш дастурлари амалга оширилишининг жоий ҳолатини ва истиқболларини таҳлил қилиш натижалари асосида юқори турувчи давлат бошқаруви органларига ҳамда бошқа ташкилотларга иш ўринларини ташкил этишга бўлган эҳтиёжнинг дастлабки параметрларини ҳар йили 1 октябрга кадар тақдим этади.

Иш ўринларини ташкил этишга бўлган эҳтиёжнинг дастлабки параметрлари:

янги ишлаб чиқариш қувватлари ишга туширилиши ёки фаолият кўрсатаётган ишлаб чиқариш қувватлари кенгайтирилиши;

хизматлар кўрсатиш ва сервис соҳаси янги обьектларининг ишга туширилиши, янги уй-жой, ишлаб чиқариш, ижтимоий ва бозор инфратузилмаси обьектлари қурилиши;

қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ҳажмларининг кенгайтирилиши;

аҳоли тадбиркорлик фаоллигининг ўсиши ва янги тадбиркорлик субъектлари ташкил этилиши;

хусусийлаштирилган ташкилотларни ривожлантиришга доир инвестиция лойиҳалари амалга оширилиши муносабати билан зарур иш ўринлари сонини аниқлаш асосида хисоб-китоб қилинади.

Маҳаллий ижро ҳокимияти органлари иш ўринларини ташкил этишга доир давлат буюртмасини ривожлантириш дастурларидан келиб чиқсан ҳолда шакллантиради. Иш ўринларини ташкил этишга бўлган эҳтиёжнинг дастлабки параметрлари маҳаллий давлат ҳокимияти органлари томонидан шакллантирилади, аниқлаштирилади ва тасдиқланади.

Иш ўринларини ташкил этишга доир давлат буюртмасини маҳаллий ижро ҳокимияти органлари томонидан шакллантириш тегишли худудда фаолият кўрсатаётган ташкилотларнинг ишлаб чиқариш (товарлар, ишлар, хизматлар) ҳажмини кенгайтириш ва кўпайтириш учун кадрларга бўлган эҳтиёж таҳлили асосида амалга оширилади.

Давлат бошқаруви органлари ва бошқа ташкилотлар, шунингдек маҳаллий ижро ҳокимияти органлари иш ўринларини ташкил этишга бўлган эҳтиёжнинг дастлабки параметрлари асосида иш ўринларини ташкил этишга

доир давлат буюртмасини ҳар йили 1 ноябрдан кечиктирмай кўриб чикади ва тасдиқлайди ҳамда уни Аҳоли бандлигига кўмаклашиш давлат дастури лойиҳасига киритиш учун Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигига ҳамда Ўзбекистон Республикаси Иктисадий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлигига юборади.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳамда Иктисадий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги иш ўринларини ташкил этишга доир давлат буюртмасининг ҳар йили 20 ноября қадар кўриб чиқилишини ва Аҳоли бандлигига кўмаклашиш давлат дастури лойиҳасига киритилишини таъминлади.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги Аҳоли бандлигига кўмаклашиш давлат дастури лойиҳасини ҳар йили 1 декабрдан кечиктирмай Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига киритади.

24-модда. Давлат буюртмасига мувофиқ иш ўринлари ташкил этилишини давлат томонидан қўллаб-куватлаш

Иш ўринларини ташкил этишга доир давлат буюртмасини олган ташкилотларга Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағларидан ссуда ажратилиши мумкин.

Ссуда Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан уч йилгача бўлган муддатга, миллий валютада берилади.

Ссуда миқдори иш ўринларини ташкил этишга доир давлат буюртмаси дастурига кўра ташкил этиладиган битта иш ўрни учун хисоблаганда базавий хисоблаш миқдорининг эллик бараваридан ошиб кетиши мумкин эмас.

Ссуда ажратилиши учун ташкилот:

иш ўринларини ташкил этишга доир давлат буюртмаси дастурига, шунингдек аҳоли бандлигига кўмаклашиш ҳудудий дастурларига киритилган бўлиши;

солик бўйича қарздорликка, тижорат банкларининг кредитлари бўйича кечикирилган қарздорликка эга бўлмаслиги керак.

Ссуда ажратилиши тўғрисидаги қарорни тайёрлаш учун ташкилот Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигига кўйидаги ҳужжатларни тақдим этади:

ссуда олиш учун аризани;

ссуда берилиши мақсадга мувофиқлигининг техник-иктисодий асоси ва унинг қайтарилиши кафолатларини;

ссуданинг қайтарилиш таъминоти, шу жумладан гаров, кафиллик, банк кафолати ёки қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа таъминот турини.

Тақдим этилган ҳужжатларни таҳлил қилиш асосида Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ссуда ажратиш хақида ёки уни ажратишни рад этиш тўғрисида қарор қабул қиласди.

Ссуда олишга доир имтиёзли хуқуқ банд бўлмаган шахслар учун иш ўринларини ташкил этаётган, шунингдек ишсизлик даражаси барқарор

тарзда юқори бўлган худудларда фаолият кўрсатаётган ташкилотларга берилади.

5-боб. Маҳаллий меҳнат органлари томонидан иш қидираётган шахсларга ва ишсиз шахсларга хизматлар кўрсатиш

25-модда. Маҳаллий меҳнат органлари томонидан иш қидираётган шахсларга ва ишсиз шахсларга кўрсатила-диган хизматлар турлари

Маҳаллий меҳнат органлари томонидан иш қидираётган шахсларга ва ишсиз шахсларга уларнинг хоҳишига кўра хизматларнинг қўйидаги турлари таклиф этилади:

аҳоли бандлиги масалалари бўйича маслаҳатлар бериш;

мурожаат этган шахснинг касбий тайёргарлигига, иш тажрибасига ва меҳнат стажига, ёшига, соғлиғининг холатига мувофиқ мақбул келадиган ишни таклиф этиш (мавжуд бўлган тақдирда), шунингдек Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вакътинчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун фуқароларни уюшган ҳолда ишга қабул қилиш доирасида мақбул келадиган ишни излаш;

захирага кўйиладиган иш ўринларига ишга жойлаштириш;

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузуридаги Жамоат ишлари жамғармаси маблағлари ёки қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан ҳақ тўланадиган жамоат ишларига юбориш;

тадбиркорликка жалб этиш, ўзини ўзи мустақил равишда банд қилишини ривожлантиришга доир фаолиятни ташкил этиш орқали бандликка кўмаклашиш;

касбга тайёrlашга, қайта тайёrlашга ва малака оширишга юбориш;

касбий малакани баҳолаш;

аҳоли бандлигини таъминлашга қаратилган лойихаларни амалга оширишга микрокредитлар олиш учун тавсиялар бериш.

Маҳаллий меҳнат органлари иш қидираётган шахсларга ва ишсиз шахсларга қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа турдаги хизматларни ҳам кўрсатиши мумкин.

Аҳолига, ташкилотларга ва бошқа иш берувчиларга меҳнат органлари томонидан кўрсатиладиган, шу жумладан меҳнат бозори ҳолати ҳақида хабардор қилиш бўйича хизматлар бепул тақдим этилади.

26-модда. Иш қидираётган шахсларга ва ишсиз шахсларга хизматлар кўрсатувчи маҳаллий меҳнат органлари ходимларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари

Иш қидираётган шахсларга ва ишсиз шахсларга хизматлар кўрсатувчи маҳаллий меҳнат органи ходимлари қўйидаги ҳуқукларга эга:

иш қидираётган шахслардан ва ишсиз шахслардан уларнинг аввалги

мехнат фаолиятига, маълумотига, оилавий ахволига, даромадлари (яшаш учун маблағлари) манбаларига тааллукли маълумотларни ҳамда маҳаллий меҳнат органининг ушбу шахсларга нисбатан қабул қилинадиган қарорига таъсир кўрсатиши мумкин бўлган бошқа маълумотларни сўраб олиш;

иш қидираётган шахс ва ишсиз шахс томонидан тақдим этилган, ишсизлик нафақасини тайинлаш ва тўлашга таъсир кўрсатиши мумкин бўлган маълумотларнинг тўғрилиги ҳамда ишончлилигини текшириш;

ўз ваколати доирасида мулкчилик шаклидан қатъи назар ташкилотлардан, шунингдек фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларидан ишсизлик нафақасини олувчи шахсларга тааллукли маълумотларни сўраб олиш;

иш қидираётган шахснинг ва ишсиз шахснинг розилиги билан унинг ўй хўжалигига банд бўлмаган аҳолини ҳисобга олиш мақсадида ташриф буюриш.

Иш қидираётган шахсларга ва ишсиз шахсларга хизматлар кўрсатувчи маҳаллий меҳнат органининг ходимлари:

иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни тезроқ ишга жойлаштириш, шунингдек уларнинг ижтимоий ҳимояланганлигини таъминлаш учун барча саъй-харакатларни ишга солиши;

маслаҳат олиш учун меҳнат органларига мурожаат этган шахсларни рўйхатга олишни амалга ошириши, «Бандлик хизмати» ахборот тизимининг зарур рўйхатга олиш ҳамда ҳисобга олиш бўлимларини, шунингдек сўровномани ўз вақтида ва тўғри тўлдириши;

шахсга доир маълумотларнинг ва маслаҳат жараёнида олинган маълумотларнинг маҳфийлигини таъминлаши, улардан фақат хизмат мақсадларида фойдаланиши;

иш қидираётган шахслар ва ишсиз шахслар билан белгиланган тартибда мунтазам учрашувлар (мулоқотлар) ўтказиши шарт.

27-модда. Иш қидираётган шахсларга ва ишсиз шахсларга маслаҳат бериш

Маҳаллий меҳнат органлари ходимлари маслаҳат бериш чоғида иш қидираётган шахсларга ва ишсиз шахсларга:

аҳоли бандлиги тўғрисидаги қонун хужжатлари;

бўш (вакант) иш ўринлари мавжудлиги, шу жумладан тегишли худудда жойлашган ташкилотларда бўш (вакант) иш ўринлари мавжудлиги, бўш (вакант) иш ўринларидағи меҳнатга ҳақ тўлаш миқдори ва бошқа меҳнат шароитлари;

янгидан ташкил этиладиган иш ўринлари ва ривожлантириш дастурлари;

касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малака оширишдан ўтиш имкониятлари ҳамда шартлари;

ҳақ тўланадиган жамоат ишларида иштирок этиш имкониятлари;

иш қидираётган шахсларга ва ишсиз шахсларга тақдим этиладиган ижтимоий кафолатлар ва меҳнат тўғрисидаги қонун хужжатларининг нормалари;

захирага қўйиладиган иш ўринларига жойлаштириш тартиби;
 ўзини ўзи банд қилган шахс мақомини олиш тартиби;
 субсидиялар ва грантлар;
 хусусий тадбиркорлик ишини ташкил этиш имкониятлари, стартап-лойи-
 ҳаларини кўллаб-қувватлаш чоралари, шунингдек намунавий бизнес-режа-
 лар;
 аҳоли бандлигини таъминлашга қаратилган лойиҳаларни микрокредит-
 лаш дастурлари;

Ўзбекистон Республикасидан ташқарида уюшган ҳолда ишга олиш
 бўйича вактинчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш имкониятлари;
 хусусий бандлик агентликлари;

иш қидираётган шахсларга ва ишсиз шахсларга маҳаллий меҳнат орган-
 лари томонидан кўрсатиладиган хизматларнинг бошқа турлари тўғрисида
 ахборот тақдим этади.

Мурожаат этган шахсга у белгилаган масала бўйича тўлиқ маълумот
 бериш имкони бўлмаган тақдирда, маҳаллий меҳнат органининг ходими
 тақроран маслаҳат бериш куни ва вақтини белгилаши керак.

**6-боб. Иш қидираётган шахсларни маҳаллий меҳнат
 органлари томонидан рўйхатга олиш ва ҳисобдан
 чиқариш**

**28-модда. Иш қидираётган шахслар сифатида маҳаллий меҳ-
 нат органларида рўйхатга олиниши лозим бўлган
 шахсларнинг тоифалари**

Қўйидагилар иш қидираётган шахслар сифатида маҳаллий меҳнат орган-
 ларида рўйхатга олиниши мумкин:

ишга ёки иш ҳақи (меҳнат даромади) келтирадиган машғулотга эга
 бўлмаган, ўн олти ёшдан катта бўлган шахслар;

ўзи билан тузилган меҳнат шартномаси Ўзбекистон Республикаси
 Меҳнат кодексининг тегишли моддаларида кўрсатилган ҳолатлар бўйича
 бекор қилиниши мумкин бўлган (меҳнат шартномаси келгусида бекор қили-
 ниши тўғрисида огоҳлантирилган) шахслар;

тиббий-меҳнат эксперт комиссияси хulosасига кўра меҳнат фаолияти-
 ни амалга ошириш имкониятига эга ногиронлиги бўлган шахслар;

ёшидан қатъи назар, меҳнат фаолиятини қайта тикламоқчи (давом эт-
 тирмоқчи) бўлган пенсионерлар;

иш жойини ёки касбини ўзгартиришни хоҳловчи шахслар;

доимий иш жойига эга бўлишни хоҳловчи, бир марталик, вактинча ва
 мавсумий ишларда банд бўлган шахслар;

ҳақ тўланадиган жамоат ишларида ва қишлоқ хўжалигида мавсумий
 ишларда иштирок этишни хоҳловчи шахслар.

Ишга жойлашишга муҳтоҷ бўлган шахсларнинг бошқа тоифалари ҳам
 иш қидираётган шахслар сифатида маҳаллий меҳнат органларида рўйхатга
 олиниши мумкин.

29-модда. Иш қидираётган шахсларни рўйхатга олиш тартиби

Иш қидираётган шахс сифатида рўйхатга олиш:

кишлоп жойларда — маҳаллий меҳнат органининг комплекс ижтимоий-иктисодий ривожлантириш бўйича сектор ҳудудига, иш қидираётган шахсларни яшаш жойидаги фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органи ҳудудига бириктирилган ходими томонидан;

агар иш қидираётган шахс маҳаллий меҳнат органи жойлашган ахоли пункти ҳудудида яшаётган бўлса — ишсиз шахсларни хисобга олиш, ишга жойлаштириш ва ижтимоий жиҳатдан қўллаб-куватлаш сектори ходими томонидан амалга оширилади.

Иш қидираётган шахслар маҳаллий меҳнат органи ходимига қўйидаги хужжатларни тақдим этади:

паспортини ёки унинг ўрнини босувчи ва шахсини тасдиқловчи бошқа хужжатни;

меҳнат дафтарчасини ёки меҳнат стажини тасдиқловчи бошқа хужжатни, бундан биринчи марта иш қидираётган шахслар мустасно;

маълумоти тўғрисидаги хужжатнинг аслини ёки унинг кўчирма нусхасини (маълумот мавжуд бўлган тақдирда);

касби ёки касбий малакаси мавжудлигини тасдиқловчи хужжатни ёки унинг кўчирма нусхасини (касби ёки касбий малакаси мавжуд бўлган тақдирда);

иш жойидан охирги ўн икки ой учун иш хақи (меҳнат даромади, пул таъминоти) тўғрисидаги маълумотномани — илгари ишлаган шахслар, шу жумладан жазони ижро этиш муассасаларидан озод қилинган шахслар учун.

Зарур бўлганда, маҳаллий меҳнат органи ушбу модданинг иккинчи кисмида кўрсатилган хужжатларга кўшимча равишда сўровнома юбориши, шу жумладан электрон хужжат айланишидан фойдаланган ҳолда юбориши мумкин:

тиббий-ижтимоий эксперт комиссияларига — тавсия этилаётган меҳнатнинг хусусияти ва шароитлари тўғрисида хulosса олиш учун (ногиронлиги бўлган шахсларга нисбатан);

соғлиқни сақлаш муассасаларига — тиббий хulosалар ва бошқа тасдиқловчи хужжатларни олиш учун (соғлиғининг ҳолатига кўра меҳнат фаолиятида чекловлар мавжуд бўлган шахсларга нисбатан);

жазони ижро этиш муассасаларига — шахснинг жазони ижро этиш муассасасидан озод этилганлиги тўғрисида маълумотнома олиш учун (жазони ижро этиш муассасаларидан озод қилинган шахсларга нисбатан);

фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш органларига — болаларининг туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳномаларнинг кўчирма нусхаларини олиш учун (қарамоғида болалари бўлган шахсларга нисбатан);

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасининг туман (шахар) бўлимларига — боқимандалар мавжудлиги ҳамда қонун хужжатларида белгиланган нафақа ва пенсияларни олмаётганлиги тўғрисида маълумотнома олиш учун (болаларидан ташқари бошқа боқимандалари бўлган шахсларга нисбатан).

Зарур бўлганда, маҳаллий меҳнат органи мурожаат этган шахс ҳақиқатан фермер (дехқон) хўжалиги аъзоси эканлиги тўғрисида Ўзбекистон фермер, дехқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгashiдан ахборот сўраб олиши мумкин.

30-модда. Иш қидираётган шахсларни ҳисобдан чиқариш

Иш қидираётган шахс маҳаллий меҳнат органида рўйхатга олинган кундан эътиборан ўн кун ичидаги ҳолларда ҳисобдан чиқарилиши мумкин:

ишга жойлашганда;

ушбу Қонун 19-моддаси иккинчи қисмининг учинчи ва бешинчи хатбошиларида назарда тутилган субсидиялар олганда;

Ўзбекистон Республикасининг Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағлари ва қонун хужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан микрокредитлар олингдана;

касбга тайёрлашга, қайта тайёрлашга ёки малака оширишга юборилганда;

ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида рўйхатга олинганда;

доимий яшаш учун бошқа жойга кўчиб ўтганда;

маҳаллий меҳнат органига узрли сабабсиз келмагандан;

Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтингчалик меҳнат фаолиятини амалга оширганда;

иш қидираётган шахс мақбул келадиган ишга доир таклифларни мунтазам равишда (икки мартадан кўп) рад этганда;

иш қидираётган шахс сифатида файриқонуний рўйхатдан ўтиш факти аниқланганда;

суднинг озодликдан маҳрум этиш ёки ахлоқ тузатиш ишлари тарзидаги жазони назарда тутувчи ҳукми қонуний кучга кирганда;

муддатли ҳарбий хизматга чақирилганда;

иш қидираётган шахсни ишга жойлаштириш бўйича иш олиб бориш имконини бермайдиган бошқа ҳолатлар юзага келганда;

иш қидираётган шахс вафот этганда.

Ушбу модда биринчи қисмининг тўққизинчи — ўн биринчи ва ўн тўртингчи хатбошиларида назарда тутилган асосларга кўра ҳисобдан чиқарилган шахслар, улар маҳаллий меҳнат органида ҳисобдан чиқарилган кундан эътиборан ўттиз календарь кун ўтгач, иш қидираётган шахслар сифатида тақороран рўйхатдан ўтиш ҳукуқига эга.

Иш қидираётган шахсни маҳаллий меҳнат органида ҳисобдан чиқариш тўғрисидаги маълумотлар «Бандлик хизмати» ахборот тизимиға киритилади.

7-боб. Иш қидираётган шахсларни ишга жойлаштириш

31-модда. Иш қидираётган шахсларни ишга жойлаштириш шартлари

Маҳаллий меҳнат органларида иш қидираётган шахслар сифатида

рўйхатга олинган шахсларни ишга жойлаштириш маҳаллий меҳнат органдари томонидан ушбу Қонуннинг 32 ва 34-моддаларида назарда тутилган тартибда амалга оширилади.

Алоҳида ҳолларда, иш қидираётган шахсларни ишга жойлаштириш бошқа туманлар (шаҳарлар) худудида жойлашган ташкилотларда, агар ушбу ташкилотлар транспорт қулийлиги доирасида жойлашган бўлса, амалга оширилиши мумкин.

Макбул келадиган ишга доир таклифнинг сони, даврийлиги ва муддатлари ҳамда иш қидираётган шахсга ишга жойлашиш учун йўлланмалар бериш чекланмайди.

Маҳаллий меҳнат органи иш қидираётган шахсга бўш (вакант) иш ўринлари кўпайишига қараб, у ишга жойлашгунига ёки ҳисобдан чиқарилгунига қадар мақбул келадиган ишни таклиф этиши шарт.

32-модда. Иш қидираётган шахсларга ишга жойлаштиришга доир йўлланма ва ишга жойлашишга кўмаклашиш юзасидан мурожаатнома бериш тартиби

Бўш (вакант) иш ўринлари ва иш қидираётган шахснинг мақбул келадиган ишга жойлаштириш тўғрисидаги таклифга розилиги мавжуд бўлган тақдирда, маҳаллий меҳнат органи ходими унга:

давлат ташкилотларига, давлат улуши эллик фоиз ва ундан юқори бўлган ташкилотларга, шунингдек мулкчиликнинг нодавлат шаклига эга ташкилотларга, тадбиркорлик субъектларига захирага кўйиладиган иш ўринларига — ишга жойлаштиришга доир йўлланма;

мулкчиликнинг нодавлат шаклига эга ташкилотларга, тадбиркорлик субъектларига — ишга жойлашишга кўмаклашиш юзасидан мурожаатнома беради.

Ишга жойлаштиришга доир йўлланма ва ишга жойлашишга кўмаклашиш юзасидан мурожаатнома, коида тариқасида, маҳаллий меҳнат органининг директори ёки директор ўринбосари томонидан ёхуд комплекс ижтимоий-иктисодий ривожлантириш бўйича секторга бириктирилган ходим томонидан имзоланади.

Ишга жойлаштиришга доир йўлланма ва ишга жойлашишга кўмаклашиш юзасидан мурожаатнома иш берувчига электрон тарзда, электрон рақамли имзодан фойдаланган ҳолда, шунингдек «Бандлик хизмати» ахборот тизими орқали юборилиши мумкин.

33-модда. Мақбул келадиган иш

Дастлабки касбий тайёргарликни талаб қилмайдиган иш, бундай ишни топиб бериш имконияти бўлмаган тақдирда эса биринчи марта иш қидираётган, касбга (мутахассисликка) эга бўлмаган шахсларнинг ёшга доир ва бошқа хусусиятлари ҳисобга олинган ҳолда ҳақ тўланадиган бошқа иш, шу жумладан вақтинчалик хусусиятга эга бўлган иш ушбу шахслар учун мақбул келадиган иш ҳисобланади.

Ишдан ва иш ҳақидан (меҳнат даромадидан) маҳрум бўлган шахслар учун уларнинг касбий тайёргарлигига мос бўлган, ёши, соғлигининг ҳола-

ти, меҳнат стажи ва аввалги касби (мутахассислиги) бўйича иш тажрибаси инобатга олинадиган иш мақбул келадиган иш ҳисобланади.

Қўйидаги ҳолларда иш мақбул келадиган иш деб ҳисобланиши мумкин эмас, агар:

ушбу иш яшаш жойини ўзгартириш билан боғлиқ бўлса;

таклиф этилган иш доимий яшаш жойидан анча узоқ бўлса ва транспортда қатнаш жиҳатдан қулай бўлмаса. Иш жойининг транспортда қатнаш жиҳатдан қулаилиги (йўл қўйилиши мумкин бўлган узоқлиги) мазкур жойдаги жамоат транспорти тармоғининг ривожланганлиги ҳисобга олинган ҳолда худудий меҳнат органлари томонидан белгиланади;

таклиф этилган ишни рад этиш соғлиқнинг ҳолатига, ёшга ва бошқа узрли сабабларга кўра мавжуд бўлган қарши кўрсатмалар билан асосланган бўлса.

Ишсизлик нафақасини олиш даври тугаганидан сўнг касби (мутахассислиги) бўйича иш топиб бериш имкони бўлмаган тақдирда, ишсиз шахснинг қобилияти, соғлиғи ҳолати, илгариги иш тажрибаси ва унинг учун қулай бўлган ўқитиш воситалари инобатга олинган ҳолда касбини (мутахассислигини) ўзгартиришини талаб қиласидиган иш мақбул келадиган иш деб ҳисобланиши мумкин.

Махаллий меҳнат органида иш қидираётган шахс сифатида рўйхатга олинган ҳар бир шахсга ушбу меҳнат органи ходими томонидан унинг касбий тайёргарлигига мос бўлган, ёшини, соғлиғининг ҳолатини, меҳнат стажини ҳамда аввалги касби (мутахассислиги) бўйича иш тажрибасини ҳисобга оладиган мақбул келадиган иш (мавжуд бўлган тақдирда) таклиф этилади.

Аҳолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифаларидан бўлган шахслар учун мақбул келадиган ишни қидариш мавжуд бўш (вакант) иш ўринлари ёки захира қилинган иш ўринлари орасидан амалга оширилади.

Иш таклиф этиш ва иш қидираётган шахсларни ишга жойлаштириш фақат мақбул келадиган ишга нисбатан амалга оширилади.

Иш қидираётган шахсга мақбул келадиган ишга доир ҳар бир таклиф тўғрисидаги маълумотлар «Бандлик хизмати» ахборот тизимиға киритилади.

34-модда. Ишга жойлаштиришга доир йўлланмалар ва ишга жойлашишга кўмаклашиш юзасидан мурожаатномалар асосида иш қидираётган шахсларни ишга жойлаштириш тартиби

Иш қидираётган шахс ишга жойлашишга доир йўлланмани ёки ишга жойлашишга кўмаклашиш юзасидан мурожаатномани олган кундан эътиборан уч кунлик муддатдан кечиктирмай ишга жойлашишга доир йўлланмада ёки ишга жойлашишга кўмаклашиш юзасидан мурожаатномада кўрсатилган манзилга мурожаат этиши шарт.

Ташкилот иш қидираётган шахсни ишга жойлаштиришга доир йўлланма бўйича ишга қабул қилган ва у билан меҳнат шартномасини тузган тақдирда, ишга жойлаштиришга доир йўлланма тақдим этилган кундан эътиборан беш кундан кечиктирмай йўлланма берган маҳаллий меҳнат органи-

га ушбу шахс ишга жойлаштирилганлиги тўғрисидаги хабарнома билан бирга йўлланманинг йиртиб олинадиган талонини юбориши шарт.

Агар ишга жойлаштиришга доир йўлланма иш берувчига электрон тарзда юборилган бўлса, иш берувчи маҳаллий меҳнат органига йиртиб олинадиган талон ўрнига ишга жойлаштирилганлик тўғрисидаги хабарномани электрон шаклда юборади.

Ишга жойлаштириш рад этилган тақдирда, йиртиб олинадиган талонда рад этиш сабабларининг асоси кўрсатилади ва йиртиб олинадиган талон ишга жойлаштиришга доир йўлланмани берган маҳаллий меҳнат органига тақдим этиш учун иш қидираётган шахсга қайтариб берилади.

Йиртиб олинадиган талон иш берувчи ёки у ваколат берган шахс томонидан имзоланади.

Иш берувчи маҳаллий меҳнат органи томонидан берилган ишга жойлаштиришга доир йўлланма бўйича ишга жойлаштиришни рад этган тақдирда, иш қидираётган шахс йиртиб олинадиган талонни ушбу йўлланмани берган маҳаллий меҳнат органига ёки комплекс ижтимоий-иктисодий ривожлантириш бўйича секторга, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органига бириктирилган ходимга уч кунлик муддатда қайтариб бериши шарт.

Қайтариб берилган йиртиб олинадиган талон (талоннинг кўчирма нусхаси) тўғрисидаги маълумотлар ва ишга жойлаштиришни рад этиш сабаблари маҳаллий меҳнат органи ходими томонидан «Бандлик хизмати» ахборот тизимига киритилади.

Мулкчиликнинг нодавлат шаклидаги ташкилотлар, тадбиркорлик субъектлари иш қидираётган шахсни ишга жойлашишга кўмаклашиш юзасидан мурожаатнома бўйича ишга қабул қилган ва у билан меҳнат шартномасини тузган тақдирда, мазкур шахснинг ишга жойлашишига кўмаклашиш юзасидан мурожаатнома берган маҳаллий меҳнат органини хабардор қиласди.

Ишга жойлашишга кўмаклашиш юзасидан мурожаатнома электрон тарзда юборилган тақдирда, мулкчиликнинг нодавлат шаклига эга ташкилотлар, тадбиркорлик субъектлари маҳаллий меҳнат органига мазкур шахс ишга жойлаштирилганлиги тўғрисидаги ахборотни электрон шаклда юборади.

Маҳаллий меҳнат органи томонидан берилган ишга жойлашишга кўмаклашиш юзасидан мурожаатнома бўйича ишга жойлаштириш рад этилган тақдирда, мулкчиликнинг нодавлат шаклига эга ташкилотлар, тадбиркорлик субъектлари ишга жойлаштиришни рад этиш сабаблари хақида маҳаллий меҳнат органини хабардор қиласди.

Макбул келадиган ишга доир таклифлар мавжуд бўлмаган ва ишга жойлаштириш имконияти бўлмаган тақдирда, иш қидираётган шахс ишсиз деб эътироф этилади ҳамда унга ишсизлик нафақаси тайинланади.

8-боб. Ўзини ўзи банд қилган шахслар

35-модда. Ўзини ўзи банд қилган шахс мақомини олиш

Меҳнатга лаёқатли ёшдаги шахс ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида рўйхатга олинганидан кейин ўзини ўзи банд қилган шахс мақомини олади.

Якка тартибдаги тадбиркорлар сифатида рўйхатга олинмаган ва шахсий меҳнатга доир иштирокига асосланган, иш ҳақини (меҳнат даромадини) олишга қаратилган, ўзини ўзи банд қилган шахслар шуғулланиши мумкин бўлган фаолият (ишлар, хизматлар) турлари рўйхатида назарда тутилган фаолиятни мустақил равищда амалга оширадиган шахслар ўзини ўзи банд қилган шахслар сифатида рўйхатга олиниши мумкин.

Ўзини ўзи банд қилган шахсларни рўйхатга олиш ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида рўйхатга олинганлик фактини тасдиқловчи матрицали штрих код (QR-код) берилган ҳолда, маҳсус мобиљ илова ёхуд солиқ тўловчининг шахсий кабинети орқали хабар қилиш тартибида амалга оширилади.

Ўзини ўзи банд қилган шахслар сифатида рўйхатга олинган шахслар ўз фаолиятида ёлланма ходимлар меҳнатидан фойдаланишга, шунингдек иш берувчига эга бўлишга ҳақли эмас. Ушбу талабларга риоя этилмаган тадирда, ўзини ўзи банд қилган шахслар ўзини ўзи банд қилган шахслар мақомини йўқотади.

Интернет тармоғи орқали хизматлар кўрсатувчи (ишлар бажарувчи) ўзини ўзи банд қилган шахслар (фрилансинг) қўйидаги ҳукуқларга эга:

хориждаги норезидентлар бўлган жисмоний ва юридик шахслардан кўрсатилган хизматлар (бажарилган ишлар) учун хорижий валютада Ўзбекистон Республикаси банкларидағи ҳисобварақларга Ташқи савдо операцияларининг ягона электрон ахборот тизимиға тегишли ахборот киритмаган ҳолда, Ўзбекистон Республикаси банкларидағи ҳисобварақларга хорижий валютада тўлов қилиш;

битим (оферта) тўғрисида оммавий таклиф қабул қилиш ёки электрон хабарлар алмашиб ёхуд ҳисобварақ-фактуралар (инвойс) қўйиш, шу жумладан электрон шаклда қўйиш орқали контракт тузмасдан, чет эл жисмоний ва юридик шахсларига хизматлар кўрсатиш (ишлар бажариш).

Ўзини ўзи банд қилган шахс Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиб давлат жамғармаси маблағлари ҳисобидан ишсиз шахсларга тўланадиган ишсизлик нафақаси ҳамда тайёрлаш, қайта тайёрлаш ёки марака оширишдан ўтиш даврида ушбу маблағлар ҳисобидан стипендия олиши мумкин эмас.

36-модда. Ўзини ўзи банд қилган шахсларга солиқ солиш

Ўзини ўзи банд қилган шахсларнинг меҳнат фаолияти натижасида олинган даромадлар жисмоний шахснинг ялпи даромади таркибиға киритилмайди.

Ўзини ўзи банд қилган шахслар ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида амалда ишлаб берилган вақтдан қатъи назар, базавий ҳисоблаш микдори суммасининг 50 фоизидан кам бўлмаган микдорда ижтимоий солиқ тўлайди, ушбу солиқ суммаси Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги хузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасига тўлиқ йўналтирилади ва шундан келиб чиқкан ҳолда, якка тартибдаги тадбиркорлар учун белгиланган тартибида пенсияни ҳисоблаб чиқариш учун иш ҳақи микдори аникланади.

37-модда. Ўзини ўзи банд қилган шахсларга бериладиган имтиёзлар

Ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида меҳнат фаолиятини амалга ошириш даври пенсия олиш хукуқига эга бўлинган пайтдан эътиборан ёшга доир пенсияни ҳисоблаб чиқариш учун қабул қилинадиган иш стажига қўшиб ҳисобланади.

Ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида рўйхатга олиш даври, меҳнат фаолияти бу даврда ўзини ўзи банд қилиш тартибида амалда бажарилганиги ёки бажарилмаганлигидан қатъи назар, пенсияни тайинлаш учун меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Маҳаллий меҳнат органлари ўзини ўзи банд қилган шахсларга имтиёзли микрокредитлар ажратиш учун тижорат банкларига тавсиялар беради.

Ўзини ўзи банд қилган шахслар белгиланган тартибида аккредитация қилинган касбга ўқитиш марказларида (касб-хунар таълими муассасаларида) қисқа муддатли касбга ўқишини, шунингдек тадбиркорлик кўнимкамларига ўқишини бепул ўташи мумкин.

Ўзини ўзи банд қилган шахсларни касбга ўқитишни ташкил этиш ва ўқитиш бўйича харажатларни молиялаштириш ушбу модданинг тўртинчи қисмида назарда тутилган ҳолларда Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Маҳаллий меҳнат органлари ўзини ўзи банд қилган шахсларга меҳнат асбоб-анжомларини (мотокультиваторлар, ўт ўроқ машиналари, перфораторлар, пайвандлаш аппаратлари, ўсимликларга ишлов бериш қурилмалири, дурадгорлик, чилангарлик ва курилиш ускуналари ҳамда бошқаларни), шахсий химоя воситаларини ва иш кийимини имтиёзли ижарага бериш пункtlарини ташкил этади.

Ўзини ўзи банд қилган шахсларга имтиёзли ижарага бериш учун меҳнат асбоб-анжомлари, шахсий химоя воситалари ва иш кийими Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузуридаги Жамоат ишлари жамғармасининг маблағлари ҳисобидан олинади.

9-боб. Аҳолининг айрим тоифаларини ишга жойлаштириш бўйича кафолатлар

38-модда. Аҳолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифаларини ишга жойлаштириш бўйича қўшимча кафолатлар

Давлат аҳолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифаларини ишга жойлаштириш бўйича қўшимча кафолатларни таъминлайди.

Аҳолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифалари жумласига қўидагилар киради:

ўн тўрт ёшга тўлмаган болалари, ногиронлиги бўлган болалари бор ёлғиз отага ёки онага, шунингдек кўп болали оиласаларнинг ота-оналарига;

умумий ўрта ва ўрта маҳсус таълим ташкилотларини, касб-хунар мактабларини, касб-хунар коллежларини ҳамда техникумларни тамомлаб, касбга эга бўлган ёшлар;

«Мехрибонлик» уйларининг битирувчилари, шунингдек олий таълим муассасаларининг давлат грантлари бўйича таълим олган битирувчилари;

Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигининг, Ички ишлар вазирлигининг, Фавқулодда вазиятлар вазирлигининг, Миллий гвардиясининг, Давлат хавфсизлик хизматининг қўшинларидағи муддатли ҳарбий хизматдан бўшатилган шахслар;

ногиронлиги бўлган шахслар;

пенсияолди ёшидаги шахслар;

жазони ижро этиш муассасаларидан озод қилинган ёки суд қарорига кўра ўзига нисбатан тиббий ўйсингани мажбуров чоралари қўлланилган шахслар;

одам савдосидан жабрланганлар;

қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа шахслар.

Иш берувчи ушбу модданинг иккинчи қисмида кўрсатилган, захирага қўйилган иш ўринларига ишга жойлаштириш учун қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда маҳаллий меҳнат органлари ва бошқа органлар томонидан юбориладиган шахсларни ишга қабул қилиши шарт.

Ушбу модданинг иккинчи қисмида кўрсатилган шахсларни ишга қабул қилишни асоссиз равишда рад этган иш берувчи ва у ваколат берган шахслар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

Қўшимча кафолатлар кўшимча иш ўринларини, ихтисослаштирилган ташкилотларни, шу жумладан ногиронлиги бўлган шахслар меҳнатидан фойдаланиш асосидаги ташкилотларни ташкил этиш, ўқитишнинг маҳсус дастурларини ишлаб чиқиш, ташкилотларга иш ўринларининг энг кам сонини белгилаш йўли билан, шунингдек қонун ҳужжатларида назарда тутилган бошқа чоралар орқали таъминланади.

39-модда. Иш ўринларининг энг кам сонини белгилаш ва иш ўринларини захирага қўйиш

Аҳоли бандлигига кўмаклашиш мақсадида туманлар (шахарлар) ҳокимлари томонидан иш ўринларининг энг кам сони белгиланади, ташкилотлар томонидан эса иш ўринлари захирага қўйилади.

Иш ўринларининг энг кам сонини белгилаш ходимларининг рўйхатдаги ўртача сони йигирма нафар кишидан ортиқни ташкил этадиган ташкилотлар учун назарда тутилади.

Туманлар (шахарлар) ҳокимларининг қарорларига мувофиқ белгиланадиган иш ўринлари энг кам сонининг жами сони ташкилотнинг рўйхатдаги ходимлари ўртача сонининг етти фоизидан ортиқни (шу жумладан ногиронлиги бўлган шахслар учун уч фоизидан камини) ташкил этиши мумкин эмас.

Ходимларининг рўйхатдаги ўртача сони йигирма нафар кишидан ортиқни ташкил этадиган ташкилотлар ҳар йили:

лавозимларни ҳисобга олган холда, келгуси йил учун захирага қўйиладиган иш ўринларининг умумий сонини 1 сентябрдан кеч бўлмаган муддатда белгилайди;

келгуси йил учун захирага қўйиладиган иш ўринларининг умумий сони

тўғрисидаги маълумотларни 15 сентябрдан кеч бўлмаган муддатда маҳаллий меҳнат органига тақдим этади.

Маҳаллий меҳнат органи томонидан олинган маълумотлар асосида иш ўринларининг энг кам сонини белгилаш тўғрисидаги таклифлар шакллантирилади ва туман (шахар) худудида жойлашган ташкилотлар кесимида тегишли қарор қабул қилиниши учун туманлар (шахарлар) ҳокимликларига ҳар йили 1 октябрдан кечиктирмай киритилади.

Маҳаллий меҳнат органи томонидан тақдим этилган умумлаштирилган таклифлар асосида туманлар (шахарлар) ҳокимлари иш ўринларининг энг кам сонини белгилаш тўғрисида ҳар йили 1 ноябрдан кечиктирмай қарор қабул қиласди.

Туманлар (шахарлар) ҳокимларининг қарорлари асосида маҳаллий меҳнат органлари захирага қўйиладиган иш ўринлари сони, захирага қўйиладиган иш ўринларига қўйиладиган талаблар, рафбатлантириш чоралари тўғрисидаги ахборотни, шунингдек туманлар (шахарлар) ҳокимларининг энг кам микдорда иш ўринларини ташкил этиш ҳақидаги қарорлари бажарилмаган тақдирда ташкилотнинг мансабдор шахсларини жавобгарликка тортиш жорий йилнинг 15 ноябридан кеч бўлмаган муддатда ташкилотларнинг эътиборига етказади.

Ушбу Қонун 38-моддасининг иккинчи қисмида кўрсатилган тоифадаги шахслар томонидан қўйиладиган ўзига хос талабларга мувофиқ бўлган меҳнат шароитларини таъминлайдиган иш ўрни мазкур тоифадаги шахслар учун, шу жумладан қўйидагилар учун ташкил этилган иш ўрни деб ҳисобланади:

ўн тўрт ёшга тўлмаган болалари, ногиронлиги бўлган болалари бор ёлғиз отага ёки онага, шунингдек кўп болали оилаларнинг ота-оналари учун — болаларни тарбиялаш мажбуриятлари ва меҳнат мажбуриятлари бажарилишини бирга қўшиб олиб бориш имконини берувчи ишнинг мослашувчан жадвалига эга бўлган иш ўринлари;

ногиронлиги бўлган шахслар учун — меҳнат шароитлари бўйича аттестациядан ўtkазилган ва ходимга соғлиғининг ҳолатини ҳамда меҳнат фаолиятига доир белгиланган қарши кўрсатмалар ҳисобга олинган ҳолда меҳнат мажбуриятларини монеликсиз бажариш имконини берадиган иш ўринлари.

Ушбу Қонун 38-моддасининг иккинчи қисмида кўрсатилган шахслар жойлаштириб бўлинган иш ўринлари келгуси даврга захирага қўйиладиган иш ўринлари сонини аниқлашда ҳисобга олинади.

Захирага қўйиладиган иш ўринларига ишга жойлаштириш ташкилот томонидан маҳаллий меҳнат органининг йўлланмаси бўйича ёки мустақил равишда амалга оширилади.

Захирага қўйиладиган иш ўринларига ишга жойлаштиришга ногиронлиги бўлган шахсларнинг жамоат бирлашмалари, жазони ижро этиш жойларидан озод этилган шахсларнинг ижтимоий мослашув марказлари, кўрсатиб ўтилган тоифадаги шахсларнинг манфаатларини ифода этувчи бошқа ташкилотлар ҳам уларни маҳаллий меҳнат органларига юбориш йўли билан кўмаклашиши мумкин бўлиб, маҳаллий меҳнат органлари бундай шахсларнинг ишга жойлаштирилишини таъминлайди. Бунда мазкур ташкилот-

лар календарь йил бошланишидан камида беш ой олдин маҳаллий меҳнат органига аниқ ташкилотлар бўйича иш ўринларини захирага қўйиш тўғрисида таклифлар киритиш хукуқига, зарур ҳолларда, маҳаллий меҳнат органинг сони ва хусусияти, шунингдек захирага қўйиладиган бўш (вакант) иш ўринлари мавжудлиги тўғрисида маълумотлар олиш хукуқига эга.

40-модда. Захирага қўйиладиган иш ўринларини сақлаш шартлари

Захирага қўйиладиган иш ўринлари қисқартирилган ёки тугатилган ҳолларда ташкилот маҳаллий меҳнат органига ахборот тақдим этади.

Технологиядаги, ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва меҳнат шарт-шароитларидағи ўзгаришлар, ходимлар сонининг ўзгаришига олиб келган иш ҳажмларининг қисқариши билан боғлиқ тадбирларни амалга ошириш чөғида, захирага қўйиладиган иш ўринларига ишга жойлаштирилган шахслар учун иш ўринлари, агар ушбу шахсларнинг сони ходимлар сони ўзгарган календарь йил учун туман (шаҳар) ҳокимларининг қарорлари билан белгиланган захирага қўйиладиган иш ўринлари сонидан ортиқ бўлмаса, устувор тартибда сақланади.

Захирага қўйиладиган иш ўрни илгари ушбу иш ўрнини эгаллаган шахс билан тузилган меҳнат шартномаси бекор қилиниши муносабати билан бўшаганда, ташкилот янгидан очилган бўш (вакант) иш ўрни тўғрисида маҳаллий меҳнат органини ўн кунлик муддатда хабардор қилиши шарт.

Ташкилот туманлар (шаҳарлар) ҳокимларининг қарорларига мувофиқ ўзи учун иш ўринлари захирага қўйиладиган тоифадаги шахсларни ишга жойлаштириши шарт.

Ташкилот захирага қўйиладиган иш ўринлари умумий сонининг камида йигирма беш фоизи миқдорида захирага қўйиладиган иш ўринларининг тайёрлигини йил бошланишидан олдин ўн кундан кечиктирмай таъминлаши, шунингдек бу ҳақда маҳаллий меҳнат органини хабардор қилиши шарт.

Иш ўринларининг қолган қисмини захирага қўйиш ташкилот томонидан календарь йилнинг биринчи чораги мобайнида таъминланади, бу ҳақда маҳаллий меҳнат органи биринчи чорак тамом бўлганидан кейин ўн кундан кечиктирмай хабардор қилинади.

Ташкилотлар маҳаллий меҳнат органига ишга жойлаштириш тўғрисида ҳар ойда, ҳисобот ойидан кейинги ойнинг 5-санасига қадар ахборот тақдим этади.

Мавсумий ва вақтингчалик иш ўринларини захирага қўйишга йўл қўйилмайди.

41-модда. Туман (шаҳар) ҳокимининг иш ўринларининг энг кам сонини ташкил этишга доир қарорини бажармаганлик, шунингдек захирага қўйиладиган иш ўринларига ишга жойлаштиришни асоссиз равишда рад этганлик учун жавобгарлик

Туман (шаҳар) ҳокимининг давлат қўшимча кафолатларни таъминлай-

диган шахсларни ишга жойлаштириш учун иш ўринларининг энг кам сонини ташкил этишга доир қарорини бажармаганлик, шунингдек захираға қўйиладиган иш ўринлариға маҳаллий меҳнат органлари томонидан юборилган шахсларни ишга қабул қилишни асоссиз равишда рад этганлик Қонунда белгиланган тартибда жавобгарликка сабаб бўлади.

Жавобгарликка тортиш захираға қўйиладиган иш ўринларининг белгиланган сонини ташкил этиш мажбуриятидан озод қилмайди.

42-модда. Иш ўринларини захираға қўйишда иштирок этадиган ташкилотлар учун имтиёзлар

Захираға қўйиладиган иш ўринларининг белгиланган энг кам сонидан ортиқча иш ўринлари ташкил этган ташкилотлар қонун хужжатларида белгиланган тартибда имтиёзларга, шу жумладан Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасининг маблағлари ҳисобидан субсидиялар олиш хукуқига эга бўлади.

Туманлар (шаҳарлар) ҳокимлари белгиланган сондан ортиқча захираға қўйиладиган иш ўринлари ташкил этган ташкилотларга ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқа чора-тадбирлар учун яшаш учун мўлжалланмаган жойларни биринчи навбатда ажратиш орқали ўз ваколатлари доирасида имтиёзлар белгилаши мумкин.

43-модда. Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги, Миллий гвардияси ва Давлат хавфсизлик хизмати тизимидан ва бошқа ҳарбий хизмат назарда тутилган идоралардан бўшатилган шахсларни ишга жойлаштириш бўйича қўшимча кафолатлар

Ҳарбий хизматга чақирилган (кирган) ходим резервга бўшатилганидан ёки истеъфога чиқарилганидан кейин, агар у иш берувчига ишга жойлашиш масаласи бўйича Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлиги, Фавқулодда вазиятлар вазирлиги, Миллий гвардияси сафларидан, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги, Давлат хавфсизлик хизмати қўшинларидан ва бошқа ҳарбий хизмат назарда тутилган идоралардан бўшатилган кундан эътиборан кўпи билан уч ой ичидаги мурожаат қилган бўлса, аввалги иш жойида ишга жойлашиш хукуқига эга.

Ҳарбий хизматга чақирилган (кирган), лекин кейинчалик резервга бўшатилган ёки истеъфога чиқарилган ходим, агар у ҳарбий хизматга чақирилган (кирган) кундан эътиборан кўпи билан уч ой ўтган бўлса, аввалги иш жойига (лавозимига) қайтиш хукуқига эга.

Ташкилот қайта ташкил этилганда ҳарбий хизматдан бўшатилган шахсларни ишга жойлаштиришни унинг хукуқий вориси, ташкилот тутатилгандага эса маҳаллий меҳнат органи амалга оширади.

Шахсларга ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисмларида белгиланган тартибда иш бериш имкони бўлмаган ҳолларда, маҳаллий меҳнат орга-

ни уларни ишга жойлаштиришни, зарур ҳолларда эса уларнинг бепул касбга тайёрланишини, қайта тайёрланишини ёки малакаси оширилишини таъминлайди.

Ушбу моддада назарда тутилган кафолатлар муқобил хизматга чақирилган ходимларга нисбатан ҳам татбиқ этилади.

10-боб. Шахсларни ишсиз деб эътироф этиш

44-модда. Шахсларни ишсиз деб эътироф этиш шартлари

Ўн олти ёшдан то пенсия таъминоти хукукини олиш ёшигача бўлган, ҳақ тўланадиган ишга ёки иш ҳақи (мехнат даромади) келтирадиган машғулотга эга бўлмаган, иш қидираётган ва иш таклиф этилса, унга киришишга тайёр бўлган ёхуд касбга тайёрлашдан, қайта тайёрлашдан ўтишга ёки малакасини оширишга тайёр бўлган, ишга жойлашишда кўмак олиш учун маҳаллий меҳнат органларига мурожаат қилган ва ушбу органлар томонидан иш қидираётган шахслар сифатида рўйхатга олинган меҳнатга лаёқатли шахслар (бундан таълим муассасаларида таълим олаётганлар мустасно) ишсизлар деб эътироф этилади.

Агар иш қидираётган шахсга у рўйхатга олинган кундан эътиборан дастлабки ўн кун ичида мақбул келадиган иш таклиф этилмаган бўлса ёки маҳаллий меҳнат органи мазкур шахс ишга жойлаштириш учун юборилган ташкилотдан рад жавобини олган бўлса, шахсни ишсиз деб эътироф этиш тўғрисидаги қарор у иш қидираётган шахс сифатида рўйхатга олинган кундан эътиборан ўн биринчи кундан кечиктирмай маҳаллий меҳнат органи томонидан қабул қилинади.

Шахсни ишсиз деб эътироф этиш тўғрисидаги қарор маҳаллий меҳнат органининг буйруғи билан расмийлаштирилади, ушбу буйруқ бир вақтнинг ўзида ишсизлик нафақаси тайинлаш тўғрисидаги буйруқ хисобланади. Буйруқда ишсизлик нафақасининг микдори ва уни хисоблаш санаси кўрсатилади.

Ишсиз деб эътироф этилган шахс қабул қилинган қарор тўғрисида мазкур қарор қабул қилинганидан кейин икки кунлик муддатдан кечиктирмай ёзма равишда ёки телефон, электрон почта орқали хабардор қилинади. Бунда ишсиз деб эътироф этилган шахсга унинг хукуқ ва мажбуриятлари, маҳаллий меҳнат органига ёки ижтимоий-иқтисодий жиҳатдан комплекс ривожлантириш бўйича секторга, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органига бириктирилган ходим хузурига қайта рўйхатдан ўтиш учун мажбурий келиш санаси, ишсизлик нафақасини олиш шартлари ва жойи, шунингдек ишсиз шахс учун зарур бўлган бошқа ахборот хабар қилинади.

Шахсни ишсиз деб эътироф этиш чоғида меҳнат дафтарчасига ёзув қайд этилмайди.

Ишсиз деб эътироф этилган шахслар бепул маслаҳат олиш, касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ёки малака ошириш хизматларини олиш, шунингдек маҳаллий меҳнат органлари кўмагида ишга жойлашиш хукуқига эга.

45-модда. Шахсларни ишсиз деб эътироф этишни рад қилиш учун асослар

Куйидагилар ишсиз деб эътироф этилмайди:

таклиф этилган мақбул келадиган ишни иш қидираётган шахс сифатида рўйхатга олинган кундан эътиборан ўн кун ичидан узрли сабабсиз икки марта рад этган шахслар;

маҳаллий меҳнат органига ёки ижтимоий-иктисодий жиҳатдан комплекс ривожлантириш бўйича секторга, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органига бириктирилган маҳаллий меҳнат органи ходими хузурига мақбул келадиган иш юзасидан таклиф олиш учун иш қидираётган шахс сифатида рўйхатга олинган кундан эътиборан ўн кун ичидан узрли сабабсиз келмаган шахслар;

таълим муассасаларида ва ташкилотларида ишлаб чиқаришдан ажралган холда таҳсил олаётган шахслар, бундан таълимнинг сиртқи шаклида таҳсил олаётганлар мустасно;

конун хужжатларига мувофиқ пенсия таъминоти ҳукуқига эга бўлган шахслар (пенсия туридан қатъи назар);

бона икки ёшга тўлгунига қадар уни парвариш қилаётган, ишламаётган аёллар;

ишини ўзгартиromoқчи бўлган, лекин маҳаллий меҳнат органларида рўйхатдан ўтиш пайтида, ташкилий-хукукий шаклидан қатъи назар, ташкилотларда ишловчи ёки уларнинг штатида ҳисобда турувчи шахслар;

суднинг ҳукми билан озодликдан маҳрум этиш ёки ахлоқ тузатиш ишлари тарзидаги жазога ҳукм қилинганлар;

фермер хўжаликларининг раҳбарлари ва ходимлари, оиласий корхоналарнинг иштирокчилари, дехкон хўжаликларининг раҳбарлари ва аъзолари, шунингдек якка тартибдаги тадбиркорлар;

ўзини ўзи банд қилган шахслар.

Ишсиз шахс деб эътироф этиш рад қилинган шахс таклиф этилган ишни рад этган пайтдан ёки мақбул келадиган иш бўйича таклиф олиш учун маҳаллий меҳнат органига узрли сабабсиз келмаган пайтдан эътиборан ўттиз календарь кун ўтганидан кейингина иш қидираётган шахс сифатида такорран рўйхатдан ўтиш ҳукуқига эга.

46-модда. Ишсиз шахсларнинг келишини ҳисобга олиш

Ишсиз деб эътироф этилган шахслар ишсизлик нафақасини олиш даврида бир ойда камида икки марта маҳаллий меҳнат органларига келиши шарт. Келиш жадвали, санаси ва вақти иш қидираётган шахсларни рўйхатга олишни амалга оширувчи маҳаллий меҳнат органи ходими томонидан ишсиз шахснинг маҳаллий меҳнат органига келиши қулайлиги ҳисобга олинган холда белгиланади.

Ишсиз шахс маҳаллий меҳнат органига келганда маҳаллий меҳнат органининг ходими:

ишсиз шахс билан мазкур шахснинг ишсиз шахс сифатида мақомини

белгилашга ва уни ишга жойлаштиришга таъсир кўрсатиши мумкин бўлган ҳолатларда юз берган ўзгаришлар тўғрисида сухбат ўтказади;

ишсиз шахсни мавжуд бўш (вакант) иш ўринлари тўғрисида, касбга тайёрлашдан, қайта тайёрлашдан ўтиш ёки малакасини ошириш имкониятлари ҳақида, шунингдек ҳақ тўланадиган жамоат ишлари тўғрисида хабардор қилади;

мақбул келадиган иш мавжуд бўлганда ишга жойлаштиришга доир йўлланма ёки ишга жойлашишга кўмаклашиш юзасидан мурожаатнома беради.

Маҳаллий меҳнат органи ишсиз шахсларнинг ўз вақтида маҳаллий меҳнат органига келиб туриши юзасидан мониторингни амалга оширади.

Ишсиз шахсларнинг маҳаллий меҳнат органларига келишини ҳисобга олиш уларнинг иш қидириш ва ишга жойлашишдаги фаоллигини ошириш, уларга мавжуд бўш (вакант) иш ўринлари тўғрисидаги жорий ахборотни тақдим этиш, шунингдек уларнинг ишга жойлашишига ва ижтимоий жиҳатдан химоя қилинишига таъсир кўрсатиши мумкин бўлган маълумотларнинг улар томонидан ўз вақтида олинишини таъминлаш мақсадида амалга оширилади.

47-модда. Ишсиз шахсларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш кафолатлари

Давлат ишсиз шахсларга қўйидагиларни кафолатлайди:

ишсизлик нафақаси тўланишини;

меҳнат органларининг йўлланмаси бўйича касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ёки малака ошириш даврида стипендия тўланишини ва шу давр умумий меҳнат стажига қўшилишини;

маҳаллий меҳнат органларининг йўлланмасига кўра белул, шу жумладан грантлар ҳисобидан касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малака оширишини;

ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиш имкониятини;

тадбиркорлик фаолиятига жалб этишга ҳамда шахсий томорқа ер участкаларини ривожлантиришга каратилган, ушбу Қонун 19-моддаси иккинчи қисмининг учинчи ва бешинчи хатбошиларида назарда тутилган субсидияларни олиш имкониятини;

маҳаллий меҳнат органларининг таклифига кўра ишлаш учун ихтиёрий равишда бошқа ерга кўчиб ўтиш билан боғлиқ харажатлар компенсация қилинишини.

48-модда. Ишсиз шахсни маҳаллий меҳнат органларида ҳисобдан чиқариш учун асослар

Ишсиз шахс қўйидаги ҳолларда маҳаллий меҳнат органларида ҳисобдан чиқарилиши мумкин:

ишга жойлашганда;

ушбу Қонун 19-моддаси иккинчи қисмининг учинчи ва бешинчи хатбошиларида назарда тутилган субсидияни олганда;

Ўзбекистон Республикасининг Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағлари ва қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар хисобидан микрокредит олганда;

ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида рўйхатга олинганда;

қонун ҳужжатларига мувофиқ пенсия таъминоти хукуқига эга бўлганда (пенсия туридан қатъи назар);

шахс доимий яшаш учун бошқа жойга кўчиб ўтганда;

узрли сабабсиз маҳаллий меҳнат органига келмаганда;

Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вактинчалик меҳнат фаолиятини амалга оширганда;

мақбул келадиган ишга доир таклифларни мунтазам равишда (икки мартадан кўп) рад этганда;

ишга жойлаштиришга доир йўлланмани ёки ишга жойлашишга кўмаклашиш юзасидан мурожаатномани олишга келишдан бўйин товлаганда;

шахс қонунга хилоф равишда ишсиз шахс деб эътироф этилганлиги факти аникланганда;

суднинг озодликдан маҳрум қилиш ёки ахлоқ тузатиш ишлари тарзидаги жазони назарда тутувчи хукми қонуний кучга кирганда;

муддатли ҳарбий хизматга чақирилганда;

ишсиз шахс вафот этганда.

Ушбу модда биринчи қисмининг саккизинчи — ўн биринчи хатбошлирида назарда тутилган асосларга кўра хисобдан чиқарилган шахслар ишсиз сифатида маҳаллий меҳнат органида хисобдан чиқарилган кундан эътиборан ўттиз календарь кун ўтгач маҳаллий меҳнат органига иш қидираётган шахс сифатида тақороран мурожаат қилиш хукуқига эга.

Ишсиз шахсни маҳаллий меҳнат органида хисобдан чиқариш маҳаллий меҳнат органи раҳбарининг буйруғи билан расмийлаштирилади, буйрукда ишсиз шахсни хисобдан чиқариш асоси, шунингдек шахс хисобдан чиқариладиган сана кўрсатилади.

Ишсиз шахсни маҳаллий меҳнат органида хисобдан чиқариш тўғрисидаги маълумотлар «Бандлик хизмати» ахборот тизимиға киритилади.

49-модда. Меҳнат шартномаси алоҳида асосларга кўра бекор қилинганда моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча кафолатлар

Башарти ходим билан тузилган меҳнат шартномаси:

ходим янги меҳнат шартлари асосида ишлашни давом эттиришни рад этганлиги;

технологияядаги, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишдаги ўзгаршлар, ходимлар сони (штати) ёки иш хусусияти ўзгаришига олиб келган иш ҳажмлари қисқарганлиги ёхуд ташкилот тугатилганлиги;

ходим бажараётган ишига малакаси етарли эмаслиги оқибатида ёки соғлигининг ҳолатига кўра нолойиқлиги;

шу ишни илгари бажариб келган ходим ишга қайта тикланиши муносабати билан бекор қилинса, ходимларнинг иш қидариш даврида ўртacha

ойлик иш ҳақи ишдан бўшатиш нафақаси хисобга олинган ҳолда, бироқ икки ойдан ортиқ бўлмаган муддатга сақланиб қолади.

Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган кафолатлар мулкдор ўзгарганлиги сабабли тузилган меҳнат шартномаси бекор қилинган ҳолларда ташкилот раҳбари, унинг ўринбосарлари, бош бухгалтерга нисбатан, ташкилотда бош бухгалтер лавозими бўлмаганда эса — бош бухгалтер вазифаларини бажарувчи ходимга нисбатан ҳам татбиқ этилади.

Агар ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисмларида кўрсатилган ходимлар меҳнат шартномаси бекор қилинганидан кейин ўттиз календарь кун ичидаги маҳаллий меҳнат органида иш қидираётган шахс сифатида рўйхатдан ўтса, улар маҳаллий меҳнат органи томонидан берилган маълумотнома бўйича учинчи ой учун ҳам аввалги иш жойидан ўртача ойлик иш ҳақи олиш хукуқига эга бўлади.

Ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисмларида кўрсатилган ходимларга уч ойлик давр тугагач мақбул келадиган иш топиб берилмаган тақдирда, улар ишсиз шахслар деб эътироф этилади.

Ушбу модданинг биринчи ва иккинчи қисмларида кўрсатилган, меҳнат шартномаси бекор қилинганидан кейин ўттиз календарь кун ичидаги маҳаллий меҳнат органида рўйхатга олинган ҳамда ишлаб чиқаришдан ажralган ҳолда касби бўйича қайта ўқитилаётган ёки малакасини ошираётган ходимларга меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг бир баравари миқдорида стипендия тўланади.

Маҳаллий меҳнат органи ташкилотларнинг бошқа ташкилотларда ишдан бўшатилган, ишга қабул қилинган шахсларнинг ўқишини ташкил этишга доир харажатларини тўлиқ ёки қисман компенсация қилиши мумкин.

Ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодиса натижасида ёки ўзига боғлиқ бўлмаган сабабларга қўра касб касаллигига учраш натижасида ишдан маҳрум бўлган ҳамда ишга жойлашишга ва касбга тайёрлашга, қайта тайёрлашга ёки малакасини оширишга муҳтоҷ бўлган шахслар бўшатилган ходимларга тенглаштирилади.

Технологиядаги, ишлаб чиқариш ва меҳнатни ташкил этишдаги ўзгаришлар, ходимлар сони (штати) ёки иш хусусияти ўзгаришига олиб келган иш ҳажмлари қисқарганлиги ёхуд ташкилот тутатилганлиги муносабати билан бўшатилган, ишсиз деб эътироф этилган, қонун хужжатларига мувофиқ пенсияга чиқиш учун талаб этиладиган умумий меҳнат стажига эга бўлган шахсларга муддатидан олдин (қонун хужжатларида белгиланган умумий асосларга қўра пенсия тайинлаш муддатидан икки йил аввал) пенсияга чиқиш хукуқи берилади.

50-модда. Иш берувчи банкрот бўлганлиги ёки тутатилганлиги сабабли меҳнат шартномаси бекор қилинганда ходимларни моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча кафолатлар

Иш берувчи начор (банкрот) деб топилган тақдирда, у билан меҳнат муносабатларида бўлган ходимлар иш ҳақи ва ўзларига тегишли бошқа

тўловлар хусусида мажбуриятлар бўйича ўзларининг талаблари қаноатлантирилиши учун бошқа барча кредиторларнинг талабларига нисбатан устувор ҳукуқдан фойдаланади.

Тугатилаётган ташкилотларнинг маблағлари мавжуд бўлмаган тақдирда, ушбу Қонун 49-моддасининг биринчи қисмида қўрсатилган ходимларга компенсациялар тўлаш Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасининг маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Ташкилотларнинг тугатилиши, ходимлар сони (штати) қисқартирилиши муносабати билан бўшатилган, меҳнат шартномаси бекор қилинганидан кейин ўттиз календарь кун ичida маҳаллий меҳнат органларида рўйхатга олинган ҳамда ишлаб чиқаришдан ажralган ҳолда касбий тайёргарликдан, қайта тайёргарликдан ўтаётган ёки малакасини ошираётган ходимларга стипендия меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг бир баравари миқдорида тўланади.

11-боб. Ишсизлик нафақасини тўлаш

51-модда. Ишсизлик нафақаси

Белгиланган тартибда ишсиз деб эътироф этилган шахслар ишсизлик нафақаси олиш ҳукуқига эга.

Ишсизлик нафақасини тўлаш ишсиз шахснинг яшаш жойи бўйича Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Ишсизлик нафақасига солиқ солинмайди.

Ишсизлик нафақаси ишсиз деб тан олинган шахсга у маҳаллий меҳнат органида иш қидираётган шахс сифатида рўйхатга олинган биринчи кундан эътиборан ҳисобланади ва тўланади.

Ишсизлик нафақаси ўн икки ойлик давр ичida кўпи билан йигирма олти календарь ҳафта давомида тўланади.

Жорий ойда ишсизлик нафақасини тўлаш ўтган ой учун амалга оширилади.

Тўлиқ бўлмаган календарь ой учун ишсизлик нафақасини тўлаш чоғида ишсизлик нафақаси мазкур нафақа тўланиши керак бўлган ушбу календарь ойдаги кунлар сонининг тўлиқ календарь ойдаги кунлар сонига мутаносиб миқдорда тўланади.

Ишсизлик нафақасини олиш даврида ишсиз шахс касал бўлган тақдирда ишсизлик нафақасини ишсиз шахснинг қариндошлари (отаси, онаси, эри (хотини), вояга етган болалари) ёки белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома асосида ишсиз шахснинг бошқа ишончли шахслари томонидан олишга йўл қўйилади.

Ўз меҳнат стажини ҳужжат билан тасдиқлаш имкониятига эга бўлмаган шахсларга ишсизлик нафақасини тайинлаш чоғида уларга илгари ишламаганлар ва биринчи марта иш қидираётганлар сифатида қаралади.

Ишсизлик нафақасини олиш даврида ишсиз шахс иш қидариши ва ишга жойлаштиришга доир йўлланма (ишга жойлашишга кўмаклашиш юзасидан

мурожаатнома) ёхуд касбга тайёрлашга, қайта тайёрлашга ёки малакасини оширишга йўлланма олиш учун икки ҳафтада камида бир марта маҳаллий меҳнат органига мурожаат қилиши шарт.

52-модда. Ишсизлик нафақасининг миқдори

Ишсизлик нафақаси ишсиз шахснинг аввалги иш жойидаги охирги бир йилдаги ўртacha ойлик иш ҳақига нисбатан фоизда белгиланади. Бошқа ҳолларда ишсизлик нафақаси меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорига нисбатан фоизда белгиланади.

Ишсизлик нафақалари қўйидаги миқдорларда тўланади:

ишдан ва иш ҳақидан (меҳнат даромадидан) сўнгги ўн икки ойлик давр ичидаги маҳрум бўлган шахсларга — аввалги иш жойидаги ўртacha ойлик иш ҳақининг эллик фоизи миқдорида, лекин меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқоридан оз бўлмаган ва нафақани ҳисоблаш пайтида Ўзбекистон Республикасида таркиб топган ўртacha иш ҳақидан ортиқ бўлмаган миқдорда;

ишдан ва иш ҳақидан (меҳнат даромадидан) маҳрум бўлган ҳамда узок (бир йилдан ортиқ) танаффусдан кейин меҳнат фаолиятини қайta бошлишга ҳаракат қилаётган шахсларга — меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқорининг бир баравари миқорида;

илгари ишламаган ва биринчи марта иш қидираётган шахсларга — меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқорининг камида етмиш беш фоизи миқдорида.

Ҳарбий хизматдан, ички ишлар органларидан, Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати ва Миллий гвардияси органларидан ва бошқа ҳарбий хизмат назарда тутилган идоралардан бўшатилиши муносабати билан иш ҳақидан маҳрум бўлган шахслар ушбу модда иккинчи қисмининг иккинчи хатбошисида назарда тутилган шартлар асосида ишсизлик нафақаси олиш ҳуқуқига эга.

Қонун ҳужжатларига мувофиқ меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдори ошганда ишсизлик нафақасининг миқдори ошириш коэффициентига teng миқдорда кўпаяди.

Ҳар ой учун (шу жумладан ишсизлик нафақаси тўланадиган тўлиқсиз ойлар учун) ишсизлик нафақаси миқдори тўғрисидаги маълумотлар «Бандлик хизмати» ахборот тизимида акс эттирилади.

53-модда. Ташкилотлардан бўшатилган шахсларга ишсизлик нафақаси тўлашнинг ўзига хос хусусиятлари

Ушбу Қонун 49-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида кўрсатилган асослар бўйича ташкилотлардан бўшатилган шахслар учун, агар улар меҳнат шартномаси бекор қилинганидан кейин ўттиз календарь кун ичидаги иш қидираётган шахслар сифатида маҳаллий меҳнат органларида рўйхатдан ўтган бўлса, белгиланган уч ойлик муддат тугаганидан кейин биринчи кундан эътиборан ишсизлик нафақаси ҳисобланади.

Агар ушбу Қонун 49-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида кўрсатилган асослар бўйича ташкилотдан бўшатилган шахс меҳнат шарт-

номаси бекор қилинганидан кейин ўттиз календарь кун ичиде маҳаллий меҳнат органларида рўйхатдан ўтмаган, лекин унга уч ойлик давр тугаганидан кейин маҳаллий меҳнат органи томонидан мақбул келадиган иш берилмаган бўлса, у ишсиз шахс мақомига эга бўлади ҳамда унга меҳнат шартномаси бекор қилинган санадан кейин камидан икки ой муддат ўтгач ишсизлик нафақаси ҳисобланади. Ишдан бўшатилаётган шахс мақбул ишга доир иккита таклифни рад этган тақдирда, у ишсиз шахс мақомига эга бўлмайди ва ўттиз календарь кундан сўнг умумий асосларда иш қидираётган шахс сифатида рўйхатга олинади.

54-модда. Маҳаллий меҳнат органларини ишсизлик нафақасини тўлашга таъсир кўрсатадиган шартлар ўзгарганлиги тўғрисида хабардор қилиш

Ишсизлик нафақасини олаётган ишсиз шахслар маҳаллий меҳнат органини қўйидагилар тўғрисида уч кунлик муддатдан кечиктирмай хабардор қилиши шарт:

мустақил равишда ишга жойлашганлиги (меҳнат шартномаси тузганлиги);

фермер ёки дехқон хўжалигини юритиш учун ер участкасини фойдаланишга олганлиги;

тадбиркорлик фаолияти ёки ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида бошқа хар қандай фаолият билан шуғулланишдан даромад олаётганлиги;

тижорат банкидан, микромолия ташкилотидан ёки лизинг компаниясидан кредит ёки лизинг олганлиги;

касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ёки малака ошириш курсларига мустақил равишда (маҳаллий меҳнат органи воситачилигисиз) кирганлиги;

конун ҳужжатларига мувофиқ пенсия таъминоти ҳуқуқига эга бўлганлиги (пенсия туридан қатъи назар);

ҳарбий мажбуриятларни бажарганлиги ва ҳарбий хизматга тайёргарлик билан боғлиқ тадбирларда иштирок этганлиги;

яшаш жойи ўзгарганлиги;

ишсизлик нафақасини тўлаш шартлари ўзгаришига сабаб бўладиган бошқа ҳолатлар.

Маҳаллий меҳнат органлари ишсизлик нафақасини тўлаш шартлари ўзгарганлиги тўғрисида «Ягона меҳнат миллий тизими» идоралараро дастурӣ-аппарат комплексидан ва идоралараро ҳамкорликнинг бошқа шаклларидан фойдаланган ҳолда, мустақил равишда ахборот олишга ҳақлиdir.

55-модда. Ишсизлик нафақаси тўлашни тугатиш ва тўхтатиб туриш асослари

Ишсизлик нафақасини тўлаш қўйидаги ҳолларда тугатилади:

ишсиз шахс ишга жойлашганда;

ишсиз шахс мақбул ишга доир иккита таклифни рад этганда;

ишсиз шахс ишсизлик нафақасини алдов йўли билан олганда;

ишсиз шахслар тадбиркорлик фаолиятига жалб этишга ва шахсий томорқа ер участкаларини ривожлантиришга қаратилган, ушбу Конун 19-модда-

си иккинчи қисмининг учинчи ва бешинчи хатбошиларида назарда тутилган субсидияларни олганда;

ищиз шахслар Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасининг маблағлари ва қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар хисобидан микрокредитлар олганда;

ищиз шахс Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтингчалик меҳнат фаолиятини амалга оширганда;

ищиз шахс ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида рўйхатга олинганда;

ищиз шахс қонун ҳужжатларига мувофиқ пенсия таъминоти хукуқига эга бўлганда (пенсия туридан қатъи назар);

ищиз шахс суднинг хукми билан озодликдан маҳрум этиш ёки ахлоқ тузатиш ишлари тарзидаги жазога хукм қилинганда;

ищиз шахс ищизлик нафақасини олиб турган даврида вақтингча бајариладиган ишга маҳаллий меҳнат органини бу хақда хабардор килмай жойлашгандা;

ищиз шахс вафот этганда.

Ищизлик нафақасини тўлаш юқорида кўрсатилган холлардан бири юзага келган пайтдан эътиборан тугатилади.

Ищиз шахс маҳаллий меҳнат органига мунтазам узрли сабабларсиз келмаган ёки белгиланган муддатларда келишдан бўйин товлаган ёхуд ишга жойлаштиришга доир йўлланма ёхуд ишга жойлашишга кўмаклашиш юзасидан мурожаатнома олиш учун узрли сабабларсиз келмаган тақдирда ҳам ищизлик нафақасини тўлаш муддатидан олдин тугатилиши мумкин.

Ищизлик нафақасини тўлаш даври тугаганлиги ёки нафақани тўлаш тугатилганлиги ищиз шахсларни маҳаллий меҳнат органларида хисобдан чиқариш учун асос бўлмайди.

Ищиз шахснинг касбга тайёрлашдан, қайта тайёрлашдан ёки малака оширишдан ўтиш таклифини рад этишига мақбул ишни рад этиш сифатида қаралмайди ва ищизлик нафақаси тўлашни тугатишига сабаб бўлмайди.

Ищизлик нафақасини тўлаш кўйидаги холларда тўхтатиб турилади:

ищиз шахс касбга тайёрлашга, қайта тайёрлашга ёки малака оширишга юборилганда — стипендия тўланган ҳолда касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ёки малака ошириш даврида;

ищиз шахс ихтинослаштирилган даволаш-профилактика муассасасида даволаш курсидан ўтганда — бундай муассасада бўлиш даврида;

ищиз шахс ҳақ тўланадиган жамоат ишларида иштирок этаётганда — бундай ишларда иштирок этиш даврида.

Ищизлик нафақасини тўлаш ищиз шахс белгиланган муддатда узрлисиз сабабларга кўра маҳаллий меҳнат органига келмаган тақдирда уч ойгача бўлган муддатга тўхтатиб турилиши мумкин.

56-модда. Ищизлик нафақаси тўлашни тугатиши (тўхтатиб туриши) тартиби

Маҳаллий меҳнат органининг буйруғи ищизлик нафақаси тўлашни тугатиши (тўхтатиб туриши) учун асос бўлади, унда ищизлик нафақаси тўлаш-

ни тугатиш (тўхтатиб туриш) сабаби ва ишсизлик нафақасини тўлаш тугатиладиган (тўхтатиб турилайдиган) сана мажбурий тартибда кўрсатилади.

Ишсизлик нафақасини тўлаш ушбу Қонун 55-моддасининг биринчи қисмида (бешинчи қисмида) назарда тутилган тегишли ишончли ахборот олинганидан кейин маҳаллий меҳнат органи томонидан тугатилади (тўхтатиб турилади).

Ишсизлик нафақаси тўлашни тугатиш (тўхтатиб туриш) тўғрисида маҳаллий меҳнат органининг ходими томонидан «Бандлик хизмати» ахборот тизимининг тегишли бўлимида ва сўровномада қайд этилади, унда ишсизлик нафақасини тўлаш тугатиладиган (тўхтатиб турилган) сана, ишсизлик нафақаси тўлашни тугатиш (тўхтатиб туриш) сабаблари, ишсизлик нафақаси тўлашни тугатиш (тўхтатиб туриш) учун асос бўлган буйруқнинг санаси ва рақами кўрсатилади.

Маҳаллий меҳнат органи томонидан чиқарилган ишсизлик нафақаси тўлашни тугатиш (тўхтатиб туриш) тўғрисидаги қарор ишсиз шахсга етказилиши шарт.

Хисобланган, лекин белгиланган муддатда олинмаган ишсизлик нафақаси ишсиз шахсга келгуси ойда тўланади.

57-модда. Ишсизлик нафақаларининг ортиқча тўланган суммаларини ушлаб қолиш

Ишсизлик нафақасининг ортиқча тўланган суммалари ишсиз шахсдан, агар ортиқча тўлов ҳисоб-китобдаги хато натижасида ёки ишсиз шахс томонидан суиистеъмоллик оқибатида содир этилган бўлсагина, ушлаб қолиниши мумкин. Ушлаб қолишлар ишсизлик нафақасининг кейинги тўланишлари чоғида амалга оширилади.

Ҳисоб-китобда йўл қўйилган хато натижасида ортиқча тўланган суммани ушлаб қолиш тўғрисидаги қарор нотўғри белгиланган миқдордаги ишсизлик нафақаси охирги тўланган кундан эътиборан уч ойдан кечиктирмай қабул қилиниши керак. Ишсиз шахс томонидан суиистеъмол қилишиб билан боғлиқ бўлган ортиқча тўланган суммани ушлаб қолиш тўғрисидаги қарор бирор-бир муддатлар билан чекланмаган ҳолда қабул қилинади.

Агар ишсизлик нафақасини олувчи ишсиз шахс ғайриқонуний равишида ишдан бўшатилган бўлса ва суднинг ёки бошқа ваколатли органнинг қарорига кўра ишсизлик нафақасини олувчи шахс ўзига етказилган зарарнинг ўрни қопланган ҳолда аввалги ишига тикланган бўлса, унга тўланган ишсизлик нафақаси ушбу шахс томонидан тўлиқ миқдорда Ўзбекистон Республикаси Бандликка қўмаклашиш давлат жамғармасига ихтиёрий равишида қайтарилади. Ушбу шахс олинган ишсизлик нафақасини ихтиёрий равишида қайташни рад этган тақдирда тўланган ишсизлик нафақаларининг бутун суммаси ушбу шахсдан суд тартибida ундирилади.

58-модда. Ишсизлик нафақалари тайинлаш ва тўлаш тўғрисидаги қарорлар устидан шикоят қилиш

Маҳаллий меҳнат органларининг ишсизлик нафақалари тайинлаш ва

тўлаш тўғрисидаги қарорлари, шу жумладан уларни тайинлашнинг тўғрилиги ва тўлаш муддатлари ҳақидаги қарорлари устидан юқори турувчи органга ёки судга шикоят берилиши мумкин.

12-боб. Ҳақ тўланадиган жамоат ишларини ташкил этиш

59-модда. Ҳақ тўланадиган жамоат ишларининг асосий турлари

Ҳақ тўланадиган жамоат ишларининг асосий турлари куйидагилардан иборат:

шахарларнинг, туманларнинг, аҳоли пунктларининг, маҳаллаларнинг худудларини ва бошқа худудларни ободонлаштириш (кўкаламзорлаштириш, йиғишириш, оқлаш, ариқларни, қабристонларни, зиёратгоҳларни, маданий объектларни тозалаш ва бошқалар);

йўй-жой-коммунал объектлар ва бошқа инфратузилма объектлари худудларига туташ уй-жой фондининг объектларини таъмирлаш ҳамда уларнинг фаолият кўрсатишини таъминлаш;

кўчаларни, йўлларни ва йўлкаларни таъмирлаш;

кишлок хўжалиги ишлари, кишлок хўжалиги маҳсулотлари етишириш, уларни саклаш ва қайта ишлаш, кишлок хўжалиги маҳсулотлари ҳосилини йиғиб-териб олиш, ирригация ва мелиорация тармоқларини таъмирлаш;

ногиронлиги бўлган шахсларни, кексаларни, bemорларни ва бошқа шахсларни парваришиш;

саноат тармоқлари ташкилотларидаги ва хизматлар кўрсатиш соҳасидаги ишлар;

объектларни куриш, реконструкция қилиш ва таъмирлаш.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг қарорларига мувофиқ ҳақ тўланадиган жамоат ишларининг бошқа турлари ҳам назарда тутилиши мумкин.

Ҳақ тўланадиган жамоат ишларининг таклиф этилаётган турлари ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган шахсларнинг касбий кўнилмаларини, иш тажрибасини, ёшини, жинсини ва бошқа ўзига хос хусусиятларини, иш режимини ва меҳнатни муҳофаза қилишга оид зарур шартшароитларни ҳисобга олиши керак.

60-модда. Ҳақ тўланадиган жамоат ишларини ташкил этиш тартиби

Буюртмачилар-иш берувчилар ҳақ тўланадиган жамоат ишларининг зарур турлари ва хажмларини маҳаллий меҳнат органлари билан биргаликда белгилайди.

Буюртмачилар-иш берувчилар ҳақ тўланадиган жамоат ишларини ташкил этишга доир талабномани маҳаллий меҳнат органларига тақдим этади.

Маҳаллий меҳнат органлари буюртмачилар-иш берувчиларнинг талабномаларида кўрсатилган ишчи кучига бўлган талабни ҳисобга олган ҳолда, ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган иш қидираётган шахс-

ларни ва ишсиз шахсларнинг (бундан буён матнда ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган шахслар деб юритилади) рўйхатларини шакллантиради.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузуридаги Жамоат ишлари жамғармаси ҳақ тўланадиган жамоат ишлари бажарилишини маҳаллий меҳнат органларининг умумлаштирилган талабномалари асосида молиялаштиради.

Маҳаллий меҳнат органлари ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган шахсларнинг рўйхатини илова қилган ҳолда буюртмачилар-иш берувчилар билан шартномалар тузади.

Маҳаллий меҳнат органлари буюртмачи-иш берувчи билан шартнома тузганидан сўнг ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган шахсларга ҳақ тўланадиган жамоат ишлари учун йўлланма беради.

Буюртмачи-иш берувчи ҳақ тўланадиган жамоат ишларини амалга ошириш вақтида меҳнатни муҳофаза қилишга доир лозим даражадаги шартшароитларни қонун хужжатларига мувофиқ таъминлайди.

Ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган шахсларга иш ҳақи тўғри хисобланиши ва бажарилган жамоат ишларининг ҳақиқий ҳажмлари тўғри хисобга олиниши учун, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузуридаги Жамоат ишлари жамғармасининг ҳақ тўланадиган жамоат ишларига ҳақ тўлаш бўйича харажатларнинг ўрини коплаш учун йўналтирилган маблағларидан мақсадли фойдаланилиши юзасидан жавобгарлик буюртмачи-иш берувчининг зими масига юклатилади.

Маҳаллий меҳнат органлари ҳақ тўланадиган жамоат ишларини амалга ошириш мониторингини бир ойда бир марта жойнинг ўзига чиқиб ўрганиш орқали ўтказади ва тегишли мониторинг далолатномасини расмийлаштиради. Ҳақ тўланадиган жамоат ишларини ўтказиш тартиби бузилганлиги фактлари аниқланган тақдирда далолатнома расмийлаштирилади ва қонун хужжатларида назарда тутилган тегишли чора-тадбирлар кўрилади.

Буюртмачи-иш берувчи ҳар ойда маҳаллий меҳнат органларига ҳақ тўланадиган жамоат ишлари ташкил этилганлигини ва ушбу ишлар ҳажми бажарилганлигини, ишланган вақт хисобини ва ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган шахсларга иш ҳақи хисобланганлигини тасдиқловчи хужжатларни тақдим этади.

Маҳаллий меҳнат органлари тасдиқловчи хужжатларни олганидан кеёнин ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган шахсларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш бўйича ўрни қопланадиган суммани тўлашга оид тўлов хужжатларини ҳар ойда Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Фазначилигининг тегишли бўлинмаларига юборади.

Буюртмачи-иш берувчи ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган шахслар билан қонун хужжатларида белгилangan тартибда меҳнат шартномаси тузади. Ихтиёрий асосда бригадаларга бирлашган шахслар комплекс ёки айrim турдаги ҳақ тўланадиган жамоат ишларини бажарган тақдирда шартномада тарафларнинг мажбуриятлари, ишларнинг бажарилиш

хажмлари ва муддатлари, меҳнатни ташкил этиш ҳамда унга ҳақ тўлаш шакллари назарда тутилади.

Ҳақ тўланадиган жамоат ишларида иштирок этиш вақти меҳнат стажига киритилади.

Ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган шахсларнинг пенсия таъминоти олиш ва уларга вақтинчалик меҳнатга қобилиятсизлик бўйича нафака тўлаш хукуқи сақланиб қолади.

Маҳаллий меҳнат органлари ҳақ тўланадиган жамоат ишларини ташкил этиш учун буюртмачилар-иш берувчиларга Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузуридаги Жамоат ишлари жамғармасининг маблағлари хисобидан олинган асосий воситалар, майдада асбоб-ускуналар ва анжомларни ижарага беришни амалга оширади.

61-модда. Ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган шахсларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш тартиби

Ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган шахслар билан ҳақ тўланадиган жамоат ишларида иштирок этиш учун камида икки ҳафталиқ, лекин олти ойдан кўп бўлмаган муддатга, айrim ҳолларда эса Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги билан келишилган ҳолда, ўн бир ойгача муддатга муддатли меҳнат шартномалии тузилади.

Бюджет ташкилотлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари (шу жумладан жамоатчи ходимлар меҳнатига ҳақ тўлаш бўйича), шунингдек кўп квартирали уйлардаги уй-жой мулкдорларининг ширкатлари томонидан (туташ ҳудудларни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва сақлаш бўйича) ташкил этиладиган ҳақ тўланадиган жамоат ишларида маҳаллий меҳнат органининг ўйлланмаларига кўра ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган шахсларнинг меҳнатига ҳақ тўлашга оид харожатларнинг ўрни Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузуридаги Жамоат ишлари жамғармасининг маблағлари хисобидан тўлиқ қопланади. Бунда ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган шахсларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдоридан кам бўлиши ва меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг икки бараваридан кўп бўлиши мумкин эмас ҳамда маҳаллий меҳнат органи томонидан юборилган шахслар меҳнатига ҳақ тўлаш бўйича харожатларнинг ўрни кейинчалик Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузуридаги Жамоат ишлари жамғармасининг маблағлари хисобидан юз фоиз қопланади.

Тадбиркорлик субъектлари, нодавлат нотижорат ташкилотлари томонидан (бундан фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва кўп квартирали уйлардаги уй-жой мулкдорларининг ширкатлари мустасно) ташкил этиладиган ҳақ тўланадиган жамоат ишларида меҳнатига ҳақ тўлаш бўйича харожатларнинг эллик фоизигача бўлган қисмининг ўрни иш берувчи бажарилган ишларни тасдиқловчи хужжатни тақдим этган тақдирда, Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузурида-

ги Жамоат ишлари жамғармасининг маблағлари хисобидан қопланади. Бунда ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган бир шахс меҳнатига тўланган ҳақнинг ўрнини Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузуридаги Жамоат ишлари жамғармасининг маблағлари хисобидан қоплашнинг ҳар ойлик миқдори меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг икки баравари миқдоридан ошмаслиги керак. Ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган шахсларнинг меҳнатига ҳар ойда ҳақ тўлаш меҳнат шартномаси асосида белгиланади.

Зарур бўлган тақдирда, Ўзбекистон Республикаси бандлик ва меҳнат муносабатлари вазири Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузуридаги Жамоат ишлари жамғармаси томонидан меҳнатга ҳақ тўлашнинг ўрнини қоплашнинг ҳар ойлик миқдорини меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдорининг тўрт бараваригача миқдорда белгилаши мумкин.

Ишсиз шахснинг ҳақ тўланадиган жамоат ишларида иштирок этиши даврида унга ишсизлик нафақасини тўлаш тўхтатиб турилади ва ҳақ тўланадиган жамоат ишларини бажариш тугаган кундан эътиборан тикланади.

13-боб. Иш қидираётган шахсларни ҳамда ишсиз шахсларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш

62-модда. Иш қидираётган шахсларни ҳамда ишсиз шахсларни касбга тайёрлашни, қайта тайёрлашни ва уларнинг малакасини оширишни ташкил этиш

Иш қидираётган шахсларни ҳамда ишсиз шахсларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш қўйидаги холларда маҳаллий меҳнат органининг йўлланмасига кўра амалга оширилиши мумкин:

касби (мутахассислиги) мавжуд бўлмагандан;

мавжуд касбий қўникмаларига мос мақбул иш йўқлиги сабабли касбни (мутахассисликни) ўзgartириш зарур бўлганда;

касбий қўникмалари мавжуд бўлмаганлиги ёки етарли бўлмаганлиги сабабли, касбига (мутахассислигига) доир талаблар ўзgartирилганлиги боис малака ошириши зарур бўлганда;

аввалги касби (мутахассислиги) бўйича иш бажариш қобилияти йўқотилганда.

Иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш касбга ўқитиш марказларида (касб-хунар таълими муассасаларида) амалга оширилади.

Иш қидираётган шахслар, ишсиз шахслар, шунингдек аҳолининг ижтимоий эҳтиёжданд тоифаларига мансуб шахслар устувор тартибда касбга тайёрлашдан, қайта тайёрлашдан ва малака оширишдан ўтиш хукуқига эга.

Касбга ўқитиш марказларини сақлаш ва моддий-техник жиҳатдан ривожлантириш Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағлари хисобидан амалга оширилади.

63-модда. Касбга тайёрлашга, қайта тайёрлашга ва малака оширишга доир давлат буюртмаси

Иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини оширишга доир давлат буюртмаси (бундан бўён матнда касбга ўқитишга доир давлат буюртмаси деб юритилиди) Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан шакллантирилади.

Касбга ўқитишга доир давлат буюртмаси қўйидаги маълумотлардан келиб чиқсан ҳолда келгуси йил учун шакллантирилади:

Ўзбекистон Республикасининг демографик таҳлили ва демографик ривожланиш прогнозларидан;

иш қидираётган шахсларнинг ва ишсиз шахсларнинг прогноз сонидан; касбга тайёрлашга, қайта тайёрлашга ёки малакасини оширишга эҳтиёжи бўлган шахсларнинг прогноз сонидан;

умумий ўрта ва ўрта махсус таълим ташкилотлари, касб-хунар мактаблари, касб-хунар коллежлари, техникумлар, олий таълим муассасалари битирувчилари сонининг прогнозидан;

ривожлантириш дастурларига киритилган лойиҳаларни амалга ошириш учун зарур бўлган касбга ўқитишга нисбатан эҳтиёжнинг асосий йўналишлари прогнозидан.

64-модда. Иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга ўқитишга доир давлат буюртмаси параметрлари

Иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга ўқитишга доир давлат буюртмаси параметрлари:

ривожлантириш дастурларига киритилган лойиҳаларни амалга ошириш доирасида янги ишлаб чиқариш қувватларини ишга тушириш ёки мавжуд ишлаб чиқариш қувватларини кенгайтириш;

янги хизмат қўрсатиш ва сервис объектларини ишга тушириш, янги ўйжойлар, ишлаб чиқариш, ижтимоий ва бозор инфратузилмаси объектларини куриш;

қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилдорлиги ҳажмларини ошириш ҳисобиға қишлоқ хўжалиги махсулотлари етишириш ҳажмларини кенгайтириш, янги боғлар, токзорлар барпо этиш, чорва моллари сонини кўпайтириш;

аҳоли тадбиркорлик фаоллигининг ўсиши, янги тадбиркорлик, хунармандчилик субъектларини ташкил этиш, тижорат банклари томонидан тадбиркорлик субъектларига кредитлар ажратиш;

инвестиция лойиҳаларини ва хусусийлаштирилган ташкилотларни ривожлантириш «йўл хариталари»ни амалга ошириш, фойдаланилмаётган хоналарни ва биноларни ишлаб чиқариш фаолиятини ташкил этиш учун инвестиция мажбуриятлари ҳамда ижтимоий мажбуриятлар асосида «ноль» харид қиймати бўйича бериш ҳамда давлат мулки бўлган объектларни ижарага бериш муносабати билан зарур иш ўринлари сонини аниқлаш асосида ҳисоб-китоб қилинади.

Иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга ўқитишга доир давлат буюртмаси параметрлари худудлар кесимида, касбга ўқитишнинг ҳар бир тури бўйича молиялаштиришнинг прогноз ҳажмлари кўрсатилган ҳолда Ўзбекистон Республикаси бандлик ва меҳнат муносабатлари вазири томонидан тасдиқланади.

Иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга ўқитишга доир давлат буюртмаси параметрлари Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг расмий веб-сайтига жойлаштирилади.

65-модда. Касбга ўқитишга доир давлат буюртмасини шакллантириш

Махаллий меҳнат органлари ҳар йили прогноз йилидан олдинги йилнинг 1 октябрига қадар келгуси календарь йил учун мўлжалланган иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга ўқитишга бўлган прогноз талабни шакллантиради ҳамда худудий меҳнат органларига тақдим этади.

Худудий меҳнат органлари ҳар йили прогноз йилидан олдинги йилнинг 1 ноябрига қадар келгуси календарь йил учун мўлжалланган касбга ўқитишга доир давлат буюртмасининг ҳажми ва йўналишлари бўйича талабни шакллантиради ҳамда Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигига тақдим этади.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳар йили прогноз йилидан олдинги йилнинг 1 декабрига қадар иш қидираётган шахслар ва ишсиз шахслар сонини, меҳнат бозорининг жорий холати ва уни ривожлантириш истиқболларини ҳамда Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасининг молиялаштириш ҳажмларини тахлил қилиш асосида худудлар ва касбга ўқитиш турлари кесимида касбга ўқитишга доир давлат буюртмаси параметрларини шакллантиради.

66-модда. Касбга ўқитишга доир давлат буюртмасининг маълумотлар базасини шакллантириш

Меҳнат органлари касбга ўқитишга доир давлат буюртмасининг маълумотлар базасини шакллантиради ва уни мунтазам равишда янгилаб боради.

Касбга ўқитишга доир давлат буюртмасини шакллантириш ва амалга ошириш «Ягона меҳнат миллий тизими» идоралараро дастурий-аппарат комплекси билан интеграция қилинган тегишли электрон платформа ҳамда дастурий таъминот орқали бажарилади.

Мазкур электрон платформа ҳамда дастурий таъминотни ишлаб чиқиш ва мунтазам равишда қўллаб-кувватлаш Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасининг маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

67-модда. Касбга ўқитишга доир давлат буюртмаси турлари

Касбга ўқитишга доир давлат буюртмаси қуидаги турлар бўйича шакллантирилади:

узоқ муддатли ўқитиш — ўқув жараёни ўттиз ҳафтадан қирқ ҳафтагача давом этади;

ўрта муддатли ўқитиш — ўқув жараёни беш ҳафтадан йигирма беш ҳафтагача давом этади;

қисқа муддатли ўқитиш — ўқув жараёни тўрт ҳафтагача давом этади;

ишлиб чиқаришда касбга ўқитиш — ўқув жараёни иш берувчида бир вактнинг ўзида олиб бориладиган меҳнат фаолияти билан бевосита боғлиқ бўлиб, бир нафар ўқувчи учун келгусида иш берувчида ишга жойлаштирилган ҳолда касбга тайёrlашдан (стажировкадан) ўтиши йигирма беш ҳафтагача давом этади;

мақсадли ўқитиш — ўқув жараёни тўрт ҳафтагача давом этади.

Касбга ўқитишга доир давлат буюртмасини шакллантириш учун тўлов қийматини ва молиялаштириш ҳажмларини белгилашда бир нафар ўқувчига сарфланадиган харажатлар мезон бўлади.

68-модда. Узоқ муддатли ўқитиш

Ишсиз шахсларни узоқ муддатли ўқитиш тарзидағи касбга ўқитишга доир давлат буюртмаси меҳнат органлари томонидан шакллантирилади ҳамда касбга ўқитиш марказлари (касб-хунар таълими муассасалари) томонидан амалга оширилади.

Узоқ муддатли ўқитиш ўқув муассасасининг қувватидан ва ихтисослашувидан, қабул қилиш параметрларидан ҳамда ўқитишнинг давомийлигидан келиб чиқсан ҳолда, касбга ўқитиш маркази (касб-хунар таълими муассасаси), иш берувчи, маҳаллий меҳнат органи ва ишсиз шахс ўртасида тузиладиган тўрт томонлама шартнома асосида касбга ўқитиш марказлари (касб-хунар таълими муассасалари) томонидан мустақил равишда ташкил этилади.

69-модда. Ўрта муддатли ўқитиш

Ўрта муддатли ўқитиш тарзидағи касбга ўқитишга доир давлат буюртмаси меҳнат органлари томонидан шакллантирилади ҳамда касбга ўқитиш марказлари (касб-хунар таълими муассасалари) томонидан амалга оширилади.

Ўрта муддатли ўқитиш касбга ўқитиш марказлари (касб-хунар таълими муассасалари) томонидан меҳнат органлари билан келишилган ҳолда ушбу марказлар мустақил равишда белгилайдиган даврларда ташкил этилади.

Меҳнат органлари ўқитишнинг тегишли йўналишлари бўйича гурухлар шаклланишига қараб тасдиқланган касбга ўқитишга доир давлат буюртмасининг ҳажмлари доирасида, шунингдек фуқаролар ва иш берувчиларнинг эҳтиёжларини таҳлил қилиш, касбга ўқитиш марказларининг (касб-хунар таълими муассасаларининг) таклифлари асосида ўрта муддатли ўқитишга доир тўғридан-тўғри шартномалар тузади.

Меҳнат органлари, ишсиз шахс, касбга ўқитиш маркази (касб-хунар таълими муассасаси) ҳамда ишсиз шахсни ишга жойлаштириш (ишга қабул

қилиш) мажбуриятини ўз зиммасига олган иш берувчи ўрта муддатли ўқитиш учун шартнома тарафлари сифатида иш юритади, бундан ушбу модданинг олтинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар мустасно.

Ишсиз шахсни ишга жойлаштириш (ишга қабул қилиш) мажбуриятини олган ва шартномани имзолаган иш берувчининг зиммасига мазкур ишсиз шахсни ишга жойлаштириш (ишга қабул қилиш) бўйича тўғридан-тўғри мажбурият юклатилади.

Агар ишсиз шахс ўқиши тугагач жисмоний ва юридик шахслар учун иш ҳақини (мехнат даромадини) олишга қаратилган хизматларни кўрса-тиш, ишларни бажариш бўйича меҳнат фаолиятини мустақил равишда амалга ошириш мажбуриятини ҳамда ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида рўйхатдан ўтишни ўз зиммасига оладиган бўлса, ўрта муддатли ўқитишга доир шартнома тузилаётганда иш берувчининг иштирок этиши талаб қилинмайди.

70-модда. Қисқа муддатли ўқитиш

Қисқа муддатли ўқитиш тарзидаги касбга ўқитишга доир давлат буюртмаси меҳнат органлари томонидан шакллантирилади ҳамда касбга ўқитиш марказлари (касб-хунар таълими муассасалари) томонидан амалга оширилади.

Мехнат органлари ўқитишнинг тегишли йўналишлари бўйича гурухлар шаклланишига қараб қисқа муддатли ўқитишга доир тўғридан-тўғри шартномалар тузади.

Мехнат органи, иш қидираётган шахс ёки ишсиз шахс ҳамда касбга ўқитиш маркази (касб-хунар таълими муассасаси) қисқа муддатли ўқитишга доир шартноманинг тарафлари сифатида иш юритади.

71-модда. Ишлаб чиқаришда касбга ўқитиш

Ишлаб чиқаришда касбга ўқитиш ўқув жараёнини бевосита иш берувчиди ташкил этиш орқали амалга оширилади.

Иш берувчи касбга тайёрлашни (стажировкани) ўтказиш учун масъул бўлган шахсларни белгилайди, ўқув дастурини, шунингдек касбга тайёрлаш (стажировка) ўтказиладиган жойни тасдиқлайди.

72-модда. Мақсадли ўқитиш

Мақсадли ўқитиш кадрларни мақсадли тайёрлашдан манфаатдор бўлган давлат бошқаруви органининг, хўжалик бирлашмасининг ёки ташкилотнинг буюртмасига кўра амалга оширилади.

73-модда. Касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малака ошириш даврида стипендиялар тўлаш

Касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ёки малака ошириш даврида ишсиз шахсларга Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасининг маблағлари хисобидан, коида тариқасида, йигирма олти календарь хафтагача бўлган муддатга стипендия тўланади.

Стипендия ишсиз шахсларга кўйидаги миқдорларда тўланади:
ишдан ва иш ҳақидан (мехнат даромадидан) охирги ўн икки ойлик давр
иЧида маҳрум бўлган шахсларга — аввалги иш жойидаги ўртacha ойлик иш
ҳақининг етмиш беш фоизи миқдорида, лекин меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг
кам миқдоридан кам бўлмаган ва Ўзбекистон Республикасида таркиб топ-
ган ўртacha иш ҳақидан кўп бўлмаган миқдорда;

узоқ (бир йилдан ортиқ) танаффусдан кейин ишдан ва иш ҳақидан
(мехнат даромадидан) маҳрум бўлган шахсларга — меҳнатга ҳақ тўлаш энг
кам миқдорининг бир баравари миқдорида;

бириччи марта иш қидираётган шахсларга — меҳнатга ҳақ тўлаш энг
кам миқдорининг етмиш беш фоизи миқдорида.

Стипендияларни тўлаш солиқ солиш обьекти ҳисобланмайди.

Стипендиялар тўлаш тўғрисидаги маълумотлар «Бандлик хизмати» ах-
борот тизимида ва сўровномада кўрсатилади.

Стипендия иш қидираётган, маҳаллий меҳнат органлари томонидан
қисқа муддатли ўқитишга юборилган шахсларга тўланмайди.

14-боб. Касбий малака ва билимларни ривожлантириш миллий тизими

74-модда. Касбий малака ва билимларни ривожлантириш миллий тизимининг асосий вазифалари

Касбий малака ва билимларни ривожлантириш миллий тизимининг
асосий вазифалари қўйидагилардан иборат:

банд бўлмаган аҳолини касбга тайёрлашни, қайта тайёрлашни ва улар-
нинг малакасини оширишни ташкил этиш;

касбга ўқитишга доир давлат буюртмасини шакллантириш ва жойлаш-
тириш;

малакани баҳолаш марказлари фаолиятини ташкил этиш;

Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси-
нинг маблағлари ҳисобидан иш қидираётган шахсларнинг ва ишсиз шахс-
ларнинг касбий малакасини баҳолаш ҳамда тасдиқлаш;

малакани баҳолаш марказлари томонидан малака паспорти берилиши-
ни таъминлаш;

Тасдиқланган малакага эга бўлган шахсларнинг миллий реестрини яра-
тиш ва унинг амал қилишини таъминлаш;

банд бўлмаган аҳоли ўртасида малакани тасдиқлашнинг фойдаси ва
афзалликларини тушунтириш.

75-модда. Касбий малака ва билимларни ривожлантириш миллий тизимининг иштирокчилари

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирли-
ги Касбий малака ва билимларни ривожлантириш миллий тизимининг ишини
мувофиқлаштириши амалга оширади.

Касбий малака ва билимларни ривожлантириш миллий тизимининг иштирокчилари қўйидагилардан иборат:

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳузуридаги Касбий малака ва билимларни ривожлантириш бўйича республика кенгаши;

тегишли вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралари, бирлашмалар, компаниялар ва ташкилотлар томонидан тузиладиган касбий малака ва билимларни ривожлантириш бўйича тармоқ кенгашлари;

ишли касбларни ривожлантириш ва оммалаштириш ассоциацияси;

касбга ўқитиш марказлари;

малакани баҳолаш марказлари;

иш берувчилар;

ходимлар ва касбий малакаси, билими ва қўнікмаларини баҳолашдан ўтишни хоҳловчи шахслар.

Касбий малака ва билимларни ривожлантириш миллий тизимида иштирок этиш ихтиёрийдир.

76-модда. Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳузуридаги Касбий малака ва билимларни ривожлантириш бўйича республика кенгаши

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳузуридаги Касбий малака ва билимларни ривожлантириш бўйича республика кенгаши (бундан буён матнда Республика кенгаши деб юритилади):

Касбий малака ва билимларни ривожлантириш миллий тизими бошқа иштирокчиларининг малака ва билимларини баҳолашга доир фаолиятини мувофиқлаштиришни амалга оширади;

халқаро стандартлар ва илфор хорижий тажрибани ҳисобга олган ҳолда Касбий билимларни ривожлантириш миллий тизимини янада такомиллаштириш бўйича таклифларни тайёрлашни амалга оширади;

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан касбга ўқитиш марказларини ва малакани баҳолаш марказларини аккредитация қилиш мақсадга мувофиқлиги тўғрисида хулосалар беради;

касбий малака ва билимларни ривожлантириш бўйича тармоқ кенгашларини ташкил этиш тўғрисида қарорлар қабул қиласди;

малакани баҳолаш марказларининг малакани баҳолаш усулларини ишлаб чиқишига доир фаолиятини мувофиқлаштиради;

малакани баҳолаш марказлари фаолияти устидан назоратни ва мониторингни амалга оширади;

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигига малакани баҳолаш марказларини аккредитация қилиш бўйича тавсиялар, таклифлар киритади.

Республика кенгаши таркибига давлат бошқаруви органларининг, хўжалигини ташкил этиш тўғрисида қарорлар қабул қиласди;

лик бирлашмаларининг, компанияларнинг, ассоциацияларнинг, ташкилотларнинг, касаба уюшмаларининг (улар бирлашмаларининг) ҳамда илмий ҳамжамиятнинг вакиллари киради.

Республика кенгаши таркибиға чет эллик эксперктлар ҳамда чет эл компанияларининг ва Ўзбекистон Республикасида аккредитация қилинган халқаро ташкилотларнинг вакиллари ҳам кириши мумкин.

Республика кенгаши аъзолари унинг фаолиятида жамоатчилик асосида иштирок этади. Республика кенгаши эксперктларни, шу жумладан хорижлик эксперктларни шартнома асосида жалб қилиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузуридаги Касбий малака ва билимларни ривожлантириш бўйича Республика кенгаши тўғрисидаги низом ҳамда унинг фаолияти Регламенти Ўзбекистон Республикаси бандлик ва меҳнат муносабатлари вазири томонидан тасдиқланади.

Республика кенгаши фаолиятининг молиявий таъминоти Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасининг маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Республика кенгашининг ишчи органи вазифаларини Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг тегишли бўлинмаси бажаради.

77-модда. Касбий малака ва билимларни ривожлантириш бўйича тармоқ кенгашлари

Тегишли вазирликлар, давлат қўмиталари ва идоралари, бирлашмалар, компаниялар ва ташкилотлар томонидан тузиладиган касбий малака ва билимларни ривожлантириш бўйича тармоқ кенгашлари (бундан бўён матнда тармоқ кенгашлари деб юритилади) ўз ваколатлари доирасида:

малакани баҳолаш марказларини аккредитация қилишнинг мақсадга мувофиқлиги тўғрисида хулосалар беради;

касбий стандартларни кўриб чиқади, уларни долзарблаштириш бўйича таклифлар киритади;

касбий фаолиятининг алоҳида турлари бўйича малака даражасини баҳолаш услубиётини тасдиқлайди ва унга малакани баҳолаш марказлари томонидан риоя этилишини назорат қиласди.

Тармоқ кенгашлари таркибиға касаба уюшмаларининг (улар бирлашмаларининг), таълим ташкилотларининг, илмий ва бошқа ташкилотларнинг вакиллари мажбурий тартибда киритилади.

Тармоқ кенгашига касбий фаолиятининг бир неча тури бўйича ваколатлар берилишига йўл қўйилади. Бир неча тармоқ кенгашларига касбий фаолиятининг айни бир тури бўйича ваколатлар берилишига йўл қўйилмайди.

Тармоқ кенгашлари фаолиятининг молиявий таъминоти тармоқ кенгашлари ташкил этилган вазирликлар, давлат қўмиталари, идоралар, бирлашмалар, компаниялар ва ташкилотларнинг ўз маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

78-модда. Касбга ўқитиш марказлари

Иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини оширишга доир фаолиятни амалга ошириш учун мустақил юридик шахс ёки юридик шахснинг таркибий бўлинмаси сифатида ташкил этилган, белгиланган тартибда аккредитация қилинган таълим муассасалари касбга ўқитиш марказларидир.

Касбга ўқитиш марказлари ўз фаолиятини иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни ўқитиш учун касбга ўқитишга доир давлат буюртмаси доирасида ажратиладиган маблағлар хисобидан, шунингдек ўзини ўзи молиялаштириш асосида амалга оширади.

Ўқитиш учун амалга ошириладиган тўлов микдори касбга ўқитиш марказлари томонидан мустақил равишда белгиланади.

79-модда. Иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга ўқитиш марказларида ўқитиш жараёнини ташкил этиш

Иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга ўқитиш марказларида ўқитиш шартнома асосида амалга оширилади.

Шахсларни касбга ўқитиш марказига қабул қилиш буйруқ билан расмийлаштирилади.

Касбга ўқитиш марказларидағи ўкув дастурлари касб-хунар таълими ва ишлаб чиқаришнинг ўзаро алоқасини таъминлаш асосида амалга оширилади.

Касбга ўқитиш марказларида ўкувчилар, қоида тариқасида, ўкув курслари бўйича гурухларга, ўқиш йўналиши бўйича эса бўлимларга бирлашади.

Ўкув дастурларининг аниқ мазмуни, ўқиш муддатлари, ўкув жараёнининг ҳамда ишлаб чиқариш амалиётининг сифати устидан назорат қилиш усууллари ва муддатлари касбга ўқитиш маркази томонидан мустақил равишда тасдиқланади.

Мехнат органлари касбга ўқитиш марказларидан улар фойдаланадиган ўкув дастурларини мониторинг қилиш мақсадида сўраб олишга ҳақли.

80-модда. Якуний малака имтиҳонлари ва малакаларни бериш тартиби

Касбга ўқитиш марказларида ўқитиш якунлари бўйича якуний малака имтиҳонлари ўтказилади.

Якуний малака имтиҳонларини ўтказиш учун иш берувчилар орасидан ташкилотларнинг раҳбарлари ва мутахассислари, шунингдек касбга ўқитиш марказларининг раҳбарлари, ўқитувчилари ва ишлаб чиқариш таълими усталари орасидан малака комиссиялари тузилади.

Якуний малака имтиҳонларини ўтказиш тартиби Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан белгиланади.

Якуний малака имтиҳонини муваффақиятли топширган ўкувчиларга:
узок муддатли ўқишни ўтаганда — дипломлар;

ўрта муддатли ва қисқа муддатли ўқишни ўтаганда — сертификатлар берилади.

Касбга ўқитиш марказларида ўқитиш якунлари бўйича якуний малака имтиҳони билан бирга малакани баҳолаш марказини шартнома асосида жалб этган ҳолда ишчиларга малака разрядини ва мутахассисларга малака тоифасини бериш бўйича имтиҳон ўтказишга йўл қўйилади. Бунда малакани баҳолаш маркази томонидан ўтказилган имтиҳон муваффақиятли топширилган тақдирда диплом ёки сертификат билан бирга малака паспорти берилади.

Касбга ўқитиш маркази томонидан берилган диплом тегишли мутахассислик ва малака бўйича ишлаш хукуқини беради.

81-модда. Малакани баҳолаш марказлари

Малакани баҳолаш марказлари касбий малакаси, билими ва кўникмаларини баҳолашдан ўтишни хоҳловчи шахсларнинг касбий малака, билим ва кўникмаларини баҳолашдан ўтказади.

Малакани баҳолаш марказлари мустақил юридик шахс ёки юридик шахснинг алоҳида таркибий бўлинмаси сифатида ташкил этилади.

Малакани баҳолаш марказлари қўйидаги талабларга жавоб бериши керак:

штатида (ўриндошликка йўл қўйилади) олий маълумотли ва ариза берувчи малака, билим ва кўникмаларни баҳолашдан ўтказишга талабгор бўлган йўналишларнинг ҳар бири бўйича камида уч йиллик амалий иш стажига эга бўлган, шунингдек Мехнат органлари ходимлари малакасини ошириш республика курсларидан ўтган камида бир нафар ходим бўлиши;

ўз мулкида хўжалик юритиш хуқуқи, оператив бошқариш хуқуқи асосида ёки бошқа қонуний асосда моддий-техника базасига, шу жумладан ариза берувчи малака, билим ва кўникмаларни баҳолашдан ўтказишга талабгор бўлган йўналишларнинг ҳар бири бўйича малака, билим ва кўникмаларни баҳолашдан ўтказиш учун баҳолаш воситаларига эга бўлиши.

Малакани баҳолаш марказлари:

касбий малакаси, билими ва кўникмаларини баҳолашдан ўтишни хоҳловчи шахсларга малака, билим ва кўникмаларни баҳолаш коидалари хамда тартиб-таомиллари тўғрисида зарур ахборот тақдим этади;

малака, билим ва кўникмаларни баҳолашни ташкил этади хамда ишчиларга малака разрядини ва мутахассисларга малака тоифасини бериш бўйича имтиҳонни ва зарур бўлганда, малака синов ишларини ўтказиш орқали уларни касбий стандартлар талабларига мувофиқлиги жиҳатидан баҳолашдан ўтказади;

малака, билим ва кўникмаларни баҳолаш натижалари тўғрисидаги маълумотларни шакллантиради, Республика кенгаши томонидан тасдиқланадиган шаклдаги малака паспортини расмийлаштиради хамда беради;

берилган малака паспортлари тўғрисидаги маълумотларни Тасдиқланган малакага эга бўлган шахсларнинг миллий реестрига киритади;

мехнат органларига ўз фаолияти тўғрисида хисоботни тақдим этади.

Олий маълумотга эга бўлган ва Мехнат органлари ходимлари малакасини ошириш республика курсларидан малака ошириш курсидан ўтган шахс малакани баҳолаш марказининг директори бўлиши мумкин.

Малакани баҳолаш марказининг ташкилий тузилмасига мажбурий тартибда эксперт малака комиссияси киритилиши керак.

Малакани баҳолаш марказларининг фаолияти:

муассисларнинг маблағлари;

малака, билим ва қўнималарни баҳолашдан ўтказганлик учун киритиладиган тўлов;

касбга ўқитишга доир давлат буюртмаси доирасида ажратиладиган маблағлар;

ихтиёрий хайриялар ҳамда юридик ва жисмоний шахсларнинг мақсадли бадаллари, хомийларнинг маблағлари ҳамда қонун хужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар хисобидан молиялаштирилади.

Малака, билим ва қўнималарни баҳолашдан ўтказганлик учун киритиладиган тўлов миқдори малакани баҳолаш марказлари томонидан мустақил равишида белгиланади.

Малакани баҳолаш марказлари ўзи берадиган малака паспортларининг фуқаролар вактинчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун борадиган чет давлатларда тан олиниши мақсадида малака, билим ва қўнималарни баҳолашни амалга оширишга ваколатли бўлган органлар ёки тегишли чет давлатларнинг иш берувчилари билан ҳамкорлик битимлари тузади.

82-модда. Малакани баҳолаш марказларини аккредитация қилиш тартиби

Малакани баҳолаш марказлари ўз фаолиятини амалга ошириш учун Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигида аккредитация қилинади.

Битта малакани баҳолаш марказини касбий фаолиятнинг бир неча турлари (каслар) бўйича аккредитация қилишга йўл қўйилади.

Малакани баҳолаш марказларини аккредитация қилиш ёки аккредитация қилишни рад этиш тўғрисидаги қарор Республика кенгашининг тақдимномасига биноан Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан қабул қилинади.

Аkkредитацияга талабгор бўлган ариза берувчи — малакани баҳолаш маркази (бундан бўён матнда ариза берувчи деб юритилади) Республика кенгашига қўйидагиларни тақдим этади:

аккредитация олиш учун аризани;

ариза берувчи малака, билим ва қўнималарни баҳолашдан ўтказишга талабгор бўлган йўналишларнинг ҳар бири бўйича ўз штатида меҳнат шартномаси ёки фуқаролик-хуқуқий шартнома бўйича қабул қилинган олий маълумотли мутахассис (мутахассислар) мавжудлигини тасдиқловчи хужжатларни;

ўз мулкида хўжалик юритиш, оператив бошқариш хуқуки асосида ёки бошқа қонуний асосда малака, билим ва қўнималарни баҳолашдан ўтказиш учун зарур бўлган баҳолаш воситалари, шунингдек малака имтиҳонини ташкил этиш ва ўтказиш учун мўлжалланган моддий-техника базаси мавжудлигини тасдиқловчи хужжатларни.

Малака, билим ва кўникмаларни баҳолашни ўтказиш учун зарур бўлган баҳолаш воситалари ҳамда баҳолаш усуллари, шу жумладан онлайн тест синовлари учун фойдаланиладиган моддий-техника ресурслари ва дастурий таъминот Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан белгиланади.

Аkkредитация олиш учун ариза аккредитация олиш учун тақдим этиладиган ҳужжатлар келиб тушган кундан эътиборан ўн беш кун ичida Республика кенгаши томонидан кўриб чиқилади.

Республика кенгаши аккредитация олиш учун аризани кўриб чиқиш натижалари тўғрисида ариза берувчини тегишли қарор қабул қилинганидан кейин уч кун ичida хабардор қилиши шарт.

Аkkредитация беш йил муддатга берилади.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги қўйидаги ҳолларда ариза берувчи аккредитация қилишни рад этишга ҳаққи:

ариза берувчи томонидан лозим даражада расмийлаштирилмаган ҳужжатлар тақдим этилганда;

ариза берувчи томонидан тақдим этилган ҳужжатларда ишончсиз ёки нотўғри маълумотлар мавжуд бўлганда;

ариза берувчи ушбу Конунда назарда тутилган талабларга ва шартларга мувофиқ бўлмаганда.

Аkkредитация қилишни рад этиш тўғрисидаги асослантирилган қарор ариза берувчига рад этиш сабабларини ҳамда ариза берувчи мазкур сабабларни бартараф этиб, ҳужжатларни тақроран кўриб чиқиш учун тақдим этиши мумкин бўлган муддат (ўттиз календарь кун ичida) кўрсатилган ҳолда ёзма шаклда юборилади (топширилади).

Аkkредитация қилиш рад этилган тақдирда аккредитация олиш учун аризани кўриб чиққанлик учун тўланган ўйим қайтарилмайди.

Ҳужжатларни тақроран кўриб чиқиш ариза берувчининг аккредитация олиш учун аризаси барча зарур ҳужжатлар билан бирга олинган кундан эътиборан беш кун ичida Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан амалга оширилади. Аkkредитация олиш учун аризани тақроран кўриб чиққанлик учун ўйим ундирилмайди.

Тақроран кўриб чиқиш натижаларига кўра аккредитация қилиш рад этилган тақдирда аккредитация олиш учун аризаларни кейинги ҳар бир кўриб чиқишилар учун ариза берувчидан ушбу Конунда назарда тутилган тўлов ундирилади.

Ариза берувчининг аккредитация олиш учун аризасини тақроран кўриб чиқиш чоғида аккредитация қилишни рад этиш тўғрисидаги хабарномада илгари кўрсатилмаган янги асослар бўйича аккредитация қилишни рад этишга йўл қўйилмайди.

Аkkредитация қилишни рад этишга асос бўлган сабабларни бартараф этиш учун берилган муддат ўтгач, ариза берувчининг аккредитация олиш учун аризаси янгитдан тақдим этилган деб ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирли-

гининг қароридан норози бўлган тақдирда ариза берувчи аккредитация қилишни рад этиш тўғрисидаги карор устидан, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги мансабдор шахснинг харакатлари (харакатсизлиги) устидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда шикоят қилиш хуқуқига эга.

83-модда. Малака, билим ва кўникмаларни баҳолашдан ўтказиши тартиби

Малака, билим ва кўникмаларни баҳолаш:

касбий малакаси, билими ва кўникмаларини баҳолашдан ўтишни хоҳловчи шахснинг ташаббусига кўра — ушбу шахснинг маблағлари ҳисобидан;

иш берувчининг йўлланмасига кўра — иш берувчининг маблағлари ҳисобидан;

касбга ўқитиш марказига хизматлар кўрсатиш доирасида — касбга ўқитиш марказининг маблағлари ҳисобидан ўтказилади.

Малакани баҳолашдан ўтиш учун иш касбий малакаси, билими ва кўникмаларини баҳолашдан ўтишни хоҳловчи шахс (иш берувчи, касбга ўқитиш маркази) томонидан қуидаги ҳужжатлар малакани баҳолаш марказига бевосита ёки почта алоқаси орқали ёхуд ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда электрон шаклда тақдим этилади:

ищиларга малака разряди ва мутахассисларга малака тоифаси бериш бўйича имтихонда иштирок этиш тўғрисидаги ариза;

паспортнинг ёки шахсини тасдиқловчи бошқа ҳужжатнинг кўчирма нусхаси;

малака, билим ва кўникмаларни баҳолашдан ўтказганлик учун хизматларга ҳақ тўланганлигини тасдиқловчи тўлов ҳужжатининг кўчирма нусхаси;

зарур бўлганда, агар қонун ҳужжатларида назарда тутилган бўлса, касбий фаолиятнинг айрим турларини амалга ошириш учун тегишли рухсат олинганлиги тўғрисидаги ҳужжатларнинг кўчирма нусхалари.

Ариза ва у билан қўшиб топшириладиган ҳужжатлар тўплами малакани баҳолаш марказида улар келиб тушган кундан эътиборан ўн йил давомида сақланади.

Малакани баҳолаш маркази ариза берувчини ҳужжатлар кўриб чиқиш учун қабул қилинганлиги, ищиларга малака разряди ва мутахассисларга малака тоифаси бериш бўйича имтихонни ўтказиш санаси, жойи, вақти ва тартиб-таомиллари тўғрисида беш иш куни ичida хабардор қилади.

Ищиларга малака разряди ва мутахассисларга малака тоифаси бериш бўйича имтихонга узрли сабабга (касаллик ёки ҳужжатлар билан тасдиқланган бошқа ҳолатларга) кўра келмаган шахс имтихонни малакани баҳолаш маркази томонидан белгиланган муддатда қайта топширишга қўйилади.

Шахс ищиларга малака разряди ва мутахассисларга малака тоифаси бериш бўйича имтихонга узрли сабабсиз келмаган тақдирда, ушбу шахс учун имтиҳон бекор қилинади, илгари амалга оширилган тўлов эса қайтарилмайди.

Малака, билим ва кўникмаларни баҳолашдан ўтказиш учун мўлжалланган баҳолаш воситалари ҳамда баҳолаш усуслари, шу жумладан фойдаланиладиган моддий-техника ресурслари ва онлайн-синов учун дастурий таъминот Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан белгиланади.

84-модда. Малака, билим ва кўникмаларни баҳолашдан ўтказиш натижалари

Малака, билим ва кўникмаларни баҳолаш натижалари беш балли тизим бўйича баҳоланади.

Агар шахс малака, билим ва кўникмаларни баҳолашдан ўтказиш якунларига кўра уч ва ундан юқори балл олса, унга уч кунлик муддатда малака паспорти, агар учдан паст балл олса, малака, билим ва кўникмалар баҳолашдан ўтказилганлиги тўғрисида хулоса берилади.

Малака, билим ва кўникмаларни баҳолаш натижалари баённома билан расмийлаштирилади.

Малакани баҳолаш маркази томонидан ишчиларга малака разряди ва мутахассисларга малака тоифаси бериш бўйича имтиҳонни ўтказиш якунларига кўра қабул қилинган карорлардан норози бўлган шахслар имтиҳондан ўтиш натижалари тўғрисида ўзлари хабардор қилинган санадан эътиборан ўн календарь кун ичida Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигига ёзма равишда шикоят беришга ҳақли.

Ишчиларга малака разряди ва мутахассисларга малака тоифаси бериш бўйича имтиҳонни ўтказиш натижалари ва малака паспортларини бериш билан боғлиқ шикоятларни кўриб чиқиши тартиби Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан белгиланади.

Берилган малака паспортлари тўғрисидаги маълумотлар Тасдиқланган малакага эга бўлган шахсларнинг миллий реестрига киритилади.

85-модда. Тасдиқланган малакага эга бўлган шахсларнинг миллий реестри

Тасдиқланган малакага эга бўлган шахсларнинг миллий реестри Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан юритилади.

Тасдиқланган малакага эга бўлган шахслар миллий реестрининг электрон платформасини, шунингдек малакани баҳолаш марказлари фаолиятининг дастурий таъминотини ишлаб чиқиш ва таъминлаб бориш Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасининг маблағлари хисобидан амалга оширилади.

Тасдиқланган малакага эга бўлган шахсларнинг миллий реестрида қўйидагилар кўрсатилиши керак:

тартиб рақами;

идентификация рақами (автоматик равишда ҳосил бўладиган ноёб рақам);

талабгорнинг (касбий малакаси, билими ва кўникмаларини баҳолашдан ўтишни хохловчи шахснинг) фамилияси, исми, отасининг исми;

талағорнинг (касбий малакаси, билими ва кўниқмаларини баҳолашдан ўтишни хоҳловчи шахснинг) паспорт маълумотлари;

малака, билим ва кўниқмалар баҳолашдан ўтказилган касб (мутахассислик) ёки тегишли чет тили);

малака, билим ва кўниқмалар баҳолашдан ўтказилган касб (мутахассислик) коди (бундан чет тилини билишга доир имтиҳон топширилган ҳоллар мустасно);

тегишли касб (мутахассислик) бўйича малака, билим ва кўниқмаларни ёки чет тилини баҳолаш;

чет давлат конун хужжатларининг базавий асосларини билиш даражасини баҳолаш — мавжуд бўлган тақдирда;

малакани баҳолаш марказининг номи ва жойлашган ери (пошта манзили);
телефон (факс) рақами;

рахбарнинг фамилияси, исми, отасининг исми;

ишчиларга малака разряди ва мутахассисларга малака тоифаси бериш бўйича имтиҳонни топшириш санаси ва вакти;

берилган малака паспортлари тўғрисида ахборот;

аккредитация қилинган сана ва аккредитация рақами.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги Тасдиқланган малакага эга бўлган шахсларнинг миллий реестрига жойлаштириш учун талаб қилинаётган ахборот турларини тўлдириши мумкин.

Тасдиқланган малакага эга бўлган шахсларнинг миллий реестридаги ахборот Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг расмий веб-сайтига жойлаштирилади ҳамда танишиш учун очик бўлади.

Тасдиқланган малакага эга бўлган шахсларнинг миллий реестри касблар (мутахассислар), чет тилларининг турлари ва бошқа белгилар бўйича ажратилиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан белгиланган тартибда малакани баҳолаш марказлари ушбу модданинг учинчи қисмида назарда тутилган маълумотларни Тасдиқланган малакага эга бўлган шахсларнинг миллий реестрига электрон рақамли имзони қўллаган ҳолда, ҳимояланган тарзда фойдаланиш йўли билан мустақил равища киритади.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги малакани баҳолаш марказлари томонидан малакаси, билими ва кўниқмалари баҳолашдан ўтказилган шахсларнинг малакаси, билими ва кўниқмаларини баҳолаш сифатини текшириш, шу жумладан учинчи тарафни жалб этган ҳолда, Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасининг маблағлари ҳисобидан текшириш ҳамда текширув якунлирига кўра малака паспорти олган шахсларнинг Тасдиқланган малакага эга бўлган шахсларнинг миллий реестрида бўлиши тўғрисида қарор қабул қилиш ҳукуқига эга.

86-модда. Аккредитация қилинган малакани баҳолаш марказларининг регистри

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан Аккредитация қилинган малакани баҳолаш марказларининг регистри юритилади.

Аккредитация қилинган малакани баҳолаш марказларининг регистри ахборот-маълумотнома хусусиятига эга бўлган, вақти-вақти билан янгилаб туриладиган маълумотларни ўз ичига олган автоматлаштирилган тизимдир ва у малака, билим ва кўникмаларни баҳолаш билан шуғулланувчи юридик шахсларнинг давлат томонидан ҳисобга олиннишини таъминлайди.

Аккредитация қилинган малакани баҳолаш марказларининг регистрини юритиш учун бевосита аккредитация қилинган ташкилотдан келиб тушадиган маълумотлардан, Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг, шунингдек зарур ҳолларда, солиқ органларининг, давлат мулкини бошқариш органларининг ҳамда бошқа давлат органларининг маълумотларидан фойдаланилади.

Аккредитация қилинган малакани баҳолаш марказларининг регистридаги ахборотдан ҳамма фойдаланиши мумкин ҳамда у Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг расмий веб-сайтида эълон қилинади.

87-модда. Малакани баҳолашдан ўтказиш сифатига ва белгиланган талабларига риоя этилиши устидан назорат қилиш

Меҳнат органлари малакани баҳолаш марказлари томонидан ушбу Конун талабларига риоя этилиши устидан назоратни амалга оширади.

Малакани баҳолаш марказлари меҳнат органларига Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан белгиланган шакллар бўйича ўз фаолияти тўғрисида ҳар ойда ҳисобот тақдим этади.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги малака, билим ва кўникмаларни баҳолашга доир талабларга ҳамда шартларга малакани баҳолаш марказлари томонидан риоя этилиши устидан назоратни амалга оширишда ўз ваколатлари доирасида қўйидаги хукуқларга эга бўлади:

малака, билим ва кўникмаларни баҳолаш сифати бўйича талабларга риоя этилишига доир текширувлар ўтказиш;

текширувлар ўтказиш жараёнида юзага келадиган масалалар юзасидан, шунингдек фуқаролар томонидан келиб тушган шикоятлар тўғрисида зарур ахборотни сўраш ва олиш;

текширувлар натижалари асосида, ўйл қўйилган аниқ қоидабузарликларни кўрсатган ҳолда, далолатномалар (маълумотномалар) тузиш;

аниқланган қоидабузарликларни бартараф этиш тўғрисида малакани баҳолаш марказлари томонидан бажарилиши мажбурий бўлган кўрсатмалар чиқариш, бундай қоидабузарликларни бартараф этиш учун етарли бўлган муддатларни белгилаш;

қонун ҳужжатларининг аниқланган бузилишлари бўйича қарорлар чиқариш ва судга мурожаат қилиш.

Белгиланган талаблар ва шартлар малакани баҳолаш маркази томонидан бузилганлиги, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг аниқланган қоидабузарликларни бартараф этиш тўғрисидаги кўрсатмаси улар томонидан бажарилмаганилиги фактлари аниқланган ҳолларда Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги малакани баҳолаш марказининг аккредитацияси амал қилишини тўхтатиб туриш ёки тугатиш ёхуд унинг аккредитациясини бекор қилиш тўғрисида қарор қилишга ҳақли.

Малакани баҳолаш марказларининг фаолияти аккредитациянинг амал қилиши тўхтатиб турилган даврда амалга оширилган, шунингдек аккредитация қалбаки ҳужжатлардан фойдаланган ҳолда олинганлиги факти аниқланган ҳолларда Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан ёки суднинг қарорига кўра малакани баҳолаш марказларининг аккредитацияси бекор қилиниши мумкин.

88-модда. Миллий ва тармоқса оид малака доиралари

Миллий малака доираси саккизта малака даражасини ўз ичига олади ва ҳар бир малака даражаси учун касбий фаолиятни амалга ошириш учун талаб этиладиган кўрсаткичлар тавсифлари — билим, маҳорат ва кўникумалар, шахсий ҳамда касбий билимлар, шунингдек малакага эришиш йўллари аниқланади.

Миллий малака доираси Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланади.

Миллий малака доираси асосида давлат бошқаруви органлари ва бошқа ташкилотлар Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, иш берувчилар бирлашмалари билан биргаликда тегишли малака даражаларининг ўзига хос хусусиятларини акс эттирувчи тармоқса оид малака доираларини ишлаб чиқади ҳамда тасдиқлайди.

89-модда. Касбий стандартлар ва уларнинг лойиҳаларини ишлаб чиқиш тартиби

Касбий стандартлар кадрлар малакасини, уларнинг билим ва кўникумаларини баҳолаш, уларни аттестациядан ўтказиш, тайёрлаш ва қайта тайёрлаш учун асос сифатида ишлаб чиқилади.

Касбий стандартлар лойиҳалари:

давлат ва хўжалик бошқаруви органлари, илмий ташкилотлар томонидан — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси тасдиқлайдиган режаждавалга мувофиқ;

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги танлаган ташкилотлар томонидан — Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағлари ҳисобидан молиялаштириладиган буюртмасига мувофиқ;

ташаббус тартибида — иш берувчиларнинг бирлашмалари, касаба уюшмалари, уларнинг бирлашмалари, касбий ассоциациялар, илмий ташкилотлар ва бошқа манфаатдор ташкилотлар томонидан ишлаб чиқилади.

Касбий стандартлар мазмуни ва уни расмийлаштиришга доир талаблар Республика кенгashi томонидан тасдиқланади.

Касбий стандартларнинг ишлаб чиқилишини мувофиқлаштириш Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан амалга оширилади.

90-модда. Касбий стандарт лойиҳасини кўриб чиқиш

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги: касбий стандарт лойиҳасини аввал белгиланган тартибида тасдиқланган ва рўйхатдан ўтказилган худди шундай касбий стандарт мавжудлиги (мавжуд эмаслиги) юзасидан текширади;

касбий стандарт лойиҳасини ўз расмий веб-сайтига жамоатчилик муҳокамаси учун жойлаштиради;

касбий стандарт лойиҳасининг экспертизасини амалга оширади, шу жумладан шартнома асосида эксперталарни жалб этган ҳолда амалга оширади;

ижобий хulosasi мавжуд бўлган тақдирда, касбий стандарт лойиҳасини эксперт хulosasi билан бирга Республика кенгashига кўриб чиқиш учун юборади;

касбий стандарт тасдиқланганидан сўнг уни давлат рўйхатидан ўтказишни амалга оширади;

касбий стандарт давлат рўйхатидан ўтказилганидан сўнг тегишли ахборотни ишлаб чиқувчига уч иш куни давомида юборади.

Касбий стандарт лойиҳасини ҳар қандай босқичда кўриб чиқиш чорида бартараф этиладиган камчиликлар ва фикр-мулоҳазалар аниқланган тақдирда, ўн календарь кун ичида ишлаб чиқувчига лойиҳани маромига етказиш учун фикр-мулоҳазалар ва тавсиялар юборилади.

Касбий стандартнинг маромига етказилган лойиҳаси ишлаб чиқувчи томонидан қайта киритилади ҳамда Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан янгидан киритилган лойиҳа сифатида кўриб чиқилади.

Касбий стандарт Республика кенгashининг хulosasi асосида тасдиқланади.

91-модда. Касбий стандартни қайта кўриб чиқиш

Касбий стандартларни қайта кўриб чиқиш Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан беш йилда қамида бир марта амалга оширилади.

Кўйидагилар касбий стандартни мажбурий равишда қайта кўриб чиқиш ва алмаштириш учун асос бўлади:

ходимнинг меҳнат вазифалари, билим ва малакалари ўзгаришига сабаб бўлган ишлаб чиқариш ҳамда меҳнатни ташкил этишдаги мухим ўзгаришлар, янги технологиялар ва ташкилий-техник тадбирларнинг жорий этилиши;

мехнат шароитларига доир нотўри белгиланган талабларнинг аниқланиши;

иш берувчилар ва ходимларнинг касбий стандартни қайта кўриб чиқиш ёки алмаштириш юзасидан асослантирилган таклифлар билан мурожаат этиши.

Касбий стандартни қайта кўриб чиқиш (алмаштириш) бўйича ишларни бажаришга иктисодиётнинг тегишли тармоқлари мутахассислари жалб этилади.

92-модда. Касбий стандартларнинг миллий регистри

Касбий стандартларнинг миллий регистри Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан юритилади.

Касбий стандартлар миллий регистрининг электрон платформасини, шунингдек малакани баҳолаш марказлари фаолиятининг дастурий таъминотини ишлаб чиқиш ва таъминлаб бориш Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасининг маблағлари ҳисобидан амалга оширилади.

Касбий стандартларнинг миллий регистрини юритиш иктисодий фаолият турлари бўйича касбий стандартларни таснифлаш асосида амалга оширилади.

15-боб. Аҳоли бандлиги соҳасидаги давлат сиёсати амалга оширилишини молиялаштириш

93-модда. Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси

Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси юридик шахс ташкил этилмаган ҳолда республика ва маҳаллий даражаларда тузиладиган давлат мақсадли жамғармасидир.

Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасининг маблағлари унинг мустақил балансида акс эттирилади ҳамда Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Фазначилиги, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар бўйича фазначилик бошқармалари томонидан очиладиган ғазна ҳисобварақларида жамланади.

Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағларини шакллантириш манбалари кўйидагилардан иборат:

ижтимоий соликдан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга ошириладиган ажратмалар;

Ўзбекистон Республикасининг республика бюджетидан ҳар йили ажратиладиган маблағлар;

қонун ҳужжатларида назарда тутилган талабларни бузганлик учун меҳнат бўйича давлат ҳуқуқий инспекторлари ва меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича давлат техник инспекторлари, шунингдек меҳнат шароитлари давлат экспертизасининг мансабдор шахслари томонидан белгиланган тартибда қўлланиладиган маъмурий жазолар суммалари;

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг ҳудудий бўлинмаларига бириктирилган бинолар, иншоотлар ҳамда хоналарни реализация қилишдан келиб тушадиган, Ўзбекистон Республикаси Давлат активларини бошқариш агентлиги томонидан тўлиқ ҳажмда Ўзбекистон Республикаси Бандликка қўмаклашиш давлат жамғармасига ўтказиладиган маблағлар, бундан баҳолаш ва реализация қилишга доир ҳақиқий харажатлар мустасно;

барча соликлар ва йиғимлар Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетига ҳамда давлат мақсадли жамғармаларига таъсисчи томонидан белгиланадиган микдорда тўланганидан кейин Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги тасарруфидаги ташкилотларда қоладиган соғ фойданинг бир қисми;

Ўзбекистон Республикаси Бандликка қўмаклашиш давлат жамғармасининг бўш турган маблағларини тижорат банкларига жойлаштиришдан ва бошқа молиявий воситалардан тушадиган даромадлар;

жисмоний ва юридик шахсларнинг хайрия маблағлари;
қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар.

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетидан Ўзбекистон Республикаси Бандликка қўмаклашиш давлат жамғармасини молиялаштириш учун йўналтириладиган бюджет ажратмаларининг ҳажмлари ҳар йили аниқланади ва «Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни билан тасдиқланади.

Ўзбекистон Республикаси Бандликка қўмаклашиш давлат жамғармасининг даромадлари солик солиш обьекти бўлмайди ва молия йили давомида қайта кўриб чиқилиши мумкин эмас.

Ўзбекистон Республикаси Бандликка қўмаклашиш давлат жамғармасининг разна ҳисобварақларидағи бўш турган маблағлар йил бошида Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг дефицитини қоплаш учун йўналтирилиши мумкин эмас.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, ҳудудий меҳнат органлари Ўзбекистон Республикаси Бандликка қўмаклашиш давлат жамғармасининг маблағларини тасарруф этувчилардир.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги Ўзбекистон Республикаси Бандликка қўмаклашиш давлат жамғармасининг ижро этувчи органи вазифаларини амалга оширувчи масъул бўлинмани белгилайди.

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, ҳудудий ҳамда маҳаллий меҳнат органлари Ўзбекистон Республикаси Бандликка қўмаклашиш давлат жамғармаси маблағларидан мақсадли ва самарали фойдаланилиши учун жавобгар бўлади.

Ўзбекистон Республикаси Бандликка қўмаклашиш давлат жамғармаси маблағларидан фойдаланилиши устидан назорат Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги, Молия вазирлиги ҳамда бошқа ваколатли органлар томонидан амалга оширилади.

94-модда. Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағларидан фойдаланиш йўналишлари

Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармаси маблағларидан кўйидагилар учун фойдаланилади:

ишсизлик нафақаларини, ишсиз шахслар меҳнат органларининг таклифига биноан ишлаш учун бошқа жойга ихтиёрий равишда кўчиб кетиши муносабати билан компенсациялар тўлаш, ишсиз шахсларга моддий ёрдам кўрсатиш;

иш қидираётган шахслар ва ишсиз шахсларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини оширишни молиялаштириш, шу жумладан грантлар ва стипендиялар ажратиш;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари асосида амалга ошириладиган бир марталик тўловлар учун;

иш қидираётган шахсларга ва ишсиз шахсларга муддатидан илгари пенсиялар тайинланиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги хузуридаги бюджетдан ташқари Пенсия жамғармасининг харажатлари ўрнини қоплаш;

касбга ўқитиш марказларига (кейинчалик хизматлари учун ҳақ тўлашган холда) касбга ўқитишга доир давлат буюртмасини молиялаштириш;

меҳнат органлари ва тасарруфидаги ташкилотлар, вақтинча бир марталик иш билан таъминлаш марказлари, касбга ўқитиш марказлари, малакани баҳолаш марказлари учун бинолар ва хоналарни куриш, реконструкция қилиш, мукаммал таъмирлаш, саклаб туриш, қайта ихтисослаштириш, моддий-техник жихатдан таъминлаш, шунингдек сотиб олиш;

коворкинг-марказларининг, ишсиз шахсларнинг бандлигини қўллаб-куватлаш «Маҳалла гузари» маҳалла марказларининг ташкил этилиши ва сакланишини молиялаштириш;

ногиронлиги бўлган шахслар ва бошқа аҳолининг ижтимоий эҳтиёж-манд тоифаларига мансуб шахсларнинг меҳнатидан фойдаланиш учун ихтисослаштирилган иш ўринларини ташкил этишга доир тадбирларни қисман молиялаштириш;

бандлик, меҳнатни муҳофаза қилиш, меҳнат муносабатларини тартибга солиш, меҳнатни нормалаш ҳамда унга ҳақ тўлаш масалалари бўйича норматив-услубий ва йўл-йўриқ кўрсатувчи материаллар ишлаб чиқилишини молиялаштириш;

аҳолининг айрим гурухлари ўртасида бандлик, меҳнатни муҳофаза қилиш ва меҳнат миграцияси масалалари бўйича республика ҳамда ҳудудий даражаларда социологик текширувлар, сўровномалар ўтказиш;

банд бўлмаган аҳолига ишга жойлашиш бўйича ёрдам кўрсатиш билан боғлиқ харажатларинг ўрнини қоплаш;

меҳнат бозоридаги вазият кескин бўлган туманлар ва шаҳарларда аҳоли бандлигига кўмаклашиш ҳудудий дастурлари ишлаб чиқилишини молиялаштириш;

ишга жойлаштириш, аҳоли бандлигини таъминлаш ва меҳнатни муҳо-

фаза қилиш, бўш (вакант) иш ўринларини ҳамда банд бўлмаган ахолини ҳисобга олиш соҳасида ахборот-коммуникация тизимлари ва технологияларини яратиш, ривожлантириш ҳамда техник жиҳатдан кўллаб-куvvatлаш;

мехнат органларининг, шу жумладан Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги марказий девонининг моддий-техника базасини ривожлантиришга қаратилган чора-тадбирларни молиялаштириш;

ахоли бандлиги соҳасидаги халқаро ҳамкорликни, шунингдек Ўзбекистон Республикасидан ташқарига ишга юборилган фуқароларни ишга жойлаштириш ва уларнинг ижтимоий ҳимоя қилинишини таъминлаш масалаларига доир халқаро лойиҳалар ҳамда шартномаларни амалга ошириш билан боғлик харажатларни молиялаштириш;

Ўзбекистон Республикасидан ташқарига ишга жойлаштириш билан боғлик харажатларни тўлаш учун тижорат банкларида очиладиган кредит линиялари бўйича меҳнат мигрантларига микроқарзлар бериш;

фуқаролар Ўзбекистон Республикасидан ташқарига вактинчалик меҳнат фаолиятини амалга оширган даврда уларнинг ҳаёти ва соғлигини ҳамда бошқа таваккалчиликларини суғурталаш бўйича суғурта пули суммасининг ўрнини қоплаш учун суғурта компанияларига бир йўла бериладиган субсидиялар бериш;

меҳнат бозорида талаб юқори бўлган касблар бўйича касбий стандартлар ва малака талаблари ишлаб чиқилишини молиялаштириш;

кейинчалик янги иш ўринлари ташкил этилишини назарда тутувчи лойиҳаларни амалга оширишга банклар томонидан кредитлар ажратилиши учун тижорат банкларида очиладиган кредит линиялари бўйича ресурсларни жойлаштириш;

тадбиркорлик фаолиятини бошлишни хоҳлаётган иш қидираётган шахсларга ва ишсиз шахсларга якка тартиbdаги тадбиркор сифатида рўйхатдан ўтишга, кичик корхоналар ва микрофирмаларни давлат рўйхатидан ўтказишига доир харажатларни тўлаш учун бир йўла бериладиган субсидиялар бериш;

ахолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифаларидан бўлган шахсларни ишга белгиланган захирага қўйилган иш ўринларининг энг кам сонидан ортиқ микдорда қабул қилган ташкилотларга бир йўла бериладиган субсидиялар бериш;

маҳаллий меҳнат органларининг ўйлланмаси бўйича ишга қабул қилинган ахолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифаларидан бўлган ходимларни касбга ўқитиш ва уларнинг малакасини оширишга доир харажатларни молиялаштириш учун иш берувчиларга бир йўла бериладиган субсидиялар бериш;

енгил конструкцияли иссиқхоналар ўрнатиш, уруғликлар, кўчатлар ва сувориши воситалари сотиб олиш учун жисмоний шахсларга субсидиялар бериш;

иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш учун грантлар ажратиш;

иш қидираётган шахсларни ва ишсиз шахсларни, айниқса кам таъминланган оиласлардан бўлган хотин-қизларни касбга қайта ўқитишига доир харажатларни молиялаштириш учун касб-хунар таълими муассасаларига грантлар ажратиш;

касбга ўқитиши марказларида, коллежларда ва олий таълим муассасаларида фермер хўжаликлари раҳбарлари ҳамда ходимларини, дехқон хўжаликлари раҳбарлари ва аъзоларини, томорқа ер участкалари эгаларини агротехнологиялар, боғдорчилик, сабзавотчилик, чорвачилик, паррандачилик, балиқчилик ва асаларичилик соҳасида касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини ошириш учун грантлар ажратиш;

мехнат бозоридаги вазият кескин бўлган ҳудудларда иш ўринлари ташкил этувчи тадбиркорлик субъектларининг устав фондини шакллантириш (кўпи билан эллик фоиз);

иш ўринларини ташкил этиш учун давлат буюртмасини олган ташкилотларга ва иш ўринлари ташкил этиш учун тадбиркорлик субъектларига Ўзбекистон Республикаси Марказий банки қайта молиялаштириш ставкасининг эллик фоизидан кўп бўлмаган ставка бўйича ссудалар бериш;

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва мехнат муносабатлари вазирлигининг фаолиятини такомиллаштиришга қаратилган бошқа тадбирлар.

95-модда. Янги иш ўринлари ташкил этилишини рағбатлантириш ҳудудий жамғармалари

Янги иш ўринлари ташкил этилишини рағбатлантириш ҳудудий жамғармалари (бундан буён матнда ҳудудий жамғарма деб юритилади) Коракалпогистон Республикаси Вазирлар Кенгashi, вилоятлар ва Тошкент шаҳар хокимликлари хузурида давлат муассасалари шаклида ташкил этилади.

Куйидагилар ҳудудий жамғармаларнинг маблағларини шакллантириш манбаларидир:

Коракалпогистон Республикаси республика бюджети, вилоятлар ва Тошкент шаҳар маҳаллий бюджетлари даромадларининг прогноз параметрларини ошириб бажаришдан қирқ фоизгacha бўлган миқдордаги ҳар чораклик тушумлар;

маҳаллий, хорижий ва халқаро ташкилотларнинг грантлари ҳамда бе-фараз ёрдами;

жисмоний ва юридик шахслар, Ўзбекистон Республикаси резидентлари ҳамда норезидентлари бўлган хайрия қилувчиларнинг белгиланган тартибида тақдим этиладиган маблағлари;

конун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар.

Ҳудудий жамғармалар маблағларидан фойдаланиш устидан назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг ва бошқа ваколатли органларнинг зиммасига юклатилади.

96-модда. Ҳудудий жамғармалар маблағларидан фойдаланиш йўналишлари

Ҳудудий жамғармалар маблағларидан қуйидагилар учун фойдаланилади:

тадбиркорлик субъектларининг барқарор иш ўринлари ташкил этилишини, айниқса қишлоқ жойларда ташкил этилишини назарда тутувчи лойиҳаларини кейинчалик кредитлар билан қўллаб-қувватлаш учун тижорат банкларида кредит линияларини очиш;

ишли қучи кўп бўлган туманлар ва шаҳарларда давлат-хусусий шериклик шартларига асосан кўпроқ аҳолининг ижтимоий эҳтиёжманд тоифалари учун янги иш ўринлари ташкил этилишини назарда тутувчи ташкилотларни ҳудудий жамғармаларнинг тузилган ташкилотлардаги улушкини кейинчалик хусусий шерикларга реализация қилиш шарти билан ташкил этиш;

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаси Раисининг, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимларининг қарорларига кўра иш ўринларини ташкил этишга ҳамда аҳоли бандлигига кўмаклашишга қаратилган бошқа тадбирларни амалга ошириш.

Ҳудудий жамғармалар маблағларининг камидан эллик фоизи асосан туманлар ва шаҳарларда янги иш ўринлари ташкил этилишини назарда тутувчи кичик ҳамда мини-loyihalarни амалга оширишга тижорат банклари томонидан кейинчалик микрокредитлар ажратиш учун мазкур банкларда кредит линияларини очишга йўналтирилади.

Микрокредитлар кичик тадбиркорлик субъектларига, фермер ва дехкон хўжаликларига, оиласвий тадбиркорлик субъектларига қўйидагилар учун ажратилади:

шахсий томорка ва дехкон хўжаликлирида ишлаб чиқаришни ривожлантириш мақсадида иссиқхоналар ташкил этиш, уруғликлар, кўччатлар, чорва моллари ҳамда паррандалар, қишлоқ хўжалиги ашё-анжомлари ва ускуналари, суфориш қурилмалари (насослар, артезиан кудуклар ва бошқаларни) сотиб олиш;

қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қайта ишлаш, сақлаш ҳамда қадоқлаш, қурилиш материаллари, озиқ-овқат ва ноозик-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқариш учун замонавий мини-ускуналар ҳамда хом ашё сотиб олиш;

хизматлар кўрсатиш соҳасидаги, айниқса майший, таъмирлаш, таълим, тиббиёт, ахборот-коммуникация хизматлари кўрсатиш ҳамда хизматларнинг талаб юқори бўлган бошқа турлари соҳасидаги ташкилотларни ташкил этиш ва жиҳозлаш;

қишлоқ туманларида, айниқса хотин-қизлар ўртасида касаначиликни ривожлантириш;

туманлар ва шаҳарларнинг ишлаб чиқаришга оид ихтисослашувини, мавжуд минерал-хом ашё, ер, қишлоқ хўжалиги ресурсларини ва бошқа ресурсларни хисобга олган ҳолда бошқа йўналишларни ривожлантириш.

97-модда. Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузуридаги Жамоат ишлари жамғармаси

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузуридаги Жамоат ишлари жамғармаси (бундан бўён матнда Жамоат

ишлари жамғармаси деб юритилади) юридик шахс ҳуқуқи асосида тузилган.

Жамоат ишлари жамғармаси маблағлари қўйидаги манбалар ҳисобидан шакллантирилади:

ҳақ тўланадиган жамоат ишларини ташкил этиш бўйича харажатларни молиялаштириш учун Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетидан Жамоат ишлари жамғармасига ажратиладиган маблағлар;

халқаро молия институтлари грантлари, жисмоний ва юридик шахсларнинг, хайрия жамғармаларининг ихтиёрий хайриялари, бошқа хорижий донорларнинг маблағлари;

асосий воситалар, мини-ускуналар ва ашё-анжомлар ижарасидан олинидиган даромадлар;

Жамоат ишлари жамғармасининг вақтинча бўш турган маблағларини жойлаштиришдан олинадиган даромадлар;

конун хужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар.

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетидан жамоат ишларини молиялаштиришга йўналтириладиган бюджет ажратмаларининг ҳажмлари ҳар йили аниқланади ва «Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Конуни билан тасдиқланади.

Жамоат ишлари жамғармаси даромадлари солиқ солиши объекти бўлмайди ва молия йили давомида қайта кўриб чиқилиши мумкин эмас.

Васийлик кенгаши Жамоат ишлари жамғармасининг юқори бошқарув органидир.

Жамоат ишлари жамғармаси маблағларини бошқариш Ижро этувчи дирекция томонидан амалга оширилади.

Жамоат ишлари жамғармаси маблағларининг шаклланиши ва келиб тушишини прогноз қилиш бўйича ҳисобни юритиш ҳамда ҳисботни тузиш конун хужжатларида белгиланган тартибда Ижро этувчи дирекция томонидан амалга оширилади.

Васийлик кенгашининг таркиби, шунингдек Ижро этувчи дирекциянинг тузилмаси ва ходимлари сони Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамаси томонидан тасдиқланади.

Жамоат ишлари жамғармасининг маблағларидан фойдаланилиши устидан назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг, Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг ҳамда бошқа ваколатли органларнинг зиммасига юклатилади.

98-модда. Жамоат ишлари жамғармаси маблағларидан фойдаланишнинг асосий йўналишлари

Жамоат ишлари жамғармаси маблағларидан қўйидагиларни молиялаштириш учун фойдаланилади:

ҳақ тўланадиган жамоат ишларига жалб этиладиган шахсларнинг меҳнатига ҳақ тўлашни;

ҳақ тўланадиган жамоат ишларига фойдаланиш, шу жумладан уларни жамоат ишларига жалб этиладиган шахсларга, бир марталик, вақтинча ёки

мавсумий ишлар билан шуғулланувчи шахсларга ижара шартлари асосида бериш орқали фойдаланиш учун мўлжалланган асосий воситалар, миниускуналар ва ашё-анжомларни олишни, шунингдек аҳоли бандлигини таъминлашни, шу жумладан давлат-хусусий шериклик шартлари асосида таъминлашни назарда тутивчи бошқа тадбирларни амалга оширишни;

ҳақ тўланадиган жамоат ишларини бажариш учун маҳсус кийим-бош ва хавфсизлик техникаси воситалари олишни;

қишлоқ, коммунал хўжалиги, йўл-транспорт соҳасидаги ва аҳоли бандлигига кўмаклашишга доир чора-тадбирларни рафбатлантиришга қаратилган бошқа тармоқлардаги инфратузилмани яратиш бўйича ишларни амалга ошириш учун субсидиялар ва грантларни;

Жамоат ишлари жамғармасини саклашни, шу жумладан ходимлар меҳнатига ҳақ тўлашни, биноларни, алоқа ҳамда ахборот-коммуникация технологиялари воситаларини саклашни, хўжалик харажатларини ва бошқа харажатларни;

ҳақ тўланадиган жамоат ишларини амалга ошириш, шу жумладан давлат-хусусий шериклик шартлари асосида амалга ошириш бўйича ташкилотларни белгиланган тартибда ташкил этишни, шунингдек устав фондида иштирок этиш орқали уларнинг фаолиятига кўмаклашишни;

ҳақ тўланадиган жамоат ишларини амалга ошириш масалаларига доир ахборот материалларини тайёрлаш ва эълон қилишни, кўргазмали ахборот тайёрлашни, материалларни оммавий ахборот воситаларида жойлаштиришни;

Мехнат органлари ходимларининг меҳнатини рафбатлантириш ва моддий-техника базасини мустаҳкамлаш жамғармасига маблағларни тижорат банкларига жойлаштиришдан олинадиган даромадларнинг эллик фоизи ҳажмида ажратмалар қилишни.

Жамоат ишлари жамғармасининг ходимларига нисбатан Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ходимлари учун назарда тутилган меҳнатга ҳақ тўлаш ва моддий рафбатлантиришнинг барча шартлари татбиқ этилади.

Жамоат ишлари жамғармасининг жорий йилда фойдаланилмаган маблағларининг қолдиқлари кейинги молия йилига ўтказилади ва кейинги йил учун маблағлар ажратилаётганда хисобга олинади.

99-модда. Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузуридаги Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи фуқароларни қўллаб-қувватлаш ҳамда уларнинг хуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жамғармаси

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги хузуридаги Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи фуқароларни қўллаб-қувватлаш ҳамда уларнинг хуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жамғармаси (бундан бўён матнда Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи фуқароларни қўллаб-қувватлаш ҳамда уларнинг хуқуқ ва манфаат-

ларини ҳимоя қилиш жамғармаси деб юритилади) юридик шахс мақомига эга бўлади.

Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи фуқароларни қўллаб-куватлаш ҳамда уларнинг хукуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жамғармаси даромадларини шакллантириш манбалари қўйидагилардан иборат:

Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетининг Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи фуқароларни қўллаб-куватлаш ҳамда уларнинг хукуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жамғармасига ажратиладиган маблағлари;

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги билан тузилган лицензия битими доирасида фуқароларни вақтинчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун Ўзбекистон Республикасидан ташқарига юборишни амалга оширувчи ташкилотларнинг белгиланган миқдордаги маблағларини, захирага қўйилган сумма сарфлаб юборилган тақдирда маблағларни тўлдириш, шунингдек фуқароларни Ўзбекистон Республикасидан ташқарида ишга жойлаштириш хукуқи учун лицензиянинг амал қилиши тутатилган тақдирда маблағларни қайтариш шарти билан захирага қўйиш;

бўш турган маблағларни тижорат банкларидағи ва бошқа молиявий воситалардаги депозитларга жойлаштиришдан олинадиган даромадлар;

жисмоний ва юридик шахсларнинг хайрия маблағлари, шунингдек қонун хужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар.

Кузатув кенгаши Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи фуқароларни қўллаб-куватлаш ҳамда уларнинг хукуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жамғармасининг юқори бошқарув органидир.

Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи фуқароларни қўллаб-куватлаш ҳамда уларнинг хукуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жамғармасининг маблағларини бошқариш Ижро этувчи дирекция томонидан амалга оширилади.

Кузатув кенгашининг таркиби, Ижро этувчи дирекциянинг тузилмаси ва ходимлари сони Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан тасдиқланади.

Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи фуқароларни қўллаб-куватлаш ҳамда уларнинг хукуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жамғармасининг маблағларидан фойдаланиш устидан назорат қилиш Кузатув кенгашининг, Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг, Молия вазирлигининг ҳамда бошқа ваколатли органларнинг зиммасига юклатилади.

Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи шахсларни қўллаб-куватлаш ҳамда уларнинг хукуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жамғармасига маблағлар тўлиқ ҳамда ўз вақтида тушишини таъминлаш устидан назорат қилиш, шунингдек маблағларнинг шаклланиши ва келиб тушишини прогноз қилиш бўйича ҳисобни юритиш ҳамда ҳисбот тузиш Ижро этувчи дирекция томонидан амалга оширилади.

Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи шахсларни қўллаб-кув-

ватлаш ҳамда уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жамғармаси маблағларидан мақсадли фойдаланиш учун жавобгарлик Ижро этувчи дирекциянинг зиммасига юклатилади.

100-модда. Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи фуқароларни қўллаб-қувватлаш ҳамда уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жамғармаси маблағларидан фойдаланишининг асосий йўналишлари

Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи шахсларни қўллаб-қувватлаш ҳамда уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жамғармаси маблағларидан кўйидагилар учун фойдаланилади:

Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтингчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш даврида зўравонликка, мажбурий меҳнатга ва камситилишга, меҳнатга оид ва бошқа ҳуқуқлари бузилишига дучор бўлган, мураккаб молиявий ахволга тушиб қолган ҳамда шахсини тасдиқловчи хужжатларсиз, тирикчилик учун зарур бўлган маблағларсиз қолган фуқароларни ҳуқуқий ва ижтимоий жихатдан ҳимоя қилиш, шунингдек уларга моддий ёрдам кўрсатиш;

меҳнат миграциясида бўлган даврида жароҳатланиши, баҳтсиз ҳодиса, ўткир ёки оғир қасаллиги сабабли тиббий ёрдам талаб этилган фуқароларга кўрсатилган тиббий хизматлар хақини меҳнат мигрантининг маблағлари ҳисобидан тўлаш имконияти бўлмаган тақдирда, тўланган маблағларнинг ўрнини мазкур фуқаролар томонидан кейинчалик қоплаган ҳолда, тиббий хизмат кўрсатиш;

ишга жойлашилган давлатнинг тегишли органлари томонидан мазкур факт тасдиқланган тақдирда, Ўзбекистон Республикасидан ташқарида меҳнат миграциясида бўлган даврда вафот этган фуқароларнинг жасадларини, шунингдек Ўзбекистон Республикасидан ташқаридаги вақтингчалик меҳнат фаолияти вақтида меҳнат қобилиятини йўқотишига олиб келган шикастланиш ёки жиддий жароҳатлар олган фуқароларни олиб келишни ташкил этиш;

илгари уюшган ҳолда танлаш доирасида Ўзбекистон Республикасидан ташқарига ишга юборилган ва бўлиб турилган мамлакатнинг қонун хужжатларини бузиши оқибатида чиқариб юборилган (депортация қилинган) фуқароларни тўланган маблағларнинг ўрни мазкур фуқаролар ҳисобидан кейинчалик қопланган ҳолда қайтариш, шунингдек ишга жойлаштиришнинг келишилган шартлари чет эллик иш берувчилар томонидан таъминланмаган фуқароларни қайтариш;

республика минтақаларида вақтингчалик меҳнат фаолиятини Ўзбекистон Республикасидан ташқарида амалга ошириш учун чиқиб кетаётган фуқароларни кетишдан олдин мослаштириш, касбга тайёрлаш, чет тилларга ўқитиш ва чет тилларни билишини тест синовидан ўтказиш, уларнинг касбий билимини тасдиқлаш марказларини ташкил этиш ҳамда жиҳозлаш;

Ташки меҳнат миграцияси агентлигининг ваколатхоналарини ташкил этиш ва жиҳозлаш;

фуқароларни Ўзбекистон Республикасидан ташқарида ишга жойлаштириш тизимини такомиллаштириш масалалари бўйича қонунга зид равишда меҳнат миграциясининг олдини олишга қаратилган ахборот-маърифий тадбирлар ўтказиш;

Ўзбекистон Республикасидан ташқарида ишга жойлаштириш билан боғлиқ харажатларни тўлаш учун тижорат банкларида очиладиган кредит линиялари бўйича меҳнат мигрантларига микроқарзлар бериш;

фуқаролар Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтингчалик меҳнат фаолиятини амалга оширган даврда уларнинг ҳаёти ва соғлигини ҳамда бошқа таваккалчиликларини суфурталаш бўйича суфурта пули суммасининг ўрнини қоплаш учун суфурта компанияларига бир йўла бериладиган субсидиялар бериш;

Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи шахсларни қўллаб-куватлаш ҳамда уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жамғармасининг Кузатув кенгashi томонидан белгиланадиган бошқа тадбирлар.

Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи шахсларни қўллаб-куватлаш ҳамда уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жамғармаси маблағларидан фойдаланишининг ҳар бир йўналишига доир харажатларнинг лимитлари Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамаси томонидан белгиланади.

16-боб. Ўзбекистон Республикасидан ташқаридаги меҳнат фаолияти

101-модда. Фуқароларнинг Ўзбекистон Республикасидан ташқаридаги меҳнат фаолиятига доир ҳуқуқлари

Фуқаролар Ўзбекистон Республикасидан ташқарида меҳнат фаолияти билан шуғулланиш, мустақил тарзда иш қидириш ва ишга жойлашиш ҳуқуқига эга.

102-модда. Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги томонидан фуқароларни Ўзбекистон Республикасидан ташқаридаги ишга жойлаштириш соҳасида кўрсатиладиган хизматлар

Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги фуқароларга Ўзбекистон Республикасидан ташқаридаги ишга жойлаштириш учун куйидаги хизматларни кўрсатишга доир фаолиятни амалга оширади:

вақтингчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун Ўзбекистон Республикасидан ташқарига чиқиб кетаётган фуқароларга темир йўл чипталарини, авиаҷипталарни сотиб олишда ва бошқа транспорт-логистика масалаларини ҳал этишда кўмаклашиш;

Ўзбекистон Республикасидан ташқаридаги ишга жойлашиш учун зарур ҳужжатлар тўпламини расмийлаштиришда кўмаклашиш, шу жумладан вақтингчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун Ўзбекистон Республикасидан ташқарига чиқиб кетаётган фуқароларни кетишдан олдин мослаш-

тириш, касбга тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш, уларга чет тилларни, ишлаб чиқаришлардаги хавфсизлик техникаси ва меҳнатни мухофаза қилиш қоидаларини ўргатиш;

жисмоний ва юридик шахсларнинг талабномаларига кўра Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги ваколатхоналарининг иш жараёнида фойдаланилмаётган транспорт воситаларини жалб этиш орқали транспорт хизматлари кўрсатиш;

Ўзбекистон Республикаси фуқароларини ва чет эллик фуқароларни меҳмонхона секторида жойлаштириш юзасидан шартнома асосида хизматлар кўрсатиш.

103-модда. Юридик шахсларнинг Ўзбекистон Республикасидан ташқарига чиқиб кетаётган фуқароларни ишга жойлаштириш ва уларнинг касбий билими-ни тасдиқлаш бўйича фаолияти

Қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикасида рўйхатдан ўтказилган юридик шахслар:

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан бериладиган лицензия асосида фуқароларни Ўзбекистон Республикасида ташқарида ишга жойлаштириш;

вақтинчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун Ўзбекистон Республикасида ташқарига чиқиб кетаётган фуқароларнинг касбий билими-ни, шу жумладан касбий кўнимкамаларга эга бўлиш ва чет тилларни билиш даражасини тасдиқлаш бўйича фаолиятни Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан ўтказиладиган аккредитация асосида амалга оширишга ҳақлидир.

104-модда. Фуқароларни Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтинчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун уюшган ҳолда ишга қабул қилиш

Фуқароларни Ўзбекистон Республикасида ташқарида вақтинчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун уюшган ҳолда ишга қабул қилиш (бундан буён матнда уюшган ҳолда ишга қабул қилиш деб юритилади) чет эллик иш берувчиларнинг ва (ёки) улар ваколат берган, чет эллик ходимларни ишга жойлаштириш соҳасида фаолиятни амалга оширувчи чет эл ташкилотларининг талабномаларига биноан фуқароларни Ўзбекистон Республикасида ташқарида уюшган ҳолда ишга жойлаштиришини таъминлаш мақсадида амалга ошириладиган тадбирлар мажмуудир.

Уюшган ҳолда ишга қабул қилиш вақтинчалик меҳнат фаолиятини амалга оширишнинг Ўзбекистон Республикасида ташқарида фуқаролар бандлигининг бошқа шаклларига нисбатан устувор шаклидир.

Уюшган ҳолда ишга қабул қилиш Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги, шунингдек фуқароларни Ўзбекистон Республикасида ташқарида ишга жойлаштириш учун юбориш бўйича фаолиятни амалга ошириш хуқуқига доир лицензияга эга бўлган хусусий бандлик агентликлари (бундан буён матнда юборувчи ташкилот деб юритилади) томонидан амалга оширилади.

Юборувчи ташкилот фуқароларни танлашни амалга оширади ҳамда уларнинг ўқув-тайёргарлик, мослаштириш тадбирларидан дастлабки тарзда ўтказилишини, шу жумладан:

чет эллик иш берувчи билан тузиладиган меҳнат шартномаси лойихаси, яшаш ва меҳнат шароитлари билан таништирилишини;

фуқароларнинг тиббий кўрикдан ўтказилишини;

чиқиш визасини олиш учун тегишли ҳужжатлар расмийлаштирилишида кўмаклашишни;

тегишли чет тилини, ишга жойлаштириладиган давлатнинг анъаналари ва қонун ҳужжатларини ўрганиш, хавфсизлик техникаси, диний экстремизм ва терроризмни профилактика қилиш, таносил касалликлари ва ОИВ-инфекцияси тарқалишининг олдини олиш бўйича қисқа муддатли курслар амалга оширилишини;

фуқароларнинг ҳаёти ва соғлигини суғурта қилиш жараёни ташкил этилишини таъминлайди.

Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги томонидан Хориждаги иш берувчилар реестри юритилиб, у Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг ҳамда Ташқи меҳнат миграцияси агентлигининг расмий веб-сайтларига жойлаштирилади.

Ижтимоий ва майший шарт-шароитлар, меҳнатга ҳақ тўлаш шартлари борасидаги келишиб олинган талаблар чет эллик иш берувчи томонидан таъминланмаган, иш берувчи меҳнат мигрантини ишга жойлаштиришни рад этган тақдирда, юборувчи ташкилот фуқароларнинг ижтимоий ва майший шароитларини, меҳнатга ҳақ тўлаш шартларини яхшилаш, уни бошқа чет эллик иш берувчига ишга жойлаштириш ёки Ўзбекистон Республикасига қайтаришни таъминлаш юзасидан тегишли чоралар кўради.

Фуқароларнинг хусусий бандлик агентлиги томонидан Ўзбекистон Республикасига қайтарилиши таъминланмаган тақдирда, Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги фуқароларнинг Хорижда меҳнат фаолиятини амалга оширувчи фуқароларни қўллаб-куватлаш ҳамда уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш жамғармасида мазкур хусусий бандлик агентлиги томонидан захирага қўйилган маблағлар ҳисобидан Ўзбекистон Республикасига қайтарилишини таъминлаш бўйича чоралар кўради.

105-модда. Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтингачалик меҳнат фаолиятини амалга ошираётган фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш

Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтингачалик меҳнат фаолиятини амалга ошираётган фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ишга жойлаштириладиган давлатда ҳимоя қилиш:

Ўзбекистон Республикасининг дипломатик ваколатхоналари;

Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги;

юборувчи ташкилотлар;

нодавлат нотижорат ташкилотлари;

бошқа ташкилотлар томонидан амалга оширилади.

Давлат ҳокимияти органлари ўз ваколатлари доирасида ҳамда фуқароларни Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтингачалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун хорижий мамлакатларга юбориш масалалари бўйича халқаро шартномаларда назарда тутилган мажбуриятларга мувофиқ Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтингачалик меҳнат фаолиятини амалга ошираётган фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манбаатларини ҳимоя қилишга доир чора-тадбирларни амалга ошириши шарт.

106-модда. Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтингачалик меҳнат фаолиятини амалга оширганидан сўнг қайтган фуқароларни ишга жойлаштиришга кўмаклашиш

Меҳнат органлари Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтингачалик меҳнат фаолиятини амалга оширганидан сўнг қайтган фуқароларни улар Ўзбекистон Республикасидан ташқарида олган касбий малака ва билимларни хисобга олган ҳолда, ушбу Қонуннинг 25-моддасида назарда тутилган хизматларни уларга кўрсатиш орқали ишга жойлаштиришга кўмаклашади.

17-боб. Чет эллик фуқароларнинг Ўзбекистон Республикасидаги меҳнат фаолияти

107-модда. Ўзбекистон Республикасида хорижий ишчи кучини жалб этиш ва ундан фойдаланиш

Меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун Ўзбекистон Республикасига кириб келаётган чет эллик фуқаро иш берувчи томонидан Ўзбекистон Республикаси худудида меҳнат фаолияти ҳуқуқига доир тасдиқнома мавжуд бўлган тақдирдагина Ўзбекистон Республикаси худудида ёлланиб ишлаши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси худудида меҳнат фаолияти ҳуқуқига доир тасдиқнома Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги томонидан берилади.

108-модда. Меҳнат органларининг хорижий ишчи кучи жалб этилишини тартибга солиш ва қонун хужжатлари талабларига риоя этилиши устидан назорат қилиш бўйича ваколатлари

Меҳнат органлари Ўзбекистон Республикасига хорижий ишчи кучини жалб этиш мониторингини тармоқлар ва худудларнинг аниқ эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда амалга оширади.

Ушбу Қонун талабларига риоя этилишини назорат қилиш ҳамда текшириш Давлат меҳнат инспекцияси ва унинг худудий бўлинмалари томонидан амалга оширилади.

Давлат меҳнат инспекцияси ҳамда унинг худудий бўлинмалари қўйидагиларни:

иш берувчилар томонидан тақдим этилган Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти ҳуқуқига доир тасдиқномалар шартларига, шунингдек меҳнат, меҳнатни муҳофаза қилиш, ахоли бандлиги, иш берувчи-нинг фуқаролик мажбуриятини мажбурий суғурта қилиш тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талабларига риоя этилишини;

чет эллик фуқароларнинг касбий-малакавий мансублиги текширувани ўз зиммасига юклатилган вазифалар ва функцияларга мувофиқ амалга оширади.

Меҳнат органлари, Ташки меҳнат миграцияси агентлиги томонидан Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси билан биргаликда ҳар чоракда юқори малакали ва малакали мутахассисларнинг даромадларидан тўланган солиқлар суммаларини текшириш амалга оширилади.

Иш берувчилар ва (ёки) чет эллик фуқаролар томонидан тақдим этилган Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти ҳуқуқига доир тасдиқномаларнинг шартлари, шунингдек Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари бузилганлиги аниқланган тақдирда, аниқланган қоидабузарликларни бартараф этиш тўғрисида меҳнат органлари томонидан тегишли кўрсатмалар юборилади.

Кўрсатмаларда аниқланган қоидабузарликларни бартараф этишнинг уларни бартараф этиш учун зарур бўлган вактга мутаносиб муддатлари кўрсатилиши керак.

Аниқланган қоидабузарликлар меҳнат органларининг иш берувчиларга ва (ёки) чет эллик фуқароларга берилган кўрсатмаларида кўрсатилган муддатларда бартараф этилмаган ҳолларда, Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти ҳуқуқига доир тасдиқномаларнинг амал қилиши туғатилади.

109-модда. Юқори малакали ва (ёки) малакали мутахассисларни Ўзбекистон Республикасида ишга жойлаштиришнинг алоҳида тартиби

Куйидаги чет эллик фуқаролар юқори малакали мутахассислар деб эътироф этилади:

рўйхати Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекциясининг қўшма қарори билан тасдиқланадиган, халқаро миқёсда тан олинган ташкилотлар рейтингида олий таълим муассасалари ўртасида биринчи 1 000 ўринни эгалловчи олий таълим муассасаларини битирганлар;

талаб қилинган мутахассислик ёхуд дипломидаги мутахассислик бўйича камида беш йиллик иш тажрибасига эга бўлганлар;

Ўзбекистон Республикасида меҳнат фаолиятига жалб этиш шартлари-да йилига олтмиш минг АҚШ доллари эквивалентидаги суммадан кам бўлмаган миқдорда иш ҳақи (мукофот пули) олиши назарда тутилганлар.

Куйидаги чет эллик фуқаролар малакали мутахассислар деб эътироф этилади:

олий маълумотга эга бўлганлар;
талаб қилинган мутахассислик ёхуд дипломидаги мутахассислик бўйича камида беш йиллик иш тажрибасига эга бўлганлар;
Ўзбекистон Республикасида меҳнат фаолиятига жалб этиш шартларида йилига ўттиз минг АҚШ доллари эквивалентидаги суммадан кам бўлмаган микдорда иш хақи (мукофот пули) олиши назарда тутилганлар.

110-модда. Ўзбекистон Республикасида хорижий ишчи кучини жалб этиш ва ундан фойдаланиш тартиби ўзига нисбатан татбиқ этилмайдиган чет эллик фуқаролар

Ўзбекистон Республикасида хорижий ишчи кучини жалб этиш ва ундан фойдаланиш тартиби қўйидаги чет эллик фуқароларга нисбатан татбиқ этилмайди:

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигида аккредитация қилинган чет давлатлар доимий ваколатхоналарининг, халқаро хукуматлар аро ташкилотлар ва чет давлатлар хукумат ташкилотлари ваколатхоналарининг ходимларига, шунингдек дипломатик мақомга эга бўлган бошқа шахсларга;

Ўзбекистон Республикаси Президенти ва Вазирлар Мажкамаси қарорларига асосан лавозимга тайинланадиганларга;

Ўзбекистон Республикаси Туризмни ривожлантириш давлат қўмитасининг илтимосномаларига кўра, туризм соҳасидаги ишларга уч ойгача муддатга жалб этиладиган мутахассисларга;

Ўзбекистон Республикаси худудида фаолият қўрсатаётган ёки ташкил этилаётган хорижий ёки кўшма корхоналар таъсисчилари бўлган, уч ойгача муддатга келадиган фуқароларга;

Ўзбекистон Республикаси худудида Ўзбекистон Республикасининг давлатлараро шартномаларига мувофиқ ташкил этилган ташкилотларда меҳнат фаолиятини амалга ошираётган илм-фан ва маданият арбобларига;

Ўзбекистон Республикаси олий таълим муассасаларининг ўқув дастурлари доирасида таътил вактида ишлаб чиқариш амалиётини ўтаётган талабаларга;

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигида аккредитация қилинган оммавий ахборот воситалари вакилларига;

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан аккредитация қилинган нодавлат нотижорат ташкилотларининг, шунингдек халқаро ва чет эл нодавлат (нохукумат) нотижорат ташкилотлари ваколатхоналари ҳамда филиалларининг ходимларига;

Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги томонидан аккредитация қилинган чет эл тиҷорат ташкилотлари ваколатхоналарининг ходимларига;

Президент мактабларига, шунингдек олий таълим муассасаларига ишлаш учун жалб этиладиган ўқитувчилар ва мутахассисларга;

Ўзбекистон Республикасида яшаш гувоҳномасини олган шахсларга;

Ўзбекистон Республикасининг халқаро шартномаларида ишга жойлаштиришнинг бошқача тартиби белгиланган шахсларга.

111-модда. Ўзбекистон Республикаси худудида меҳнат фаолияти ҳуқуқига доир тасдиқномаларни бериш тартиби

Иш берувчи Ўзбекистон Республикаси худудида меҳнат фаолияти ҳуқуқига доир тасдиқномани олиш учун давлат хизматлари марказларига шахсан келиб мурожаат қиласи. Иш берувчи тасдиқномани электрон шаклда олиш учун ЯИДХП ёки онлайн-майдончада рўйхатдан ўтади.

Аризани кўриб чиқсанлик учун базавий ҳисоблаш микдорининг бир баравари микдорида йигим ундирилади.

Аризани кўриб чиқиши учун йигимлар суммалари солиқ солиш объектини бўлмайди.

Шахсан келиб мурожаат қилинганда, давлат хизматлари марказлари ариза тўлдирилган пайтдан эътиборан бир соат ичидаги аризани Ташқи меҳнат миграцияси агентлигига ва тегишли худудий меҳнат органига юборади.

ЯИДХП ёки онлайн-майдонча орқали мурожаат қилинганда ариза автоматик тарзда Ташқи меҳнат миграцияси агентлигига ва тегишли худудий меҳнат органига юборилади.

Ариза келиб тушган кундан эътиборан беш иш куни ичидаги худудий меҳнат органи:

чет эллик фуқароларни жалб этишнинг мақсадга мувофиқлигини иш берувчи томонидан кўрсатилган бўш (вакант) иш ўринлари учун маҳаллий ишчи кучи мавжудлигини ҳисобга олган ҳолда ўрганади;

ЯИДХП ёки онлайн-майдонча орқали Ташқи меҳнат миграцияси агентлигига чет эллик фуқароларни жалб этишнинг мақсадга мувофиқлиги ёки мақсадга мувофиқ эмаслиги тўғрисидаги холосани электрон шаклда юборади.

Ариза келиб тушган кундан эътиборан ўн беш иш куни ичидаги Ташқи меҳнат миграцияси агентлиги:

жалб этилаётган чет эллик фуқароларнинг сони ва мутахассисликлари (лавозимлари) иш берувчининг ишчи кучига бўлган ҳақиқий эҳтиёжига мувофиқлигини ўрганади;

давлат хизматлари марказларига (шахсан келиб мурожаат қилинганда) ёки иш берувчи (электрон шаклда мурожаат қилинганда) ЯИДХП ёки онлайн-майдонча орқали қабул қилинган карор тўғрисидаги хабарномани юборади, шу жумладан Ўзбекистон Республикаси худудида меҳнат фаолияти ҳуқуқига доир тасдиқнома бериш тўғрисида карор қабул қилинган тақдирда, Ўзбекистон Республикаси худудида меҳнат фаолияти ҳуқуқига доир тасдиқнома бериш учун йигим микдорини кўрсатган ҳолда юборади.

Иш берувчи Ўзбекистон Республикаси худудида меҳнат фаолияти ҳуқуқига доир тасдиқнома бериш тўғрисидаги хабарнома келиб тушгандан кейин Ўзбекистон Республикаси худудида меҳнат фаолияти ҳуқуқига доир тасдиқнома бериш учун қўйидаги микдорлардаги йигим тўловини беш иш куни ичидаги амалга оширади:

юқори малакали мутахассислар, шунингдек Президент мактаблариға ва олий ўқув юртларига ишлаш учун жалб этилаётган ўқитувчилар ҳамда мутахассислар учун — базавий ҳисоблаш миқдорининг бир баравари миқдорида;

малакали мутахассислар учун — базавий ҳисоблаш миқдорининг икки баравари миқдорида;

ватандошлар учун — базавий ҳисоблаш миқдорининг икки баравари миқдорида;

бошқа чет эллик фуқаролар учун — базавий ҳисоблаш миқдорининг ўттиз баравари миқдорида.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқнома бериш учун йиғим тўланганлигини тасдиқлаш ахборот-коммуникация тизимлари воситасида амалга оширилади.

Ташки меҳнат миграцияси агентлиги Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқнома расмийлаштирилган кунда уни Давлат хизматлари марказига (шахсан келиб мурожаат қилинганда) ёки иш берувчига (электрон шаклда мурожаат қилинганда) ЯИДХП ёки онлайн-майдонча орқали юборади. Давлат хизматлари маркази тасдиқнома келиб тушгандан кейин бир соат ичидаги Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқнома келиб тушгандан кейин бир соат ичидаги тасдиқномани унга ўз муҳрини қўйған ҳолда иш берувчига юборади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқнома беришни рад этиш учун қўйидагилар асос бўлади:

аризада нотўғри маълумотлар кўрсатилганлиги;

тегишли ҳудудий меҳнат органининг чет эллик фуқароларни жалб этиш мақсадга мувофиқ эмаслиги тўғрисидаги хулосаси мавжудлиги;

жалб этилаётган чет эллик фуқаролар сони ва мутахассисликларининг (лавозимларининг) иш берувчиларнинг ишчи кучига бўлган ҳақиқий эҳтиёжига мувофиқ эмаслиги;

жалб этилаётган чет эллик фуқаролар белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқномалар олмаган ҳолда меҳнат шартномаси бўйича ишга қабул қилинганлиги фактининг мавжудлиги.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқнома беришни бошқа сабабларга кўра рад этиш тақиқланади.

112-модда. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқноманинг амал қилишини тугатиш

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқноманинг амал қилиши қўйидаги ҳолларда тугатилади:

чет эллик фуқаро Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқноманинг амал қилишини тугатиш тўғрисида ариза билан мурожаат қилганда;

чет эллик фукаро билан иш берувчи ўртасидаги меҳнат шартномаси муддатидан олдин тугатилганда;

юридик шахс бўлган иш берувчи тугатилганда — тугатилган пайтдан эътиборан ёки унинг фаолияти қайта ташкил этиш натижасида тугатилганда — қайта ташкил этилган пайтдан эътиборан, бундан янги юзага келган юридик шахс давлат рўйхатидан ўтказилган санада қайта ташкил этилаётган юридик шахсларда айни бир ҳаракатни ва (ёки) фаолиятни бажариш ва (ёки) амалга ошириш учун рухсат бериш хусусиятига эга хужжат мавжуд бўлган тақдирда, унинг ўзгартирилиши, шунингдек қўшиб юборилиши мустасно;

иш берувчи жисмоний шахс бўлган тадбиркорлик субъекти давлат рўйхатидан ўтказилганлиги тўғрисидаги гувоҳноманинг амал қилиши тугатилганда;

иш берувчи бўлган жисмоний шахс вафот этганда, унинг муомалага лаёқатлилиги белгиланган тартибда чекланганда, у муомалага лаёқатсиз деб топилганда;

аниқланган қоидабузарликлар меҳнат органларининг чет эллик фуқароларга берилган кўрсатмаларида кўрсатилган муддатларда бартараф этилмаганда;

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқноманинг амал қилиши тўхтатиб турилишига олиб келган ҳолатлар суд белгилаган муддатда чет эллик фукаролар томонидан бартараф этилмаганда;

Ташки меҳнат миграцияси агентлигининг Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқнома бериш тўғрисидаги қарори қонунга хилоф эканлиги аниқланганда;

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқноманинг амал қилиш муддати тугаганда.

Иш берувчи билан шартнома муддатидан олдин бекор қилинганидан сўнг юқори малакали ва малакали мутахассислар ўттиз иш куни ичидан янги иш берувчини топишга ҳақли. Ушбу даврда уларга аввал берилган Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқномалар, визалар ва яшаш гувоҳномаларининг амал қилиши сақлаб қолинади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқноманинг амал қилиш муддатини узайтириш учун иш берувчи Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқноманинг амал қилиш муддати тугагунига қадар йигирма иш куни олдин мурожаат қиласи.

113-модда. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқномаларининг амал қилиш муддати

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида меҳнат фаолияти хуқуқига доир тасдиқномалар юқори малакали ва малакали мутахассислар учун меҳнат шартномаларининг амал қилиш муддатига, бироқ кўпи билан уч йилга, чексиз миқдорда узайтириш имконияти билан, аммо ҳар бир ҳолатда кўпи

билин уч йилга берилади. Бунда юқори малакали ва малакали мутахассислар Ўзбекистон Республикаси худудида ўриндошлиқ асосида ишлаш учун Ўзбекистон Республикаси худудида меҳнат фаолияти ҳуқуқига доир тасдиқнома олмаган ҳолда ўриндошлиқ асосида ишлаш ҳуқуқига эга.

Бошқа чет эллик фуқаролар учун Ўзбекистон Республикаси худудида меҳнат фаолияти ҳуқуқига доир тасдиқномалар меҳнат шартномасининг амал килиш муддатига, бироқ кўпи билан бир йилга, чексиз миқдорда узайтириш имконияти билан, аммо ҳар бир ҳолатда кўпи билан бир йилга берилади.

18-боб. Мехнат бозори ва аҳоли бандлиги инфратузилмасини ривожлантиришга доир ахборот текнологиялари

114-модда. «Ягона миллий меҳнат тизими» идоралараро дастурий-аппарат комплексини юритиш

Мехнат бозори ва аҳоли бандлиги инфратузилмасини ривожлантиришга доир ахборот технологиялари бандликни тартибга солиш соҳасида вакт, меҳнат, қувват ҳамда моддий ресурслар сарфланишини камайтириш учун ахборот жараёнини самарали ташкил этишга доир маълумотларни тўплаш, уларга ишлов бериш ва уларни узатиш воситалари ҳамда услубларининг мажмуидир.

«Ягона миллий меҳнат тизими» идоралараро дастурий-аппарат комплекси қуидагиларни таъминлайди:

иш берувчилар ва ходимлар ўртасидаги меҳнат муносабатларини, шу жумладан меҳнат шартномаларини тузиш, меҳнат шартномаларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек уларни бекор қилиш тартиб-таомилларини электрон рўйхатдан ўтказишни амалга оширишни;

иш берувчиларнинг тузилмаси (штат жадвали), шу жумладан мавжуд ва ташкил этиладиган иш ўринлари, меҳнат шароитлари, меҳнатга ҳақ тўлаш шартларига доир ахборот тўғрисидаги электрон маълумотлар базасини шакллантиришни;

фуқароларнинг электрон меҳнат дафтарчасида ходимларнинг меҳнат стажини ҳисобга олиш тўғрисидаги маълумотларга, ҳисобланган иш ҳақи ва жисмоний шахсларнинг меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадларидан тўланган соликлар, фуқароларнинг шахсий жамғаривориб бориладиган пенсия жамғармаси ҳисобваракларига тўловлар ҳақидаги ахборотга асосланган меҳнат фаолияти тўғрисидаги маълумотларни шакллантириш ва юритишни;

аҳоли бандлиги соҳасида давлат сиёсати олиб борилишини мувофиқлаштиришни ва унинг самарадорлигини ошириш учун меҳнат бозори кўрсатичларининг ҳолати ва суръатлари тўғрисидаги ахборотни ўз ичига олган маълумотларни идоралараро тизимлаштирилган тарзда ва мунтазам равища электрон алмашишни жорий этишни;

ходимлар ҳамда ишчиларнинг сон ва сифат жиҳатидан таркиби, бўш (вакант) иш ўринлари ҳақида автоматик режимда тузилган, шунингдек иш берувчиларнинг ишга жойлашиш учун номзодларга қўйиладиган малакавий

ва бошқа талаблари тўғрисидаги холис, шаффоф ҳамда долзарб ахборотни шакллантириши;

мехнат ресурсларининг, шу билан бирга меҳнат ресурсларининг тоифалари тўғрисидаги маълумотларнинг вақти-вақти билан янгиланиб туриладиган балансини шакллантириши;

муносабатлари ва меҳнат муҳофазасининг, ишга жойлаштириш дастурлари амалга оширилишининг ўтказиладиган текширувлари, иш ўринлари аттестацияси, шунингдек Мехнат муҳофазаси соҳасидаги хизматлар бозори профессионал иштирокчиларининг ягона реестрига тегишли маълумотлар (ахборот) тўлиқ жойлаштирилишини экспертиздан ўтказиш натижалари мониторингини юритиши;

вақтинчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун Ўзбекистон Республикасидан ташқарига чиқиб кетаётган фуқароларни онлайн рўйхатдан ўтказиш имконияти, уюшган меҳнат миграцияси тўғрисидаги келишувга асосан Ўзбекистон Республикасидан ташқарида ишга жойлаштирилган фуқаролар хақида маълумотлар базасини яратиши;

меҳнат бозорининг, ишчи кучига бўлган талаб ва таклифнинг ривожланиш прогнозларини шакллантириши;

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлигининг амалга оширилган ва амалга оширилиши режалаштирилаётган ахборот ресурсларини ўйғуллаштириши.

«Ягона миллий меҳнат тизими» идоралараро дастурий-аппарат комплексини юритиш Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан амалга оширилади.

115-модда. Меҳнат стажини электрон тарзда ҳисобга олиш

Хар бир ходимнинг меҳнат стажи (шу жумладан лавозим мавқеи, вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик даврлари, меҳнат таътилларида бўлган вақт ва узрли сабабларга кўра ишда бўлмаган бошқа даврлар) тўғрисидаги маълумотлар иш берувчилар томонидан маҳаллий меҳнат органларига тақдим этилади.

Фуқароларга меҳнат фаолияти хақидаги маълумотларни тақдим этиш бўйича давлат интерактив хизмати ЯИДПХ орқали тақдим этилади.

116-модда. Шахсга доир маълумотларни ҳимоя қилиш

«Ягона миллий меҳнат тизими» идоралараро дастурий-таъминот комплексида фойдаланиладиган шахсга доир маълумотларни ҳимоя қилиш «Шахсга доир маълумотлар тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқ амалга оширилади.

19-боб. Якунловчи қоидалар

117-модда. Аҳоли бандлиги тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилиши устидан давлат назорати

Аҳоли бандлиги тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилиши устидан давлат назоратини Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабат-

лари вазирлиги, бошқа давлат бошқаруви органлари ва маҳаллий давлат ҳокимиюти органлари қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширади.

118-модда. Низоларни ҳал этиш

Аҳоли бандлиги соҳасидаги низолар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ҳал этилади.

119-модда. Аҳоли бандлиги тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ни бузганлик учун жавобгарлик

Аҳоли бандлиги тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганликда айбдор шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўлади.

120-модда. Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш, шунингдек айрим қонун ҳужжатларини ўз кучини йўқотган деб топиш

1. Ўзбекистон Республикасининг 1995 йил 21 декабрда қабул қилинган 161-I-сонли Қонуни билан тасдиқланган **Ўзбекистон Республикасининг Мехнат кодексига** (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисining Ахборотномаси, 1996 йил, 1-сонга илова; 1997 йил, № 2, 65-модда; 1998 йил, № 5-6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 112, 124-моддалар, № 9, 229-модда; 2001 йил, № 5, 89-модда, № 9-10, 182-модда; 2002 йил, № 1, 20-модда, № 9, 165-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 312-модда; 2009 йил, № 12, 470, 471-моддалар; 2010 йил, № 12, 472-модда; 2012 йил, № 9/1, 238-модда; 2013 йил, № 4, 98-модда, № 10, 263-модда; 2014 йил, № 1, 2-модда; 2015 йил, № 8, 312-модда; 2016 йил, № 4, 125-модда, № 12, 383-модда; 2017 йил, № 9, 510-модда, № 10, 605-модда; 2018 йил, № 1, 1, 4-моддалар, № 4, 224-модда, № 7, 431-модда, № 10, 677-модда; 2019 йил, № 1, 3-модда, № 2, 47-модда, № 5, 261, 267-моддалар, № 12, 880-модда) куйидаги ўзгартишлар киритилсин:

1) 65-модда:

биринчи қисмининг иккинчи жумласи чиқариб ташлансин;
иккинчи қисми куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ишсизлик нафақаси ўн икки ойлик давр ичida кўпи билан йигирма олти календарь хафта давомида тўланади»;

2) 66-модданинг биринчи қисми куйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Ишсизлик нафақасини тўлаш қуйидаги ҳолларда тугатилади:

ишсиз шахс ишга жойлашганда;

ишсиз шахс мақбул ишга доир иккита таклифни рад этганда;

ишсиз шахслар тадбиркорлик фаолиятига жалб этишга ва шахсий томорқа ер участкаларини ривожлантиришга қаратилган субсидияларни олганда;

ишсиз шахслар томонидан Ўзбекистон Республикаси Бандликка кўмаклашиш давлат жамғармасининг маблағлари ва қонун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар ҳисобидан микрокредитлар олинганда;

ишиз шахс Ўзбекистон Республикасидан ташқарида вақтингчалик мөхнат фаолиятини амалга оширганда;

ишиз шахс ўзини ўзи банд қилган шахс сифатида рўйхатга олингандা;

ишиз шахс қонун хужжатларига мувофиқ пенсия таъминоти хукуқига эга бўлганда (пенсия туридан қатъи назар);

ишиз шахс суднинг хукми билан озодликдан маҳрум этиш ёки ахлок тузатиш ишлари тарзидаги жазога хукм қилинганда;

ишиз шахс ишсизлик нафақасини олиб турган даврида вақтингча бажариладиган ишга маҳаллий меҳнат органини бу ҳакда хабардор қилмай жойлашганда;

ишиз шахс вафот этганда»;

3) 67-модданинг:

учинчи қисмидаги «ўн календарь кун мобайнида» деган сўзлар «ўттиз календарь кун мобайнида» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

бешинчи қисмидаги «ўн кун ичида» деган сўзлар «ўттиз календарь кун ичида» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. Қуйидагилар ўз кучини йўқотган деб топилсин:

1) Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 13 январда қабул қилинган **«Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»**ги 510–ХII-сонли Конуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1992 йил, № 4, 175-модда);

2) Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг 1992 йил 13 январда қабул қилинган **«Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»**ги **Ўзбекистон Республикаси Конунини амалга киритиш тартиби ҳақида**»ги 511–ХII-сонли Қарори (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1992 йил, № 4, 176-модда);

3) Ўзбекистон Республикасининг 1993 йил 7 майда қабул қилинган **«Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»**ги **Ўзбекистон Республикаси Конунига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида**»ги 854–ХII-сонли Конуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1993 йил, № 6, 238-модда);

4) Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 6 майда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонунларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида»**ги 1086–ХII-сонли Конуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1994 йил, № 5, 161-модда) **I бўлимининг 1-банди**;

5) Ўзбекистон Республикасининг 1995 йил 6 майда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонунларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги 70–I-сонли Конунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 6, 118-модда) **IX бўлими**;

6) Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 1 майда қабул қилинган **«Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»**ги **Ўзбекистон Республикаси Конунига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида**»ги

616-I-сонли Қонуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 5-6, 97-модда);

7) Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг 1998 йил 1 майда қабул қилинган Янги таҳирдаги **«Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»**ги **Ўзбекистон Республикаси Қонунини амалга киритиш ҳақида**»ги 617-I-сонли Қарори (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, № 5-6, 98-модда);

8) Ўзбекистон Республикасининг 1998 йил 25 декабрда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги 729-I-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1999 йил, № 1, 20-модда) **II бўлими**;

9) Ўзбекистон Республикасининг 1999 йил 15 апрелда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги 772-I-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1999 йил, № 5, 124-модда) **III бўлими**;

10) Ўзбекистон Республикасининг 1999 йил 20 августда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги 832-I-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1999 йил, № 9, 229-модда) **II бўлими**;

11) Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 26 майда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги 82-II-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2000 йил, № 5-6, 153-модда) **IV бўлими**;

12) Ўзбекистон Республикасининг 2001 йил 12 майда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»**ги 220-II-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 2001 йил, № 5, 89-модда) **II бўлими**;

13) Ўзбекистон Республикасининг 2006 йил 21 июнда қабул қилинган **«Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»**ги **Ўзбекистон Республикаси Қонунига, Ўзбекистон Республикасининг Солиқ кодексига ҳамда Ўзбекистон Республикасининг Уй-жой кодексига қўшимчалар киритиш ҳақида»**ги ЎРҚ-36-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2006 йил, № 6, 260-модда) **1-моддаси**;

14) Ўзбекистон Республикасининг 2009 йил 22 декабрда қабул қилинган **«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида»**ги ЎРҚ-238-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2009 йил, № 12, 470-модда) 1-моддаси;

15) Ўзбекистон Республикасининг 2013 йил 7 октябрда қабул қилинган

«Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш, шунингдек айрим қонун ҳужжатларини ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида»ги ЎРҚ-355-сонли Конунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2013 йил, № 10, 263-модда) **2-моддаси**;

16) Ўзбекистон Республикасининг 2014 йил 20 январда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги ЎРҚ-365-сонли Конунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2014 йил, № 1, 2-модда) **2-моддаси**;

17) Ўзбекистон Республикасининг 2016 йил 26 декабрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги ЎРҚ-416-сонли Конунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2016 йил, № 12, 383-модда) **4-моддаси**;

18) Ўзбекистон Республикасининг 2018 йил 3 январда қабул қилинган «Айрим давлат органлари фаолияти такомиллаширилиши, шунингдек фуқароларнинг ҳуқуқлари ва эркинликларини ҳимоя қилиш кафолатларини таъминлашга доир қўшимча чора-тадбирлар қабул қилиниши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги ЎРҚ-456-сонли Конунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2018 йил, № 1, 1-модда) **3-моддаси**;

19) Ўзбекистон Республикасининг 2018 йил 23 июлда қабул қилинган «Баъзи давлат органлари ва ташкилотларининг фаолияти такомиллаширилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги ЎРҚ-486-сонли Конунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2018 йил, № 7, 431-модда) **1-моддаси**;

20) Ўзбекистон Республикасининг 2018 йил 16 октябрда қабул қилинган «Хусусий бандлик агентликлари тўғрисида»ги ЎРҚ-501-сонли Конуни (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2018 йил, № 10, 677-модда) **30-моддасининг 1-банди**;

21) Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 18 февралда қабул қилинган «Хавфсизлик ва мудофаа соҳасидаги баъзи давлат органлари фаолияти такомиллаширилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги ЎРҚ-522-сонли Конунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2019 йил, № 2, 47-модда) **4-моддаси**;

22) Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 10 майда қабул қилинган «Баъзи давлат органлари ва ташкилотларининг фаолияти такомиллаширилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси-

нинг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» ги ЎРҚ-536-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2019 йил, № 5, 261-модда) **1-моддаси;**

23) Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 5 сентябрда қабул қилинган «Хавфсизлик ва мудофаа соҳасидаги қонун ҳужжатлари тақомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида» ги ЎРҚ-564-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2019 йил, № 9, 589-модда) **2-моддаси**;

24) Ўзбекистон Республикасининг 2019 йил 3 декабрда қабул қилинган «Меҳнатга ҳақ тўлаш, пенсиялар ва бошқа тўловлар миқдорларини аниқлаш тартиби тақомиллаштирилганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартишлар киритиш тўғрисида» ги ЎРҚ-586-сонли Қонунининг (Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2019 йил, № 12, 880-модда) **2-моддаси**.

121-модда. Ушбу Қонуннинг ижросини, етказилишини, мояти ва аҳамияти тушунтирилишини таъминлаш

Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ва бошқа манбаатдор ташкилотлар ушбу Қонуннинг ижросини, ижро чиларга етказилишини ҳамда моҳияти ва аҳамияти аҳоли ўртасида тушунтирилишини таъминласин.

122-модда. Қонун ҳужжатларини ушбу Қонунга мувофиқлаштириш

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси:

хукумат қарорларини ушбу Қонунга мувофиқлаштиrsин;

давлат бошқаруви органлари ушбу Қонунга зид бўлган ўз нормативхукуқий ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

123-модда. Ушбу Қонуннинг кучга кириши

Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан уч ой ўтгач кучга киради.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти**

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2020 йил 20 октябрь,
ЎРҚ-642-сон

ИККИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

462 Мамлакатимизда ўзбек тилини янада ривожлантириш ва тил сиёсатини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида*

Ўзбек тилининг халқимиз ижтимоий ҳаётида ва халқаро миқёсдаги обрў-эътиборини тубдан ошириш, униб-ўсиб келаётган ёшларимизни ватанпарварлик, миллий анъана ва қадриятларга садоқат руҳида тарбиялаш, мамлакатимизда давлат тилини тўлақонли жорий этишни таъминлаш, Ўзбекистондаги миллат ва элатларнинг тилларини сақлаш ва ривожлантириш, давлат тили сифатида ўзбек тилини ўрганиш учун шарт-шароитлар яратиш, ўзбек тили ва тил сиёсатини ривожлантиришнинг стратегик мақсадлари, устувор йўналиш ва вазифаларини ҳамда истиқболдаги босқичларини белгилаш мақсадида, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 21 октябрдаги «Ўзбек тилининг давлат тили сифатидаги нуфузи ва мавқеини тубдан ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПФ-5850-сон Фармонига мувофиқ:

1. Қўйидагилар:

а) 2020 — 2030 йилларда ўзбек тилини ривожлантириш ва тил сиёсатини такомиллаштириш концепцияси (кейинги ўринларда — Концепция) 1-иловага** мувофиқ тасдиқлансин ва унда қўйидагилар назарда тутилсин:

мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётининг барча соҳаларида давлат тили имкониятларидан тўлиқ ва тўғри фойдаланишга эришиш;

таълим ташкилотларида давлат тилини ўқитиш тизимини янада такомиллаштириш, унинг илм-фан тили сифатидаги нуфузини ошириш;

давлат тилининг соғлигини сақлаш, уни бойитиб бориш ва аҳолининг нутқ маданиятини ошириш;

давлат тилининг замонавий ахборот технологиялари ва коммуникацияларига фаол интеграциялашувини таъминлаш;

давлат тилининг халқаро миқёсдаги ўрни ва нуфузини ошириш, бу борада хорижий ҳамкорлик алоқаларини ривожлантириш;

мамлакатимизда истиқомат киладиган барча миллат ва элатлар тилларини ривожлантириш мақсадида кенг ва teng имкониятлар ҳамда уларга давлат тилини ўрганиш учун қулай шарт-шароитлар яратиш;

б) 2020 — 2030 йилларда ўзбек тилини ривожлантириш ва тил сиёса-

* Ушбу Фармон «Конун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 21 октябрда эълон қилинган.

** 1-илова «Конун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

тини такомиллаштириш концепциясини 2020 — 2022 йилларда амалга ошириш дастури (кейинги ўринларда — Дастур) 2-иловага* мувофиқ;

в) 2020 — 2030 йилларда ўзбек тилини ривожлантириш ва тил сиёсатини такомиллаштиришнинг асосий йўналишлари (кейинги ўринларда — Асосий йўналишлар) 3-иловага* мувофиқ тасдиқлансин.

2. Белгилансинки, Асосий йўналишлар қўйидагиларни назарда тутади:

а) таълим ташкилотларида давлат тилини ўқитиш тизимини янада такомиллаштириш, унинг илм-фан тили сифатидаги нуфузини ошириш соҳасида:

2025 йилга қадар давлат мактабгача таълим тизимида амалдаги мактабгача таълим муассасаларининг худудларини кенгайтириш ёки янги қурилайдиган муассасалар ҳисобига ўзбек тилли гурухлар қамровини 72 фоизга, 2030 йилгача эса 80 фоизга етказиш;

2030 йилга қадар умумтаълим мактабларида ўкув йиллари учун таянч ўкув режаларида ўзбек тили фанини ўқитиш кўламини амалдаги ҳафтада 84 соатдан 110 соатгача ошириш;

олий таълим муассасаларида ўзбек тили кафедралари сонини 2025 йилга қадар 120 тага, 2030 йилгача эса 140 тага етказиш;

б) давлат тилининг соғлигини сақлаш, уни бойитиб бориш ва аҳолининг нутқ маданиятини ошириш соҳасида:

лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосида «Ўзбекистон миллий комуси» жилдларини нашр этишни босқичма-босқич кўпайтириб бориш;

2020 йилда ўзбек тилининг луғат бойлигини оширувчи 15 та лингвистик, соҳавий-терминологик, изоҳли луғатлар яратиш;

телерадиоканаллар сухандон-бошловчиларининг ўзбек адабий тилидаги нутқ маданиятини оширувчи қайта тайёрлов курсларида ўқитиш тизимини жорий этиш ва қамровни 2030 йилгача 100 фоизга етказиш;

в) давлат тилининг замонавий ахборот технологиялари ва коммуникацияларига интеграциялашувини таъминлаш соҳасида:

2025 йилга қадар давлат тилида соҳавий иш юритиш ҳужжатларининг ягона электрон намуналарини ишлаб чиқиш ва улардан фойдаланиш учун 14 та онлайн дастур ишлаб чиқиш, 2030 йилгача эса ушбу кўрсаткични 25 тага етказиш;

дастурий маҳсулотларнинг ўзбекча иловалари ва электрон луғат дастурларини яратиш;

хорижилклар учун ўзбек тилини ўргатувчи дастурлар яратиш;

г) давлат тилининг халқаро миқёсдаги ўрни ва нуфузини ошириш, бу борада хорижий ҳамкорлик алоқаларини ривожлантириш соҳасида:

2030 йилга қадар хорижий олий таълим муассасаларида ўзбек тилини ўргатувчи марказлар сонини амалдаги 17 тадан 60 тагача кўпайтириш;

2025 йилга қадар «Ўзбек тилининг дўстлари» клублари сонини 30 тага, 2030 йилгача эса 40 тага етказиш;

хорижий олий таълим муассасаларида ўзбек тили курсларини зарур илмий, ўқув-услубий, бадиий адабиётлар билан таъминлаш, ўзбек тилини ўргатишига доир илмий тадқиқотлар миқдорини ошириш.

* 2-3-иловалар «Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

3. Вазирлар Маҳкамаси (А.Н. Арипов) уч ой муддатда лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосига тўлиқ ўтишни таъминлаш мақсадида ишчи гурухини ташкил қилсин ва аниқ чора-тадбирлар ҳамда уларни молиялаштириш манбалари ва хажмларини назарда тутувчи «Йўл харитаси»ни ишлаб чиқиб, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясига киритсин.

4. Белгилаб қўйилсинки:

2021 йил 1 апрелдан бошлаб ўзбек тили ва адабиёти бўйича билимни баҳолашнинг миллий тест тизими асосида раҳбар кадрларнинг давлат тилида расмий иш юритиш даражаси аникланади ҳамда масъул лавозимларга тайинланадиган шахслар учун давлат тилини билиш бўйича даража сертификатлари жорий этилади;

Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети хузуридаги Давлат тилида иш юритиш асосларини ўқитиш ва малака ошириш марказида ўзбек адабий тили меъёрлари ва давлат тилида иш юритиш бўйича қисқа муддатли (1-2 ойгача) ўқув курслари мунтазам равишда ташкил этилади.

Давлат тест маркази, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда уч ой муддатда мазкур банднинг иккинчи хатбоисида назарда тутилган чора-тадбирларни амалга ошириш мақсадида Хукумат қарори лойиҳасини Вазирлар Маҳкамасига киритсин.

5. Фанлар академияси Инновацион ривожланиш вазирлиги, Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ўзбек тилидаги мавжуд луғатлар асосида узлуксиз таълимнинг барча турлари учун қўйидаги ўқув луғатларини яратиш чораларини кўрсин, шу жумладан:

кўп жилдли «Ўзбек тилининг изоҳли луғати»нинг тўлдирилган янги нашри (кирил ва лотин ёзувига асосланган ўзбек алифбосида);
 «Ўзбек тилининг имло луғати»;
 «Ўзбек тили синонимлари луғати»;
 «Ўзбек тили синонимларининг катта изоҳли луғати»;
 «Ўзбек тили фразеологизмларининг катта изоҳли луғати»;
 «Ўзбек тили омонимлари луғати».

Мазкур бандда кўрсатилган чора-тадбирларни молиялаштириш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Ўзбек тилини ривожлантириш жамғармаси маблағлари йўналтирилсин.

6. Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги:

олий таълим муассасаларининг филология таълим йўналишларида «Компьютер лингвистикаси», «Амалий филология» йўналишларини ташкил қилсин;

Ташқи ишлар вазирлиги, Фанлар академияси билан биргаликда хорижий олий таълим муассасаларида ўзбек тили марказлари фаолиятини йўлга қўйисин;

ўзбек тилига оид барча илмий, назарий ва амалий маълумотларни ўзида

жамлаган электрон кўринишдаги ўзбек тили миллий корпусини яратиш чораларини кўрсинг;

Халқ таълими вазирлиги, Фанлар академияси, манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда ҳар йили 1 декабрга қадар Дастурда ва Асосий йўналишларда белгиланган топшириқлар юзасидан амалга оширилган ишларни пухта таҳлил қилиш асосида Вазирлар Маҳкамасига маълумот киритиб борсин.

7. Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги:

Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, Инновацион ривожланиш вазирлиги билан биргаликда ўзбек тилидан жаҳоннинг етакчи хорижий тилларига ва хорижий тиллардан ўзбек тилига таржима қилувчи компьютер дастурини Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Ўзбек тилини ривожлантириш жамғармаси маблағлари хисобидан яратиш чораларини кўрсинг;

Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси билан биргаликда тизимдаги ахборот-тахлилий, маънавий-маърифий ва маданий-гуманитар телеканалларини хорижий давлатларда телерадиокомпаниянинг ОТТ платформасини (Интернет тармоғи орқали теледастурларни намойиш этиш тизими) Ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш жамғармаси маблағлари хисобидан ишга тушириш ва бошқа замонавий информацион технологиялардан фойдаланган ҳолда намойиш этилишини таъминласин.

8. Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси, Ташкин ишлар вазирлиги, Миллатлараро муносабатлар ва хорижий мамлакатлар билан дўстлик алоқалари қўмитасининг «O'zbekiston» телеканалида юртимиз худудида истиқомат қилувчи барча миллат ва элатларнинг тиллари, урф-одатлари ва анъаналарини тарғиб қилувчи, мамлакатимизга оид ахборот-тахлилий, маънавий-маърифий, маданий-гуманитар билим доирасини кенгайтиришга хизмат қилувчи ва интеллектуал ҳамда бошқа маълумотларни хорижий тилларда (Ўзбекистонда истиқомат қилаётган турли миллатлар тилида) ёритадиган «Do'stlik» ахборот-маърифий дастурлар таҳририятини ташкил этиш тўғрисидаги таклифи маъқуллансин.

Белгилаб қўйилсинки, «Do'stlik» ахборот-маърифий дастурлар таҳрияти Ўзбекистон Миллий телерадиокомпаниясига ажратилаётган бюджет маблағлари ва кўйи ташкилотларнинг мавжуд штат бирликлари доирасида ташкил этилади.

Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси манфаатдор ташкилотларни жалб қилган ҳолда 2021 йил 1 январдан бошлаб марказий телеканалларда «Тилга эътибор», «Она тилида сўзлашамиз», «Нотиклик маҳорати», «Тил — миллат кўзгуси», «Китоб — билим манбай», «Билимли ёшлар — келажак бунёдкори» каби туркум кўрсатув ва эшиттиришларни ташкил қилиб, мунтазам равиша эфирга узатиб борилишини таъминласин.

9. Мазкур Фармонда назарда тутилган чора-тадбирларни молиялаштириш манбалари этиб Давлат бюджети, Вазирлар Маҳкамаси хузуридаги Ўзбек тилини ривожлантириш жамғармаси, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигининг Олий таълим муассасаларини ривожлантириш жамғармаси,

олий таълим муассасаларининг бюджетдан ташқари маблағлари, жисмоний ва юридик шахсларнинг ҳомийлик хайриялари, халқаро молия ташкилотлари, хорижий давлатлар ва бошқа донорлар кредитлари (қарзлари) ва грантлари, шунингдек, қонун ҳужжатлари билан тақиқланмаган бошқа манбалар белгилансин.

10. Қуидагиларга:

Вазирлар Маҳкамасининг Давлат тилини ривожлантириш департаментига — Концепция ва Дастурни амалга ошириш ҳамда Асосий йўналишларга эришиш борасида давлат органлари ва ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириш ҳамда мониторинг қилиш;

Корақалпостон Республикаси Вазирлар Кенгаши раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, вазирлик, идора ва бошқа ташкилотлар раҳбарларига — Концепция, Дастур ва Асосий йўналишларда назарда тутилган тадбирларнинг ўз вақтида, сифатли ва тўлиқ бажарилиши юзасидан шахсий жавобгарлик юклансин.

11. Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

12. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н. Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси раҳбари З.Ш. Низомиддинов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти**

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2020 йил 20 октябрь,
ПФ-6084-сон

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ
ФАРМОНИ

463 Экспорт фаолиятини молиявий қўллаб-куватлашни янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида*

Республика ижтимоий-иктисодий тараққиётининг ҳозирги босқичида экспорт ҳажмларини кўпайтириш орқали макроиктисодий барқарорликни таъминлаш, тайёр маҳсулот етказиб берувчиларни қўшимча молиявий ва ташкилий рафбатлантириш, шунингдек, 2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили»да амалга оширишга оид давлат дастурида белгиланган вазифаларни бажариш мақсадида:

1. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ 2022 йил 1 январга қадар Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-куватлаш давлат жамғармаси экспорт қилувчиларга, шу жумладан, асосий фаолият тури савдо-воситачилик бўлган экспорт қилувчиларга:

а) экспортолди молиялаштириш, шу жумладан, айланма маблағлар учун ажратиладиган кредитлар бўйича тижорат банки томонидан белгиланган кредит фоиз ставкаси ва миқдоридан қатъи назар:

миллий валютадаги кредитлар бўйича фоиз харажатларининг 50 фоизигача, бироқ 10 фоиз банддан кўп бўлмаган миқдорда;

чет эл валютасидаги кредитлар бўйича фоиз харажатларининг 50 фоизигача, бироқ 5 фоиз банддан кўп бўлмаган миқдорда компенсациялар тақдим этади;

б) тижорат банкларининг экспортолди молиялаштириш, шу жумладан, айланма маблағлари учун бериладиган кредитлари бўйича кредит суммасининг 50 фоизигача, бироқ 8 миллиард сўмдан ошмаган миқдорда кафиллик беради;

в) ижобий кредит тарихига эга бўлса, аввал олган кредитлари бўйича қарздорлиги бўлишидан қатъи назар, экспортолди молиялаштириш, шу жумладан, айланма маблағлар учун қўшимча олинадиган кредитлари бўйича мазкур бандда белгиланган миқдорлар ва шартларда компенсация ва (ёки) кафилликлар тақдим этади;

г) тақдим этиладиган кафилликлар бўйича комиссия тўловларини икки бараварга камайтирилган миқдорда ундиради.

2022 йил 1 январдан бошлиб Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-куватлаш давлат жамғармаси томонидан экспорт қилувчиларни қўллаб-куватлаш Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 24 майдаги ПҚ-4337-сон «Экспорт фаолиятини молиялаштириш ва суғурта химояси механизmlарини кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорида белгиланган тартибга мувофиқ амалга оширилсин.

---

* Ушбу Фармон «Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 22 октябрда эълон қилинган.

2. Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги хузуридаги Экспортни рағбатлантириш агентлигига (кейинги ўринларда — Агентлик) қўйидаги қўшимча вазифалар юклатилсан:

тижорат банкларига экспорт билан боғлиқ савдо операциялари ва экспортолди молиялаштириш кредитлари учун молиявий ресурслар ажратиш;

халқаро молия институтлари, хорижий хукумат молия ташкилотлари, хорижий банклар ва молия компанияларидан экспортолди молиялаштириш учун маблағлар жалб этиш ишларини ташкиллаштириш.

3. Агентликка юкланаётган қўшимча вазифаларни амалга ошириш учун унинг хузурида юридик шахс ташкил этмаган ҳолда ресурс базаси қўйидаги манбалар ҳисобидан шакллантириладиган Экспортни қўллаб-куватлаш жамғармаси (кейинги ўринларда — Жамғарма) ташкил этилсан:

Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси маблағлари ҳисобидан қайтармаслик шарти билан 100 миллион АҚШ доллари;

халқаро молия институтлари, хорижий хукумат молия ташкилотлари, хорижий банклар ва хусусий молия компанияларининг қарзлари;

Жамғарма маблағларини тиҷорат банклари депозитларига белгиланган тартибда жойлаштиришдан тушадиган даромадлар;

конун ҳужжатларида тақиқланмаган бошқа манбалар.

4. Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси бир ой муддатда мазкур Фармоннинг 3-бандида назарда тутилган 100 миллион АҚШ доллари миқдоридаги маблағнинг 50 фоизини бошланғич капитални шакллантириш учун Жамғармага ажратилишини таъминласин.

5. Белгилансинки:

ушбу Фармонда назарда тутилган қўллаб-куватлаш чора-тадбирлари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 29 ноябрдаги ПФ-5587-сон Фармони билан тасдиқланган рўйхатдаги хом ашё товарларига нисбатан татбиқ этилмайди;

Агентлик томонидан тиҷорат банкларига экспорт билан боғлиқ савдо операциялари ва экспортолди молиялаштириш кредитлари учун бир марталик молиявий ресурслар 1 миллион АҚШ доллари эквивалентидан ошмаган миқдорда ҳамда бир йилгача муддатга тақдим этилади;

Агентлик томонидан ажратиладиган молиявий ресурслар ҳисобидан берилган кредитни тўлиқ сўндиримаган экспорт қилувчи учун бундай молиявий ресурслар ажратишга ўйл қўйилмайди;

тиҷорат банкларига экспорт билан боғлиқ савдо операциялари ва экспортолди молиялаштириш кредитлари Агентлик томонидан ажратиладиган молиявий ресурслар ҳисобидан молиялаштирилганда, Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-куватлаш давлат жамғармаси томонидан компенсациялар тақдим этилмайди.

6. Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги, Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ҳар чоракда Агентлик ҳамда Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-куватлаш давлат жамғармаси томонидан экспортни молиявий қўллаб-куватлаш бўйича амалга оширилган ишлар

тўғрисидаги маълумотларнинг Вазирлар Маҳкамасига тақдим этиб борилишини таъминласин.

7. Ўзбекистон банклари ассоциацияси Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги билан биргаликда хорижий экспертларни жалб қилган ҳолда, экспорт қилувчиларнинг ташқи савдо операцияларини молиялаштиришнинг диверсификацияланган воситалари тўпламининг уч ой муддатда ишлаб чиқилиши ва тижорат банклари амалиётига жорий этилишини таъминласин.

8. Экспорт ва инвестицияларни ривожлантириш масалалари бўйича Ҳукумат комиссияси (С.У. Умурзаков) бир ой муддатда Агентлик томонидан тижорат банкларига экспорт билан боғлиқ савдо операциялари ва экспортолди молиялаштириш кредитлари учун молиявий ресурслар тақдим этиш тартибини тасдиқласин.

9. Ўзбекистон Республикаси Президентининг айрим хужжатларига иловага* мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

10. Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги, Молия вазирлиги ҳамда манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда икки ой муддатда конун хужжатларига ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсан.

11. Мазкур Фармоннинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари С.У. Умурзаков зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти**

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2020 йил 21 октябрь,
ПФ-6091-сон

---

* Илова «Конун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ
ҚАРОРИ

464 Фавқулодда вазиятлардан жабр кўрган фуқароларни ижтимоий ҳимоя қилишнинг қўшимча чоралари тўғрисида*

Фавқулодда вазиятлар оқибатида зарап кўрган фуқароларни хар томонлама қўллаб-кувватлаш ҳамда қонуний ҳуқук ва манфаатларини ҳимоя қилиш, шунингдек, уларнинг ўзига боғлиқ бўлмаган тарзда йўқотилган ёки яроқсиз ҳолга келган муайян фактни тасдиқловчи хужжатларини тиклашда амалий ёрдам қўрсатилишини таъминлаш механизмларини жорий этиш мақсадида:

1. Адлия вазирлиги, Ички ишлар вазирлиги, Ташқи ишлар вазирлиги ва Молия вазирлигининг Ўзбекистон Республикаси ва хорижий давлатлар ҳудудида табиий ва техноген хусусиятли фавқулодда вазиятлар, шу жумладан, майший тусдаги оғатлар (турап, нотурар жойнинг ёнгини ёки қулаши, транспорт воситасининг ёнгини) (кейинги ўринларда — оғатлар) юз берганлиги оқибатида жисмоний шахсларнинг айбисиз йўқотилган ёки яроқсиз ҳолга келган муайян фактни тасдиқловчи хужжатларини тиклаш учун тегишли ваколатли давлат органига мурожаат қилинганда, уларни тўловлардан озод қилиш ҳақидаги таклифига розилик берилсин.

2. Белгилаб қўйилсинки, 2021 йил 1 январдан бошлаб жисмоний шахслар мазкур қарорнинг 1-бандига мувофиқ муайян фактни тасдиқловчи хужжатларни тиклашда давлат божи ва йифим (герб, консуллик йифими ва ҳакиқий харажатларнинг ўрнини қоплаш хисобидан йифим ва давлат хизматларини кўрсатганлик учун белгиланган нарх)лардан (кейинги ўринларда — тўловлар) озод қилинади.

Оғатлар юз берганлиги оқибатида жисмоний шахсларнинг айбисиз йўқотилган ёки яроқсиз ҳолга келган ва тикланишда тегишли тўловлардан озод қилинадиган муайян фактни тасдиқловчи хужжатлар рўйхати илова га мувофиқ тасдиқлансан.

3. Белгилансинки, оғатлар юз берганлиги ҳолатларини тасдиқлаш, зарурат бўлганда, муайян фактни тасдиқловчи хужжатни тиклаш ваколати бўлган давлат органининг сўровига асосан:

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида — Фавқулодда вазиятлар вазирлиги томонидан бериладиган маълумотнома асосида;

хорижий давлатлар ҳудудида — хорижий давлат ваколатли идоралари томонидан берилган ва легаллаштирилган ёки апостиль қўйилган ёхуд Ўзбекистон Республикасининг ҳалқаро шартномаларига мувофиқ расмийлаштирилган маълумотнома асосида амалга оширилади.

Мазкур банднинг учинчи хатбошисида кўрсатилган маълумотномалар мавжуд бўлмаган тақдирда, муайян фактни тасдиқловчи хужжатларни тик-

---

* Ушбу қарор «Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 23 октябрда эълон қилинган.

лаш Ташқи ишлар вазирлиги орқали Ўзбекистон Республикасининг хориждаги дипломатик ваколатхоналари ёки консуллик муассасаларидан олинадиган маълумотнома асосида амалга оширилади.

4. Куйидагилар белгилансин:

Ўзбекистон Республикаси худудида офатлар юз берганлиги оқибатида йўқотилган ёки яроқсиз холга келган муайян фактни тасдиқловчи ҳужжатларни тиклаганлик учун ундирилмаган тўловлар ва бошқа ҳақиқий харажатлар, башарти мазкур холатлар юзасидан айбдор бўлган шахслар (ташкилотлар) мавжуд бўлса, кейинчалик улардан регресс тартибида ундирилади;

офатлар юз берганлиги оқибатида жисмоний шахсларнинг айбисиз муайян фактни тасдиқловчи ҳужжатлари йўқотилса ёки яроқсиз холга келса, уларга нисбатан жазо чоралари қўлланилмайди.

5. Ички ишлар вазирлиги, Мудофаа вазирлиги, Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги ва Ташқи ишлар вазирлиги икки хафта муддатда тегишли равишда ушбу қарорнинг 2-бандида белгиланган тартибининг ўрнатилиши муносабати билан қонун ҳужжатларига ўзgartириш ва қўшимчалар тўғрисида Адлия вазирлигига таклифлар киритсин.

Адлия вазирлиги манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзgartириш ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига таклифлар киритсин.

Вазирлик ва идоралар икки ой муддатда ўзлари қабул қилган норматив-хукукий ҳужжатларни ушбу қарорга мувофиқлаштирун.

6. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири А.Н. Арипов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Президенти**

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2020 йил 22 октябрь,
ПҚ-4871-сон

Ўзбекистон Республикаси
Президентининг 2020 йил 22 октябрдаги
ПҚ-4871-сон қарорига
ИЛОВА

**Офатлар юз берганлиги оқибатида жисмоний шахсларнинг
айбисиз йўқотилган ёки яроқсиз ҳолга келган ва тикланишда
тегишли тўловлардан озод қилинадиган муайян фактни
тасдиқловчи ҳужжатлар
РЎЙХАТИ**

1. Ўзбекистон Республикаси фуқароси, Ўзбекистон Республикаси худудида доимий яшайдиган фуқаролиги бўлмаган шахс ва хорижий фуқаро идентификация ID-картаси (Ўзбекистон Республикаси фуқаросининг биометрик паспорти).
2. Ўзбекистон Республикаси фуқаросининг хорижга чиқиш учун биометрик паспорти.
3. Ўзбекистон Республикасига қайтиш учун гувоҳнома.
4. Ўзбекистон Республикаси худудида доимий яшовчи фуқаролиги бўлмаган шахснинг хорижга чиқиш учун биометрик ҳаракатланиш ҳужжати.
5. Ўзбекистон Республикаси худудида вақтинча бўлиб турган чет эл фуқаросига ёки фуқаролиги бўлмаган шахсга паспортнинг ёки унинг ўрнини босувчи ҳужжатнинг йўқолганлиги ҳақидаги маълумотнома.
6. Ўзбекистон Республикаси худудида доимий яшовчи чет эллик фуқароларга ва фуқаролиги бўлмаган шахсларга яшаш учун рухсатнома.
7. Ўзбекистон Республикасига таклиф қилиш тўғрисидаги ҳужжатлар.
8. Чакирув участкасида қайд этилганлик ҳақидаги гувоҳнома.
9. Харбий гувоҳнома ва захирадаги офицернинг гувоҳномаси.
10. Транспорт воситасининг давлат рўйхатидан ўтказилганлик гувоҳномаси.
11. Ҳайдовчилик гувоҳномаси.
12. Йўқотилган ҳайдовчилик гувоҳномаси ўрнига вақтинчалик рухсатнома.
13. Туғилганлик ҳақида гувоҳнома.
14. Никоҳ тузилганлиги ҳақида гувоҳнома.
15. Никоҳдан ажralганлик ҳақида гувоҳнома.
16. Ўлим ҳақида гувоҳнома.
17. Нотариал тасдиқланган ҳужжатларнинг дубликатлари, ҳужжатларнинг кўчирма нусхалари ҳамда реестрлардан кўчирмалар.
18. Ўзбекистон Республикасининг хориждаги дипломатик ваколатхоналари ёки консуллик муассасалари томонидан расмийлашириладиган маълумотномалар.
19. Ўзбекистон Республикасининг хориждаги дипломатик ваколатхоналари ёки консуллик муассасалари томонидан талаб қилиб олинадиган ушбу рўйхатнинг 8 — 17-бандларида назарда тутилган ҳужжатларнинг кўчирма нусхаси, дубликати ҳамда уларнинг мавжудлиги ҳақида маълумотномалар.

БЕШИНЧИ БҮЛІМ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ЭКОЛОГИЯ ВА АТРОФ-МУХИТНИ МУХОФАЗА ҚИЛИШ
ДАВЛАТ ҚЎМИТАСИННИГ
ҚАРОРИ

**465 Қаттиқ майший чиқинди полигонларини лойихалаш-
тириш ва улардан фойдаланиш бўйича йўриқномага
ўзгартиришлар киритиш ҳақида***

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил
20 октябрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3197-1*

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 7 сентябрдаги ПФ-6061-сон «Ер ҳисоби ва давлат кадастрларини юритиш тизимини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2020 йил 7 сентябрдаги 541-сон «Атроф-мухитга таъсирни баҳолаш механизмини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-мухитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси **қарор қилади**:

1. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-мухитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг 2019 йил 17 октябрдаги 12-сон қарори (рўйхат рақами 3197, 2019 йил 19 ноябрь) (Конун хужжатлари маълумотлари миллий базаси, 20.11.2019 й., 10/19/3197/4037-сон) билан тасдиқланган Қаттиқ майший чиқинди полигонларини лойихалаштириш ва улардан фойдаланиш бўйича йўриқномага иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

**Экология ва атроф-мухитни
муҳофаза қилиш давлат қўмитаси
раисининг биринчи ўринbosari**

Н. ОБЛОМУРАДОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 14 октябрь,
4-сон

---

* Ушбу қарор «Конун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 20 октябрда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси
Экология ва атроф-мухитни муҳофаза
қилиш давлат қўмитасининг 2020 йил
14 октябрдаги 4-сон қарорига
ИЛОВА

**Қаттиқ майший чиқинди полигонларини лойиҳалаштириш ва
улардан фойдаланиш бўйича йўриқномага киритилаётган
ўзгартиришлар**

1. 5-банддаги «Ўзбекистон Республикаси Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси» деган сўзлар «Ўзбекистон Республикаси Давлат солик қўмитаси хузуридаги Кадастр агентлиги» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. 21-банд қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«21. Лойиҳалаштирилаётган полигонлар учун Вазирлар Маҳкамасининг 2014 йил 21 январдаги 14-сон қарори билан тасдиқланган Экологик нормативлар лойиҳаларини ишлаб чиқиш ва келишиш тартиби тўғрисидаги низомга мувофиқ атроф-мухитга таъсир кўрсатишнинг экологик нормативлари ишлаб чиқилади ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 7 сентябрдаги 541-сон қарори билан тасдиқланган Давлат экологик экспертизаси тўғрисидаги низомга асосан давлат экологик экспертизасидан ўтказилади.».

3. Мазкур ўзгартиришлар Ўзбекистон Республикаси Давлат солик қўмитаси билан келишилган.

Келишилди:

*Давлат солик
қўмитаси раиси*

Ш. КУДБИЕВ

2020 йил 12 октябрь

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ДАВЛАТ СОЛИҚ ҚҮМИТАСИННИГ
ҚАРОРИ

466 «Солиқ ҳисоботининг шаклларини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарорга қўшимчалар киритиш ҳақида*

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 20 октябрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3221-1

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 24 февралдаги ПҚ-4611-сон «Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларига ўтиш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси **қарор қилади**:

1. Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг 2020 йил 28 январдаги 2020-03-сон «Солиқ ҳисоботининг шаклларини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарорига (рўйхат рақами 3221, 2020 йил 24 февраль) (Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базаси, 24.02.2020 й., 10/20/3221/0203-сон) иловага мувофиқ қўшимчалар киритилсин.
2. Мазкур қарор 2021 йил 1 январдан кучга киради.

Раис

Ш. КУДБИЕВ

Тошкент ш.,
2020 йил 30 сентябрь,
2020-38-сон

Ўзбекистон Республикаси
Давлат солиқ қўмитасининг 2020 йил
30 сентябрдаги 2020-38-сон қарорига
ИЛОВА

«Солиқ ҳисоботининг шаклларини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарорга киритилаётган қўшимчалар

- 1-банд қўйидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:
«молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартларга ўтган юридик шахсларнинг соликларини ҳисоблаб чиқиш учун зарур бўлган кўрсаткичлар бўйича 13-иловага мувофиқ.».
- 7-иловадаги юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ ҳисоб-китоби мазкур қўшимчаларнинг 1-иловасига** мувофиқ таҳрирдаги 5-илова билан тўлдирилсин.

* Ушбу қарор «Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 20 октябрда эълон қилинган.

** 1-илова «Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

3. Мазкур қўшимчаларнинг 2-иловасига* мувофиқ таҳрирдаги 13-ило ва билан тўлдирилсин.

4. Ушбу қўшимчалар Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан келишилган.

Келишилди:

Молия вазири

Т. ИШМЕТОВ

2020 йил 29 сентябрь

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРИНИНГ
БҮЙРУГИ**

467 «Давлат нотариал идораларида жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларини навбатма-навбат қайд этиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»-ги буйруқка ўзгартериш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида**

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил
21 октябрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2646-1*

Ўзбекистон Республикасининг «Нотариат тўғрисида»ги Конуни, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 13 апрелдаги ПҚ-3666-сон «Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги фаолиятини янада такомиллаштиришга доир ташкилий чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорига мувофиқ **буюраман:**

1. Ўзбекистон Республикаси адлия вазирининг 2014 йил 30 декабрдағи 311-мх-сон «Давлат нотариал идораларида жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларини навбатма-навбат қайд этиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги буйруғига (рўйхат рақами 2646, 2014 йил 30 декабрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2014 й., 52 (I)-сон, 648-модда) иловага мувофиқ ўзгартериш ва қўшимчалар киритилсин.

2. Мазкур буйруқ давлат рўйхатидан ўтказилсин ва бу ҳақда Идораий норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни давлат рўйхатидан ўтказиш бошқартилсин.

* 2-илова «Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

** Ушбу буйруқ «Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 21 октябрда эълон қилинган.

маси Идоравий норматив-хукуқий хужжатларнинг давлат реестрига тегишли ёзув киритсин.

3. Конун хужжатларини таҳлил қилиш ва туркумлаш бошқармаси ушбу идоравий норматив-хукуқий хужжатни «Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами» — «Собрание законодательства Республики Узбекистан»да ҳамда Ўзбекистон Республикаси Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базасида эълон қилинишини таъминласин.

4. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

5. Мазкур буйруқ ижросини назорат қилиш вазир ўринbosари А. Ташкулов зиммасига юклансин.

Адлия вазири

Р. ДАВЛЕТОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 21 октябрь,
233-мх-сон

Ўзбекистон Республикаси
адлия вазирининг 2020 йил 21 октябрдаги
233-мх-сон бўйруига
ИЛОВА

«Давлат нотариал идораларида жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларини навбатма-навбат қайд этиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги буйруқка киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчалар

1. Буйруқ номи ва 1-бандидаги «Давлат нотариал идораларида» деган сўзлар «Нотариал идораларда» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. Низомда:

а) номидаги «Давлат нотариал идораларида» деган сўзлар «Нотариал идораларда» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

б) муқаддима қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 13 апрелдаги ПҚ-3666-сон қарори билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги тўғрисидаги низомга мувофиқ нотариал идораларда жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларини навбатма-навбат қайд этиш тартибини белгилайди.»;

в) 1 — 4-бандлар қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«1. Жисмоний ва юридик шахслар (бундан буён матнда мурожаат қилувчиликлар деб юритилади) нотариал идораларга бевосита келиб ёки телефон орқали, ёзма ёхуд электрон шаклда, шу жумладан, Ўзбекистон Республикаси Ягона интерактив давлат хизматлари портали ёки «E-notarius.uz» ахборот портали (бундан буён матнда ахборот-коммуникация технологияла-

ри деб юритилади) орқали ўзлари учун қулай ва аниқ вақтда мурожаат қилишга ҳақли.

2. Мурожаат қилувчиларнинг мурожаатлари нотариус ёки унинг ходимлари томонидан «Нотариус» автоматлаштирилган ахборот тизими орқали Мурожаатларни навбатма-навбат қайд этиш электрон рўйхатига (бундан буён матнда электрон рўйхат деб юритилади) қайд қилинади.

3. Электрон рўйхат ҳар бир нотариус томонидан «Нотариус» автоматлаштирилган ахборот тизими орқали алоҳида юритилади.

4. Давлат нотариал идоралари нотариусларининг иш кунлари ва вақти Қорақалпоғистон Республикаси Адлия вазирлиги, вилоятлар ва Тошкент шаҳар адлия бошқармалари томонидан белгиланади.

Давлат нотариал идоралари нотариусларининг иш кунлари ва вақтини белгилашда муайян давлат нотариал идораси ёки нотариус томонидан хафтанинг шанба ва якшанба кунларида ҳам нотариал ҳаракатлар амалга оширилиши назарда тутилади, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятларга бўйсунувчи туман (шаҳар) доирасида факат битта нотариус фаолият юритадиган ҳоллар бундан мустасно.

Хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариусларининг иш кунлари ва вақти уларнинг ўзлари томонидан мустақил белгиланади. Бунда мазкур маълумотлар хусусий амалиёт билан шуғулланувчи нотариуслар томонидан бир иш куни давомида «Нотариус» автоматлаштирилган ахборот тизимиға киритилиши шарт.»;

г) 2-бобнинг номидаги «Дафтарни юритиш» деган сўзлар «Электрон рўйхатни юритиш» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

д) 5, 6-бандлар ва 1-илова ўз кучини йўқотган деб топилсин;

е) 7-банддаги «Нотариус ёрдамчиси келиб тушган ҳар бир мурожаатни навбат бўйича дафтарга» деган сўзлар «Нотариус ёки унинг ходими келиб тушган ҳар бир мурожаатни навбат бўйича электрон рўйхатга» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

ж) 8-банд «ушбу йилда юритиладиган» деган сўзлардан кейин «электрон» деган сўз билан тўлдирилсин;

з) 9-банд «унинг мурожаати» деган сўзлардан кейин «электрон» деган сўз билан тўлдирилсин;

и) 13-банд «қабул қилинади ва бу ҳақда» деган сўзлардан кейин «электрон» деган сўз билан тўлдирилсин;

к) қуйидаги мазмундаги 2¹-боб билан тўлдирилсин:

«2¹-боб. Ахборот-коммуникация технологиялари орқали мурожаат қилиш

13¹. Мурожаат қилувчилар ахборот-коммуникация технологиялари орқали нотариус қабулига навбатга ёзилишни, шунингдек, нотариал ҳаракат расмийлаштирилиши учун зарур бўлган маълумотларни жўнатган ҳолда тегишли хужжатлар лойиҳаларининг олдиндан тайёрлаб қўйилишини сўраб мурожаат қилишлари мумкин.

13². Мурожаат қилувчиларнинг ахборот-коммуникация технологиялари орқали нотариус қабулига ёзилиш бўйича йўлланган мурожаатлари электрон рўйхатга автоматик тарзда қайд қилинади.

13³. Мурожаат қилувчиларнинг ахборот-коммуникация технологиялари орқали нотариал ҳаракат расмийлаштирилиши учун зарур бўлган маълумотларни олдиндан жўнатган ҳолда тегишли ҳужжатларнинг тайёрлаб қўйилиши бўйича йўлланган мурожаатлари уларнинг электрон ракамли имзоси билан тасдиқланган бўлиши лозим.

Ушбу бандга мувофиқ йўлланган мурожаат бўйича нотариал ҳаракат расмийлаштирилиши учун зарур бўлган ҳужжатлар лойиҳалари нотариал идора томонидан белгиланган вақтда олдиндан тайёрлаб қўйилиши керак.

13⁴. Кўйидаги ҳолларда нотариал ҳаракат расмийлаштирилиши учун зарур бўлган маълумотларни олдиндан жўнатган ҳолда тегишли ҳужжатларнинг тайёрлаб қўйилиши бўйича ахборот-коммуникация технологиялари орқали йўлланган мурожаатларни кўриб чиқиш рад этилади:

нотариал ҳаракат расмийлаштирилиши учун зарур бўлган маълумотлар тўғри ва тўлиқ тақдим этилмаган бўлса;

тегишли нотариал ҳаракат бўйича мол-мулкка нисбатан тақиқ (хатлов) мавжуд бўлса;

солиқ ёки коммунал хизматлардан қарздорлик ҳолати текширилиши лозим бўлган ҳолларда қарздорлик аниқланган бўлса. Ушбу бандда назарда тутилган мурожаатни кўриб чиқишни рад этишга асос мавжуд бўлганда, нотариус мурожаат қилувчига унинг мурожаати келиб тушган куннинг эртасидан кечиктирмай тегишли камчиликларни бартараф этиш юзасидан мазкур Низомнинг 2¹-иловасига мувофиқ шаклда хабарнома юборади.»;

л) 14-банд кўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«14. Нотариус электрон рўйхатнинг ўз вақтида ва тўғри юритилишини таъминлаши лозим.»;

м) 2-илова мазкур ўзгартириш ва қўшимчаларнинг 1-иловасига* мувофиқ таҳрирда баён этилсин;

н) мазкур ўзгартириш ва қўшимчаларнинг 2-иловасига* мувофиқ таҳриргаги 2¹-илова билан тўлдирилсин.

3. Мазкур ўзгартириш ва қўшимчалар Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги билан келишилган.

Келишилди:

*Ахборот технологиялари ва
коммуникацияларини
ривожлантириш вазири*

Ш. САДИКОВ

2020 ийл 12 октябрь

---

* 1-2-иловалар «Конун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да эълон қилинган.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИЧКИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИ
 ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
 ТАШҚИ ИШЛАР ВАЗИРЛИГИНИНГ
 ҚАРОРИ

468 **Ўзбекистон Республикаси фуқаролигини йўқотишни расмийлаштириш масалаларига оид ҳужжатларни тайёрлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномага ўзгартиришлар киритиш ҳақида***

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил
 22 октябрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2909-2*

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 31 октябрдаги ПФ-5566-сон «Жиноий-хукуқий статистика тизимини тубдан такомиллаштириш ва жиноятларни тизимли тахлил қилиш самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ва Ташқи ишлар вазирлиги қарор қиласди:

1. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ва Ташқи ишлар вазирлигининг 2017 йил 7 июлдаги 28, 21-сон қарори (рўйхат рақами 2909, 2017 йил 1 август) (Ўзбекистон Республикаси конун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 31-сон, 785-модда) билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси фуқаролигини йўқотишни расмийлаштириш масалаларига оид ҳужжатларни тайёрлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномага иловага мувофиқ ўзгартиришлар киритилсин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Ички ишлар вазири

П. БОБОЖНОВ

Тошкент ш.,
 2020 йил 19 сентябрь,
 61-ққ-сон

Ташқи ишлар вазири

А. КАМИЛОВ

Тошкент ш.,
 2020 йил 15 сентябрь,
 56-сон

---

* Ушбу қарор «Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 22 октябрда эълон қилинган.

Ўзбекистон Республикаси

Ички ишлар вазирлигининг 2020 йил
19 сентябрдаги 61-ққ-сон ва Ташқи ишлар
вазирлигининг 2020 йил 15 сентябрдаги
56-сон қарорига

ИЛОВА

**Ўзбекистон Республикаси фуқаролигини йўқотишни
расмийлаштириш масалаларига оид ҳужжатларни
тайёрлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномага
киритилаётган ўзгартиришлар**

1. 11-банд қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«11. ИИВ худудий бошқармаларининг МваФРБваБ келиб тушган ҳужжатларни ўн иш куни ичida ИИВ худудий бошқармалари манзил-маълумот бюролари (бундан бўён матнда ММБ деб юритилади) ҳамда Тезкор-маълумотлар бошқарма (бўлим)ларининг маълумотлар базалари орқали текширади ва уларни ИИВ МваФРББга юборади.».

2. 26-банддан «хусусий» деган сўз чиқариб ташлансин.

3. 34-банд қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«34. ИИВ МваФРББ келиб тушган рўйхатларни текширади ва айни вактда уларни ИИВ Тезкор-маълумотлар бошқармасига юборади. Тезкор-маълумотлар бошқармаси етти иш куни ичida натижалар ҳақида ИИВ МваФРББга ахборот беради.».

4. 60-банд қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«60. ИИВ худудий бошқармаларининг МваФРБваБ келиб тушган ҳужжатларни ўн иш куни ичida ИИВ худудий бошқармалари ММБ ва Тезкор-маълумотлар бошқарма (бўлим)ларининг маълумотлар базалари орқали текширади ҳамда уларни ИИВ МваФРББга юборади.».

5. 66-банднинг тўртинчи хатбошисидаги «(ахборот маркази, ММБ ва бошқалар)» деган сўзлар «(Тезкор-маълумотлар бошқарма (бўлим)лари, ММБ ва бошқалар)» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИННИНГ
ҚАРОРИ

469 Тижорат банкларида касса ишини ташкил этиш, нақд пул ва бошқа қимматликларни инкасация қилишга доир йўриқномага ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил
22 октябрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3028-4*

Ўзбекистон Республикасининг «Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида»ги ҳамда «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги қонунларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви қарор қиласди:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг 2018 йил 28 апрелдаги 16/21-сон қарори (рўйхат рақами 3028, 2018 йил 29 июнь) (Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами, 2018 й., 26-сон, 530-модда) билан тасдиқланган Тижорат банкларида касса ишини ташкил этиш, нақд пул ва бошқа қимматликларни инкасация қилишга доир йўриқномага иловага мувофиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсан.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан қучга киради.

Марказий банк раиси

М. НУРМУРАТОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 8 сентябрь,
16/9-сон

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки бошқарувининг 2020 йил
8 сентябрдаги 16/9-сон қарорига
ИЛОВА

Тижорат банкларида касса ишини ташкил этиш, нақд пул ва бошқа қимматликларни инкасация қилишга доир йўриқномага киритилаётган ўзгартириш ва қўшимчалар

1. 1-бандда:

қўйидаги мазмундаги учинчи хатбоши билан тўлдирилсан:

«банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кас-

---

* Ушбу қарор «Қонун хужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 22 октябрда эълон қилинган.

салар — мини банк кассаси, банк хизматлари офиси кассаси, маҳсус касса ва бошқа барча турдаги кассалар;»;

учинчи — ўн тўққизинчи хатбошилар тегишли равишда тўртинчи — йигирманчи хатбошилар деб хисоблансан;

куйидаги мазмундаги еттинчи хатбоши билан тўлдирилсин:

«инкасация хизмати — хўжалик юритувчи субъектлар, шунингдек, банклар, банкларнинг филиаллари ва алоҳида бўлинмаларига тегишли бўлган нақд пул ва бошқа қимматликларни инкасация қилиш, ташиб ҳамда кузатиб бориш хизмати;»;

еттинчи — йигирманчи хатбошилар тегишли равишда саккизинчи — йигирма биринчи хатбошилар деб хисоблансан.

2. 8-банд қуийидаги таҳирда баён этилсин:

«8. Банк томонидан мижозларга касса хизматларини кўрсатиш учун банк (филиал) биносида ва бинодан ташқарида ташкил этилган барча турдаги кассаларни қурилиши, зарурий асбоб-ускуналар билан жиҳозланиши, касса узелининг тайёрлиги ва дастурий-техник воситалар билан жиҳозланганини бўйича Бош банк мутахассислари томонидан берилган ижобий хулоса асос бўлиб хисобланади.».

3. 14-банд қуийидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:

«Мижозларга касса хизматларини кўрсатиш мақсадида банк (филиал) биносидан ташқарида мини банк кассаси, банк хизматлари офиси кассаси ва маҳсус кассалар ҳам ташкил этилиши мумкин.».

4. 58-банддаги «ишилаб чиқариш бирлашмаси (бундан буён матнда ДИЧБ деб юритилади)» деган сўзлар «унитар корхонаси (бундан буён матнда ДУК деб юритилади)» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

5. 126-банда:

иккинчи — ўнинчи хатбошилар чиқариб ташлансан;

ўн биринчи — ўн олтинчи хатбошилар тегишли равишда иккинчи — еттинчи хатбошилар деб хисоблансан.

6. 133-банддаги «ДИЧБ» қисқартмаси ҳамда «ДИЧБнинг» деган сўз тегишли равишда «ДУК» қисқартмаси ҳамда «ДУКнинг» деган сўз билан алмаштирилсин.

7. 136-банд қуийидаги таҳирда баён этилсин:

«136. «Давлат белгиси» ДУК Зарбхонасида (бундан буён матнда Зарбхона деб юритилади) тангалар солинган ҳар бир қопчанинг оғзини тикишда матодан тайёрланган ёрлиқлар бириктирилади. Ушбу ёрлиқда Зарбхона номи, қопчадаги тангаларнинг номинал қиймати, умумий суммаси, тангалар қопчага солинган сана ҳамда назоратчининг коди қайд этилади. Қопчаларга солинган тангаларнинг номинал қийматидан келиб чиқкан ҳолда, уларга қуийидаги ранглардаги:

50 сўмлик тангалар солинган қопчаларга — яшил;

100 сўмлик тангалар солинган қопчаларга — қизил;

200 сўмлик тангалар солинган қопчаларга — сарик;

500 сўмлик тангалар солинган қопчаларга — оч кўқ ёрлиқлар бириктирилади.».

8. 146-банд қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«146. Банк (филиал) томонидан кредит таъминоти учун қабул қилинган қимматли қоғозлар, кафолат ва кафилликлар, суғурта полислари, гаров шартномалари ва х.к.ларни сақлаш жойи (пул омбори, кредит бўлими, бухгалтерия бўлими ва бошқа жойлар) банклар томонидан мустақил белгиланади. Кредит таъминоти ҳужжатлари банк (филиал) пул омборидан бошқа жойда сақланганида, уларни сақлаш тартибини Бош банк белгилайди.

Банкда ўз мижозларидан кредит таъминоти учун қимматли қоғозлар, кафолат ва кафилликлар ҳамда гаров сифатида сақланаётган мулклар ва мулкий ҳуқуқлар (талаблар) ҳужжатлари, суғурта полислари, гаров шартномаларини қабул қилиб олиниши ҳамда уларни пул омборига сақлаш учун топширилиши — ҳужжатларни пакетларга жойлаб, елимланган ҳамда банкнинг муҳри билан муҳрланган (ёки сурғичланган) ҳолда тегишли кўзда тутилмаган ҳолатлар хисобвараги бўйича бухгалтерия бўлими ходими томонидан расмийлаштирилган мазкур Йўриқноманинг 6-иловасида келтирилган кирим касса ордери асосида амалга оширилади.».

9. 155-банд қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«155. Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассалар, уларнинг фаолияти устидан масофадан туриб кунлик назорат ўрнатилган ҳолда, банк (филиал) томонидан республиканинг барча худудларида ташкил этилиши мумкин.

Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассаларнинг қурилиши ва жиҳозланиши бўйича Бош банк мутахассислари томонидан ёзма равишда ижобий хулоса берилганидан сўнг, мазкур кассалар ўз фаолиятини бошлашлари мумкин. Бош банк ушбу хуносанинг бир нусхасини илова қилган ҳолда 10 кун ичida Марказий банкнинг тегишли худудий Бош бошқармасига ёзма равишда хабар беради.».

10. Кўйидаги мазмундаги 155¹-банд билан тўлдирилсин:

«155¹. Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассаларнинг фаолияти тугатилаётганида ҳам Бош банк томонидан банк бошқаруви қарорининг бир нусхасини илова қилган ҳолда 10 кун ичida Марказий банкнинг тегишли худудий Бош бошқармасига ёзма равишда хабар берилади.».

11. 156-банд ўз кучини ўқотган деб топилсин.

12. 157 — 159-бандлар қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«157. Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассалар учун штатлар жадвали, ҳар бир касса томонидан хизмат кўрсатиладиган мижозлар сонини ва касса операцияларининг ҳажмини ҳамда мазкур кассаларда нақд пул ва бошқа қимматликлар билан ишлаш (санаш, саралаш, ўраб-боғлаш ва касса операцияларини бажариш), уларнинг бут сақланишини таъминлаш инобатга олинган ҳолда Бош банк томонидан белгиланади.

158. Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассалардаги нақд пул ва бошқа қимматликларнинг дахлсизлигини ҳамда касса ходимларининг хавфсизлигини таъминлаш бўйича барча зарурий чоралар Бош банк томонидан кўрилиши шарт.

159. Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассалар нормал фаолият қўрсатишлари учун, жумладан, нақд пул ва бошқа қимматликларни санаш, саралаш, ўраб-боғлаш, сақлаш ҳамда касса операцияларини бажариш учун зарурий техника ва жиҳозлар билан шунингдек, хавфдан ва ёнфиндан огоҳлантирувчи сигнализация воситалари билан жиҳозланган бўлиши шарт.

Банк ва Ўзбекистон Республикаси Миллий гвардияси қўриқлаш хизмати бўлинмалари ўртасида тузилган шартнома асосида банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассалар “ташвиш” хабарлари юбориладиган техник қўриқлаш пунктига уланган бўлиши лозим. Шунингдек, банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассаларнинг қўриқлаш ва ёнфиндан огоҳлантирувчи сигнализация воситалари банк иш куни тугаганидан сўнг техник қўриқлаш пунктига уланиши керак.».

13. 160-бандда:

биринчи хатбошидаги «Банкнинг чакана амалиётлар кассалари» деган сўзлар «Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассалар» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи хатбошидаги «Банкнинг чакана амалиётлар кассаларига» деган сўзлар «Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассаларга» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

14. 161 — 165-бандлар қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«161. Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассалар томонидан барча турдаги касса хизматлари ёки уни ташкил этган банк томонидан белгиланган айрим турдаги касса хизматлари қўрсатилиши мумкин.

Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган мини банк кассаси, банк хизматлари оғиси кассаси ва маҳсус кассалар орқали хўжалик юритувчи субъектларга касса хизматлари (кирим ва чиқим касса операциялари) мазкур Йўриқнома талаблари асосида қўрсатилиши мумкин.

Банк (филиал) чакана амалиёт кассаси томонидан бошқа касса хизматлари билан бирга валюта айирбошлаш операциялари ҳам амалга ошириладиган ҳолларда, 10111 — «Амалиёт кассаларидаги нақд пуллар» ҳамда 10103 — «Пул алмаштириш шохобчаларидаги нақд пуллар» ҳисобваракларидаги нақд пуллар ва бошқа қимматликлар алоҳида сақланиши, шунингдек, тегишли касса операцияларини бажаришда факат мос ҳисобваракдан фойдаланилиши лозим.

162. Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассаларда банк иш куни охирида қолиши мумкин бўлган нақд пуллар қолдиғига Бош банк томонидан лимит ўрнатилиши мумкин. Лимит ўрнатилмаган кассаларда амалиёт куни якунида нақд пул ва бошқа қимматликлар қолдиғини қолишига рухсат берилмайди (узлуксиз, 24 соат мобайнида ишлайдиган кассалар бундан мустасно).

163. Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассалар банк (филиал) жойлашган туманда, шаҳарда ёки туманларга бўлинган шаҳарда ташкил этилган бўлса, банк иш куни охирида ушбу кассалардаги лимитдан ортиқча нақд пуллар ва бошқа қимматликлар қолдиклари, кунлик кас-

са ҳужжатлари мазкур кассани ташкил этган банкка (филиалга) топширилиши лозим.

Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассалар ҳудуддаги бошқа туманда, шаҳарда ёки республиканинг бошқа ҳудудида очилган ҳолларда, банк иш куни охирида ушбу кассалардаги лимитдан ортиқча нақд пуллар ва бошқа қимматликлар қолдиқлари, кунлик касса ҳужжатлари ушбу касса жойлашган тумандаги (шаҳардаги) мазкур банк (филиал) билан шартнома тузган тижорат банкининг филиалига топширилади.

Бунда, сумкадаги (қопдаги) нақд пуллар қайта саналиб, чиққан сумманни ушбу кассани ташкил этган банкнинг (филиалнинг) тегишли ҳисобварағига нақд пулсиз ҳисоб-китоб орқали ўтказиб бериш учун топширилган бўлса, инкассация сумкасини (қопини) банк филиалининг кечки касса ходимлари қабул қилиб олади.

Инкассация сумкасидаги (қопидаги) нақд пул ва бошқа қимматликлар банк филиали кассасига сақлаш учун топширилаётган бўлса, уларни қабул қилиб олиш мазкур Йўриқноманинг 8-бобида белгиланган тартибда амалга оширилади.

164. Банк биносидан ташқарида ташкил этилган кассаларнинг кунлик касса ҳужжатлари, мазкур касса ходимлари томонидан бир ойда камида бир марта ушбу кассани ташкил этган банкка (филиалга) етказилиши керак.

Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассалардан банк филиалига олиб келинган кунлик касса ҳужжатларининг тўлиқлиги ва тўғри расмийлаштирилганлиги банк филиалининг масъул ходимлари томонидан текширилиши лозим.

165. Банк иш куни мобайнода банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган (банк филиали жойлашган туманда, шаҳарда ёки туманларга бўлинган шаҳарда жойлашган) кассаларни мадад пуллари билан таъминлаш, мазкур касса кассирининг банк (филиал) раҳбари номига ёзма буюртманомаси асосида амалга оширилади.

Банк (филиал) раҳбари ушбу буюртманомани кўриб чиқиб, тегишли ҳужжатларни расмийлаштириш учун бухгалтерия бўлимининг масъул ходимларига кўрсатма беради.

Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассаларни мадад пуллари билан таъминлаш бўйича чиқим касса ордери бухгалтерия бўлими ходими томонидан белгиланган тартибда расмийлаштирилади ҳамда кассирининг буюртманомаси билан бирга ижро учун касса мудирига тақдим этилади.

Касса мудири чиқим касса ордерини тўлиқ ва тўғри расмийлаштирилганлигини текширганидан сўнг, чиқим касса ордерида қайд этилган сумманни инкассация сумкасига (қопига) солади. Шундан сўнг, инкассация сумкасига (қопига) тегишли ҳужжатларни расмийлаштириб, сумкани (қопни) оғзини ёпиб, пломбалайди ҳамда банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассага жўнатади.

Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассалар бошқа туманда, шаҳарда ёки республиканинг бошқа ҳудудида ташкил этилган бўлса, ушбу кассалар зарур нақд пулларни ва қимматликларни тегишли

шартнома асосида у жойлашган тумандаги (шаҳардаги) тижорат банки филиалидан олиши мумкин.».

15. 168-банд кўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«168. Дам олиш ёки байрам кунлари банк биносидан ташқарида ташкил этилган кассаларни мадад пуллари билан таъминлаш банк (филиал)нинг кечки кассаси томонидан амалга оширилади.».

16. 170-баннда:

биринчи хатбоши қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«170. Банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган кассаларга мадад пулларини ва бошқа қимматликларни етказиб бериш, шунингдек, кун охирида кассадаги лимитдан ортиқча нақд пуллар ва бошқа қимматликлар қолдиқларини, кунлик касса хужжатларини банк (филиал)га ёки саклаш учун у жойлашган тумандаги (шаҳардаги) тижорат банки филиалига етказиши ишлари инкасация хизматлари ёки банк ходимларининг хавфсизлигини ҳамда нақд пул ва бошқа қимматликлар бутлигини таъминлаган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Миллӣ гвардиясининг қўриқлаш хизмати кузатуви остида ҳам амалга оширилиши мумкин.»;

иккинчи хатбошидаги «чакана амалиёт» деган сўзлар «банк (филиал) биносидан ташқарида ташкил этилган» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

17. 171-банд кўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«171. Банк (филиал) ва хўжалик юритувчи субъект ўртасида тузилган шартномага асосан, ушбу субъект биносида белгиланган тартибда банк кассалари ташкил этилиши мумкин.

Бунда, ушбу кассалар орқали қўрсатиладиган касса хизматлари турлари мазкур шартномада белгилаб олинади.».

18. 186-банд кўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«186. Банк иш куни охирида айланма кассада қоладиган банкнот ва тангаларнинг умумий суммалари, 10101 — «Айланма кассадаги нақд пуллар» ҳисобварағидаги нақд пуллар қолдиғи билан таққосланиши лозим.».

19. 212-банднинг тўртинчи хатбоисидаги, 215-банднинг биринчи хатбоисидаги, 21-иловадаги ва 25-илованинг 8-бандидаги «ДИЧБ» қисқартмаси «ДУК» қисқартмаси билан алмаштирилсин.

20. 219-баннда:

тўртинчи — олтинчи хатбошилар чиқариб ташлансин;

еттинчи ва саккизинчи хатбошилар тегишли равишда тўртинчи ва бешинчи хатбошилар деб ҳисоблансан.

21. Кўйидаги мазмундаги 220¹-банд билан тўлдирилсин:

«220¹. Банк (филиал) касса тармоғида белгиланган шакл ва тартибларга риоя этган ҳолда барча касса китоблари (бундан 161-шаклдаги китоб мустасно), касса журналлари, бланклар ва варақаларни тўлдириш, расмийлаштириш ҳамда тасдиқлаш ишлари электрон шаклда ҳам йўлга қўйилиши мумкин.

Бунда, банк амалиёт куни дастурига уланмаган, касса тармоғидаги нақд пуллар ва қимматликлар харакати қайд этиб бориладиган маҳсус дастур ёрдамида ҳар бир моддий жавобгар шахсни идентификация қилиш ҳамда

ундан фақат ўзининг ваколати доирасида фойдаланиш учун имконият яратиб берилиши шарт.

Банк (филиал) касса тармоғида хужжат айланишининг автоматлаштирилиши ушбу Йўриқномада белгиланган қоидаларнинг бузилишига имкон яратиб бермаслиги шарт.

Касса тармоғидаги хужжатларни расмийлаштириш, текшириш ва имзолаш ваколатига эга бўлган ҳар бир моддий жавобгар шахс — ўзининг бажарган ишини (ўзига бириктирилган электрон калит ёки бошқа маҳсус ҳимояланган восита, қурилма орқали) тасдиқлаб қўйиш имкониятига эга бўлиши керак.».

22. 226-банд қўйидаги мазмундаги хатбошилар билан тўлдирилсин:

«Моддий жавобгар шахсларнинг биометрик белгиларига қараб идентификация қилиниши пул омбори эшигининг қулфланиши ёки очилишига бевосита, узвий тарзда таъсир кўрсатса, яъни ушбу эшикни фақат калитлар ёрдамида очиб-ёпиш имконияти мавжуд бўлмаса, бундай тарзда жиҳозланган эшик қулфланганидан сўнг, уни сурғичли муҳр билан муҳрланиши талаб этилмайди.

Банк (филиал) пул омборининг эшигини моддий жавобгар шахсларнинг биометрик белгиларини идентификация қилиш орқали очиб-ёпиш ушбу бандда белгиланган талабларга тўлиқ жавоб берса, банк филиалидаги нақд пул ва қимматликлар бут сақланишини таъминлаш ҳамда пул омбори эшигини очиб-ёпиш вазифалари банк бошқаруви раисининг буйруғи билан банк филиали бошқарувчиси ўринбосари зиммасига юклатилиши мумкин.

Банк бошқарув раиси ўзгарган тақдирда, аввалги буйруқ янги тайнинланган банк бошқарув раиси томонидан қайта кўриб чиқилиб, янгиланиши шарт.».

23. 268-банддаги «ДИЧБнинг» ва «ДИЧБга» деган сўзлар ҳамда «ДИЧБ» деган қисқартма тегишли равища «ДУКнинг» ва «ДУКга» деган сўзлар ҳамда «ДУК» деган қисқартма билан алмаштирилсин.

24. 299-банддаги «банк кассаларига» деган сўзлар «белгиланган манзилларга» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

25. 306-банддан иккинчи ва учинчи хатбошилар чиқариб ташлансин.

26. 326-банд қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«326. Марказий банкнинг Ҳисоб-китоб касса марказлари ва тижорат банклари (филиаллари) ҳамда тижорат банклари ўртасида нақд пулларни ва бошқа қимматликларни ташиш Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг ёки унинг тегишли худудий Бош бошқармаларининг фармойишилари асосида амалга оширилади.

Инкассация хизматлари томонидан тижорат банклари (филиаллари) ўртасида нақд хорижий валюталарни ва бошқа қимматликларни ташиш инкассация хизматларининг тегишли таркибий бўлинмалари фармойишига асосан амалга оширилади.».

27. 327-бандда:

иккинчи хатбошидаги «инкассация бошқармасига (бўлимига)» деган сўзлар «инкассация хизматига» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

қўйидаги мазмундаги учинчи хатбоши билан тўлдирилсин:

«Инкассация хизматлари томонидан нақд хорижий валюта ва бошқа қимматликларни ташиш учун фармойишлар уч нусхада тайёрланиб, биринчи нусхаси қимматликларни жўнатувчи банкда, иккинчи нусхаси қимматликларни қабул қилиб олувчи банкда, учинчи нусхаси мазкур фармойишни тайёрлаган инкассация хизматининг тегишли йиғмажилдида назорат учун сақланади.»;

учинчи хатбоши тўртинчи хатбоши деб ҳисоблансин.

28. 328-банд қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«328. Накд пул ва бошқа қимматликларни ташиш талаб этилганида, жўнатувчи банк ташиш ишлари ҳудуд ичидаги ёки ҳудудлараро амалга оширилишини инобатга олган ҳолда, Марказий банкка ёки Марказий банкнинг ҳудудий Баш бошқармасига ёхуд инкассация хизматига ёзма равишда муружаат қилиши лозим.».

29. 330-банддаги, 338-банднинг иккинчи хатбошисидаги, 349-банднинг тўртинчи хатбошисидаги ва 351-банднинг биринчи хатбошисидаги «Марказий банк» деган сўзлар «Марказий банк, инкассация хизматига эга бўлган тиҷорат банки ёки инкассация хизмати» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

30. 331-банд қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«331. Жўнатувчи банкнинг моддий жавобгар шахслари Марказий банк, инкассация хизматига эга бўлган тиҷорат банки ёки инкассация хизматининг фармойиши ҳамда банк раҳбари, бош бухгалтери ва касса мудири томонидан имзоланган чиқим касса ордери асосида нақд пул ва бошқа қимматликларни инкассаторлар бригадасига, пул омборининг олдидағи хонада топширадилар. Чиқим касса ордерида нақд пул ва бошқа қимматликларни белгиланган жойга етказилиши тўғрисидаги Марказий банк, инкассация хизматига эга бўлган тиҷорат банки ёки инкассация хизмати фармойишининг рақами ва санаси кўрсатилиши ҳамда чиқим касса ордерининг орқа тарафига инкассаторлар бригадаси аъзоларининг фамилиялари, исми ва отасининг исмининг бош ҳарофлари ҳамда хизмат гувоҳномаларининг тартиб ракамлари қайд этилиши лозим.

Жўнатувчи банк Марказий банк, инкассация хизматига эга бўлган тиҷорат банки ёки инкассация хизматининг фармойишида кўрсатилган нақд пул ва бошқа қимматликлар суммасини инкассация ходимларига ўз вактида ва тўлиқ микдорда топширишлари керак.».

31. 332-банддаги «Марказий банкнинг» деган сўзлар «Марказий банк, инкассация хизматига эга бўлган тиҷорат банки ёки инкассация хизматининг» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

32. 337-банднинг олтинчи хатбошиси қўйидаги таҳрирда баён этилсин:

«иккинчи нусхаси чиқим касса ордери, инкассация хизматининг ишончномаси ва Марказий банк, инкассация хизматига эга бўлган тиҷорат банки ёки инкассация хизматининг тегишли фармойиши билан бирга жўнатувчи банкнинг кунлик касса ҳужжатларига тикилади;».

33. 33 — 35-иловалар ўз кучини йўқотган деб топилсин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ЖИСМОНИЙ ТАРБИЯ ВА СПОРТ ВАЗИРИНИНГ
БҮЙРУГИ

470 «Спорт-таълим муассасаларининг тренер-ўқитувчи-лари ва йўриқчи-услубчиларига малака тоифалари-ни бериш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарорни ўз кучини йўқотган деб топиш тўғрисида*

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил
23 октябрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2953-1*

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2020 йил 3 марта-даги 118-сон «Спорт-таълим муассасаларининг тренер-ўқитувчилари ва йўриқчи-услубчилари га малака тоифаларини бериш бўйича давлат хизматлари кўрсатишнинг маъмурий регламентини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ **буюраман**:

1. Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт давлат қўмистасининг 2017 йил 13 ноябрдаги 17-мҳ-сон «Спорт-таълим муассасаларининг тренер-ўқитувчилари ва йўриқчи-услубчилари га малака тоифаларини бериш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори (рўйхат рақами 2953, 2017 йил 6 декабрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 йил 11 декабрь, 49-сон, 1204-модда) ўз кучини йўқотган деб хисоблансин.

2. Мазкур буйруқ Ўзбекистон Мудофаасига кўмаклашувчи «Ватанпарвар» ташкилоти Марказий Кенгashi, Ўзбекистон Республикаси Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги ҳамда Молия вазирлиги билан келишилган.

3. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Вазир

Д. НАБИЕВ

Тошкент ш.,
2020 йил 10 октябрь,
10-мҳ-сон

Келишилди:

*«Ватанпарвар» ташкилоти
Марказий Кенгashi раиси*

P. НИЯЗОВ

2020 йил 28 сентябрь

---

* Ушбу буйруқ «Қонун ҳужжатлари маълумотлари миллий базаси»да 2020 йил 23 октябрда эълон қилинган.

470-модда

— 120 —

42 (958)-сон

*Бандлик ва меҳнат
муносабатлари вазири*

H. XУСАНОВ

2020 йил 28 сентябрь

Молия вазири

T. ИШМЕТОВ

2020 йил 08 октябрь

Ўзбекистон Республикаси

**Адлия вазирлиги вазирликлар, давлат қўмиталари ва
идораларнинг норматив-хуқуқий ҳужжатларини давлат
рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисидаги
маълумотни маълум қилади**

I. Давлат рўйхатидан ўтказилди:

1. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-мухитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг 2020 йил 14 октябрдаги 4-сон «Қаттиқ майший чиқинди полигонларини лойиҳалаштириш ва улардан фойдаланиш бўйича йўриқномага ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги қарори.

2020 йил 20 октябрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3197-1.

2. Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг 2020 йил 30 сентябрдаги 2020-38-сон «Солиқ ҳисботининг шаклларини тасдиқлаш тўғрисида»ги қарорга қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қарори.

2020 йил 20 октябрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3221-1.

3. Ўзбекистон Республикаси адлия вазирининг 2020 йил 21 октябрда 233-мҳ-сон «Давлат нотариал идораларида жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатларини навбатма-навбат қайд этиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги буйруққа ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги буйруғи.

2020 йил 21 октябрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2646-1.

4. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг 2020 йил 19 сентябрдаги 61-ққ-сон, Ташқи ишлар вазирлигининг 2020 йил 15 сентябрдаги 56-сон «Ўзбекистон Республикаси фуқаролигини йўқотиши расмийлаштириш масалаларига оид ҳужжатларни тайёрлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномага ўзгартиришлар киритиш ҳақида»ги қарори.

2020 йил 22 октябрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2909-2.

5. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг 2020 йил 8 сентябрдаги 16/9-сон «Тижорат банкларида касса ишини ташкил этиш, нақд пул ва бошқа қимматликларни инкасация қилишга доир йўриқномага ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги қарори.

2020 йил 22 октябрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 3028-4.

6. Ўзбекистон Республикаси жисмоний тарбия ва спорт вазирининг 2020 йил 10 октябрдаги 10-мҳ-сон «Спорт-таълим муассасаларининг тренер-ўқитувчилари ва ўёрикчи-услубчиларига малака тоифаларини бериш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарорни ўз қучини йўқотган деб топиш тўғрисида»ги буйруви.

2020 йил 23 октябрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2953-1.

II. Давлат реестридан чиқарилди:

1. Ўзбекистон Республикаси Жисмоний тарбия ва спорт давлат қўми-тасининг «Спорт-таълим муассасаларининг тренер-ўқитувчилари ва ўёрикчи-услубчиларига малака тоифаларини бериш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори (рўйхат рақами 2953, 2017 йил 6 декабрь).

2020 йил 23 октябрда давлат реестридан чиқарилди.

Мазкур ҳужжат қонунчиликка ўзгартириш киритилиши ва/ёки янги норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилиниши муносабати билан давлат реестридан чиқарилди.